

ДОСЛІДЖЕННЯ

ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

(Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» №3590-IX від 22.02.2024)

КИЇВ, 2025

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

France

SLOVENIA
AID & PARTNERSHIPS

Міністерство розвитку
громад та територій
України

Ця публікація була підготовлена за підтримки Європейського Союзу і його держав-членів Німеччини, Данії, Франції, Польщі та Словенії. Зміст цієї публікації є виключною відповідальністю її авторів та не обов'язково відображає позицію Програми «U-LEAD з Європою», Європейського Союзу і його держав-членів Німеччини, Данії, Франції, Польщі та Словенії.

This publication has been produced with the assistance of the European Union and its member states Germany, Denmark, France, Poland and Slovenia. The contents of this publication are the sole responsibility of its authors and do not necessarily represent the views of U-LEAD with Europe, the European Union and its member states Germany, Denmark, France, Poland and Slovenia.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
I. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	8
II. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ БАЗОВОГО РІВНЯ	14
III. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ТА СУБРЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ	33
IV. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДЯН	53
V. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ОБЛАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ	61
VI. АКЦЕНТИ ЩОДО ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	76
ВИСНОВКИ.....	104
РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	112

ВСТУП

Актуальність дослідження

Прозорість та доступність є одним із 12 принципів Європейської Стратегії інновацій та доброго врядування на місцевому рівні, схваленої на 15-й Європейській конференції міністрів, відповідальних за місцеве та регіональне управління (м. Валенсія, 15-16 жовтня 2007 року) та затвердженої Комітетом Міністрів Ради Європи у 2008 році.¹

Доступ до інформації обумовлений в документах ООН з прав людини (Резолюції та Рекомендація Конгресу Ради Європи про прозорість та відкритий уряд², Конвенції Ради Європи про доступ до офіційних документів (CETS No. 205)³, Рекомендації Ради ОЕСР щодо відкритого уряду⁴, Загальної декларації прав людини⁵, Директиви про відкриті дані⁶). І хоча щодо відкритих даних немає офіційно затверджених норм, однак ряд орієнтирів доцільно врахувати у вітчизняній практиці (Резолюція та Рекомендація Конгресу Ради Європи про прозорість та відкритий уряд⁷, Рекомендація Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи щодо відкритих даних для надання кращих публічних послуг⁸, Керівні принципи ООН щодо відкритих публічних даних з метою залучення громадян,⁹ Міжнародна хартія відкритих даних¹⁰ тощо).

Отже, прозорість діяльності органів місцевого самоврядування є ключовим елементом для євроінтеграційних процесів, має на меті сприяння демократичному управлінню, зокрема раціональному використанню ресурсів територіальних громад, розвитку демократії участі.

Окрім того, варто врахувати, що відповідно до Конституції України система органів місцевого самоврядування в Україні функціонує автономно, без прямого адміністративного втручання органів виконавчої влади. Після внесення 2 червня 2016 року змін до Конституції України (щодо правосуддя) та позбавлення органів системи прокуратури в Україні функцій (повноважень) щодо здійснення загального нагляду за дотриманням законності в правовій системі України утворився вакуум, коли відсутній належний правомочний суб'єкт – представник державної влади, який би в силу закону був уповноважений від імені та в інтересах держави, на виконання частини другої статті 144 Конституції України, звертатись до суду у разі виявлення невідповідності актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування нормам Конституції України та законам України.

¹

[https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:\[%2209000016805d47c5%22\],%22sort%22:\[%22CoEValidationDate%20Descending%22\]}](https://search.coe.int/cm/#{%22CoEIdentifier%22:[%2209000016805d47c5%22],%22sort%22:[%22CoEValidationDate%20Descending%22]})

² <https://rm.coe.int/16808d341c>

³ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=205>

⁴ <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0438>

⁵ <https://www.un.org/en/about-us/universal-declaration-of-human-rights>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj>

⁷ <https://rm.coe.int/16808d341c>

⁸ <https://rm.coe.int/16806fbdbc>

⁹ <http://workspace.unpan.org/sites/Internet/Documents/Guidelines%20on%20OGDCE%20May17%202013.pdf>

¹⁰ https://opendatacharter.org/wp-content/uploads/2023/12/opendatacharter-charter_F.pdf

У свою чергу Концепція реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України № 333-р від 01.04.2014 року, базується на певних принципах, серед іншого є принцип «підконтрольності органів місцевого самоврядування органам виконавчої влади у питаннях дотримання Конституції та законів України». А одним із важливих завдань досягнення оптимального розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади є «ефективний державний контроль за дотриманням органами місцевого самоврядування вимог Конституції та законів України».

Планом для Ukraine Facility передбачено створення правових основ для забезпечення законності в діяльності органів місцевого самоврядування в Україні відповідно до принципів адміністративного нагляду, закладеного у Європейській хартії місцевого самоврядування, а також забезпечення координації територіальних органів центральних органів виконавчої влади при реалізації державної політики на місцевому та регіональному рівнях (Реформа 1. Просування реформи децентралізації), а серед індикаторів Плану для Ukraine Facility 2024 – 2027 є п. 9.1 - щодо переформатування місцевих державних адміністрацій в органи префектурного типу з метою організації домірної системи забезпечення законності в діяльності органів місцевого самоврядування, забезпечення координації територіальних органів центральних органів виконавчої влади при реалізації державної політики на місцях. Допоки це завдання не є реалізованим, особливої ролі набуває контрольна функція Комітетів Верховної Ради України.

З огляду на це Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (далі – Комітет) в рамках контрольної функції ініціював аналіз ефективності Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» (22 лютого 2024 року № 3590-IX). Цей Закон має на меті розширення можливостей для громадян брати участь у процесах місцевого самоврядування, а депутатів місцевих рад, керівників рад та працівників виконавчих органів рад ефективно здійснювати свої повноваження. Закон конкретизує гарантії доступу громадян до інформації про засідання органів місцевого самоврядування.

Метою є дослідження ефективності законодавчих змін щодо прозорості у діяльності органів місцевого самоврядування.

Завдання дослідження:

- проаналізувати практичний досвід впровадження положень Закону № 3590-IX;
- оцінити вплив законодавчих новел на рівень відкритості та підзвітності місцевої влади;
- виявити основні проблеми, що виникають у процесі реалізації нових норм;

- з'ясувати необхідність запровадження додаткових механізмів забезпечення прозорості.

Аналіз здійснювався згідно з методикою постзаконодавчого контролю (post-legislative scrutiny, PLS), що застосовується парламентом Великобританії, адаптованим до українських реалій. Оцінка ефективності застосування законодавства (PLS) – це інструмент, який у рамках систематичної програми перегляду законодавства дозволяє збирати, аналізувати та поширювати дані щодо фактичного стану його реалізації. PLS має на меті визначити, чи виконується законодавчий акт (а якщо ні, то чому); чи він досяг очікуваних цілей; чи спричинив якісь випадкові наслідки; чи він є економічно вигідним, сучасним та все ще актуальним. Повний і всебічний процес оцінювання ефективності застосування законодавства дозволяє виявити причинно-наслідкові зв'язки між законодавчою базою та всіма можливими наслідками.

Цільова аудиторія опитування: представники ОМС базового рівня, представники ОМС регіонального і субрегіонального рівня, представники ОВА, громадяни.

Інструмент: опитувальники через Google форми, статистичні дані, отримані від ОВА, а саме:

1. Опитувальник для представників ОМС базового рівня.
2. Опитувальник для ОМС регіонального та субрегіонального рівня.
3. Опитувальник для громадян.
4. Статистична інформація, отримана від ОВА.

Участь у дослідженні взяли:

- 1854 представника органів місцевого самоврядування базового рівня (сільських, селищних, міських рад) з усіх областей України та з міста Києва.
- 269 представників органів місцевого самоврядування регіонального та субрегіонального рівнів (районних та обласних рад) з усіх областей України окрім Луганської області та з міста Києва.
- 1197 громадян (не представників органів місцевого самоврядування) з усіх областей України.

Аналіз статистичної інформації, отриманої від ОВА, базувався на практиці застосування Закону:

- 22 обласними радами (у Донецькій, Луганській областях обласні ради не було обрано на чергових місцевих виборах),
- 115 районними радами (у Луганській області, частково Донецькій області до аналізу на ТОТ немає предмету аналізу),
- 1 412 сільськими, селищними, міськими радами,
- Київською міською радою.

Предметом дослідження стало практичне застосування вимог Закону, в частині:

- відеофіксації пленарних засідань місцевих рад та засідань їх постійних комісій;
- готовність до транслявання пленарних засідань місцевих рад та засідань їх постійних комісій у мережі Інтернет в режимі реального часу (після завершення воєнного стану);
- оприлюднення відеозаписів засідань;
- висвітлення проектів порядку денних засідань постійних комісій ради, висновків і рекомендацій, а також протоколів її засідань, які містять результати поіменного голосування;
- обов'язковість використання державної мови депутатами, посадовими особами місцевого самоврядування, іншими доповідачами під час сесій рад;
- оприлюднення публічної інформації щодо об'єктів права власності (сумісної власності) територіальних громад, регулярне оновлення такої інформації, в тому числі інформації за результатами інвентаризації.

Партнером даного дослідження стала Програма МТД для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку «U-LEAD з Європою», яка спільно фінансується Європейським Союзом та його державами-членами Німеччиною, Польщею, Данією, Францією та Словенією для підтримки України на її шляху до зміцнення місцевого самоврядування. «U-LEAD з Європою» сприяє прозорому, підзвітному та багаторівневому управлінню в Україні, яке відповідає на потреби громадян та розширює можливості громад.

Скорочення, що вживано у дослідженні:

ВА	військові адміністрації
ВАНП	військові адміністрації населених пунктів
Закон	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»
ОМС	органи місцевого самоврядування
ТГ	територіальна громада

I. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Конституція України визначає, що *«носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (ст. 5).*

В Основному Законі встановлено, що *«громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, у всеукраїнському та місцевих референдумах, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування» (ст. 38).*

Право на інформацію закріплено у статтях 32 та 34 Конституції:

➤ *Кожний громадянин має право знайомитися в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, установах і організаціях з відомостями про себе, які не є державною або іншою захищеною законом таємницею (ст. 32).*

➤ *Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір.*

Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя (ст. 34).

Обов'язок органів влади доводити до відома населення *«закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян»*, закріплені у статті 57 Конституції України.

Додатковий протокол до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування (ратифіковано із заявою Законом № 1664-VII від 02.09.2014)¹¹ регламентує, що *«законодавство повинно встановлювати такі формальності, умови та обмеження, які є необхідними для забезпечення того, щоб здійснення права участі не загрожувало етичній чесності й прозорості здійснення повноважень органів місцевого самоврядування»*. Серед заходів зі здійснення права участі – *«забезпечення процедур доступу згідно з конституційним ладом та міжнародно-правовими зобов'язаннями до офіційних документів, які є в розпорядженні органів»*.

У статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 3 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» серед принципів діяльності вказано принцип «гласності».

Але у статті 2 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» серед принципів діяльності міністерств та інших центральних органів виконавчої влади згадується забезпечення «відкритості та прозорості». І стаття 3 Закону України «Про

¹¹ https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b49#top

Кабінет Міністрів України» серед принципів діяльності уряду називає відкритість (але не згадує прозорість).

Поняття «прозорість» згадується в контексті принципів, з дотриманням яких здійснюється державна служба та служба в органах місцевого самоврядування у частині дев'ятій статті 4 Закону України «Про державну службу» (*«відкритість інформації про діяльність державного службовця, крім випадків, визначених Конституцією та законами України»*), та частині першій статті 4 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (*«інформування про діяльність посадових осіб місцевого самоврядування, крім випадків, визначених Конституцією та законами України, гарантування вільного доступу до інформації про діяльність посадових осіб місцевого самоврядування в обсягах та порядку, визначених законом»*).

Таким чином, принцип прозорості у діяльності органів влади є не чітко визначеним.

Верховна Рада України 9 скликання прийняла ряд законів України з метою забезпечення прозорості та відкритості публічного врядування, серед них: «Про внесення змін до деяких законів України щодо народовладдя на рівні місцевого самоврядування»,¹² «Про публічні консультації»,¹³ «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування».

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» набрав чинності 15 травня 2024 року.

При цьому абзац третій підпункту 2 пункту 1, абзац третій пункту 2 (у частині здійснення відеофіксації, зберігання та оприлюднення відеозаписів) розділу I цього Закону набрали чинності через три місяці з дня його опублікування. Це обумовлено вимогою органам місцевого самоврядування у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із ним.

А абзац другий підпункту 2 пункту 1, абзац третій пункту 2 (у частині проведення трансляцій) розділу I цього Закону набирають чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

У пояснювальній записці до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» від 22 лютого 2024 року № 3590-IX є прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття акта, де зазначено: *«Ухвалення законопроекту дозволить ефективно реалізовувати повноваження місцевого самоврядування в інтересах громад міським, сільським, селищним головам, депутатам місцевих рад, працівникам виконавчих органів місцевих рад. Мешканці громад отримають гарантії реалізації вже передбачених законами прав на участь у*

¹² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3703-20#top>

¹³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3841-IX#Text>

місцевому самоврядуванні, що підвищить авторитет органів місцевого самоврядування і довіру до них».¹⁴

Законом передбачено внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а саме:

1. У змінах до частини п'ятнадцятої статті 46 є вимога визначати регламентом ради з урахуванням вимог Конституції України, цього Закону, законів України «Про статус депутатів місцевих рад», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та інших законів:

- ✓ порядок проведення першої сесії ради,
- ✓ порядок обрання голови та заступника (заступників) голови районної у місті, районної, обласної ради, секретаря сільської, селищної, міської ради,
- ✓ скликання чергової та позачергової сесій ради,
- ✓ призначення пленарних засідань ради, підготовки і розгляду питань на пленарних засіданнях,
- ✓ прийняття рішень ради про затвердження порядку денного сесії та з інших процедурних питань.

Варто зазначити, що стаття 26 цього Закону визначає серед іншого, що затвердження регламенту ради – виключна компетенція сільських, селищних, міських рад, а стаття 43 визначає, що виключно на пленарних засіданнях районної, обласної ради серед іншого – затвердження регламенту ради.

При цьому частина чотирнадцята статті 46 цього Закону визначає, що регламент роботи відповідної ради затверджується не пізніше як на другій сесії, як і положення про постійні комісії ради. Таким чином, затвердження регламенту є імперативом. Проте питання санкцій за невиконання таких вимог Закону напряду не визначено.

Саме тому є актуальними новели Закону, що до прийняття регламенту ради чергового скликання застосовується регламент ради, який діяв у попередньому скликанні (ч. 15 ст. 46 Закону).

2. Доповнено частиною вісімнадцятою статті 46 Закону, де регламентовано вимоги:

- ✓ трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань (крім випадків розгляду питань, що містять інформацію з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»),
- ✓ відеофіксації пленарних засідань ради з подальшим зберіганням відеозапису засідання не менше п'яти років,
- ✓ оприлюднення відеозапису пленарного засідання ради в частині, що транслюється відповідно до цього Закону, невідкладно після закінчення засідання, але не пізніше наступного дня після проведення засідання, на

¹⁴ <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/CardByRn?regNum=6401&conv=9>

офіційному веб-сайті ради чи в інший спосіб із забезпеченням відкритого доступу до відеозапису.

Обумовлюючи як виняток інформацію з обмеженим доступом, варто зазначити, що, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»,¹⁵ інформацією з обмеженим доступом є конфіденційна інформація; таємна інформація; службова інформація (ч. 1 ст. 6 цього Закону). При цьому обмеження доступу до інформації здійснюється при дотриманні сукупності таких вимог:

- 1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;
- 2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;
- 3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні (ч. 2 ст. 6 цього Закону).

3. Доповнено частиною дев'ятнадцятою статті 46, де зобов'язано депутатів, посадових осіб місцевого самоврядування, інших доповідачів під час сесії ради використовувати державну мову відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». При цьому частина сьома статті 1 зазначеного Закону визначає статус української мови *«як єдиної державної мови передбачає обов'язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначені цим Законом»*¹⁶. Відповідно до частини першої статті 9 цього Закону володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків зобов'язані у тому числі і депутати місцевих рад, і посадові особи органів місцевого самоврядування. Окрім того, *«робочою мовою діяльності органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності, у тому числі мовою засідань, заходів, зустрічей та мовою робочого спілкування, є державна мова»* (ч. 1 ст. 12 цього Закону).

Таким чином, аналізовані положення Закону підтверджують вимоги щодо використання державної мови в роботі органів місцевого самоврядування, у тому числі під час пленарних засідань місцевої ради.

4. Нова редакція частини дев'ятої статті 47 Закону передбачає серед іншого:

¹⁵ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

¹⁶ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

✓ Засідання постійної комісії транслюється в мережі Інтернет у режимі реального часу та підлягає відеофіксації з подальшим зберіганням та оприлюдненням відеозапису засідання на умовах і в порядку, визначених частиною вісімнадцятою статті 46 Закону. Це положення набере чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

Мережа Інтернет (Інтернет), відповідно до Закону України «Про електронні комунікації»¹⁷ - *«глобальна електронна комунікаційна мережа, що призначена для передачі даних та складається з фізично та логічно взаємоз'єднаних окремих електронних комунікаційних мереж, взаємодія яких базується на використанні єдиного адресного простору та на використанні інтернет-протоколів, визначених міжнародними стандартами»*.

5. Нова редакція частини дев'ятої статті 46 Закону передбачає серед іншого, що проекти порядку денного засідань постійної комісії ради, висновки і рекомендації постійної комісії, протоколи її засідань є відкритими та оприлюднюються і надаються на запит відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»¹⁸.

6. Нова десята частина статті 60 передбачає, що:

✓ публічна інформація у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах оприлюднюється та регулярно оновлюється, в тому числі за результатами інвентаризації, що проводиться згідно із законодавством, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації»,

✓ публічна інформація у формі відкритих даних щодо об'єктів права спільної власності територіальних громад, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, оприлюднюється та регулярно оновлюється, в тому числі за результатами інвентаризації, що проводиться згідно із законодавством, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Отже, забезпечення прозорості в контексті Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» полягає у синергії функціонування організаційного та правового механізмів:

• **ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ.** Йдеться про нормативно-правове забезпечення: окрім спеціальних положень Закону уточнено вимоги до регламенту місцевої ради, яким серед іншого регулюватимуться питання прозорості діяльності ОМС.

¹⁷ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20/ed20201216#Text>

¹⁸ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

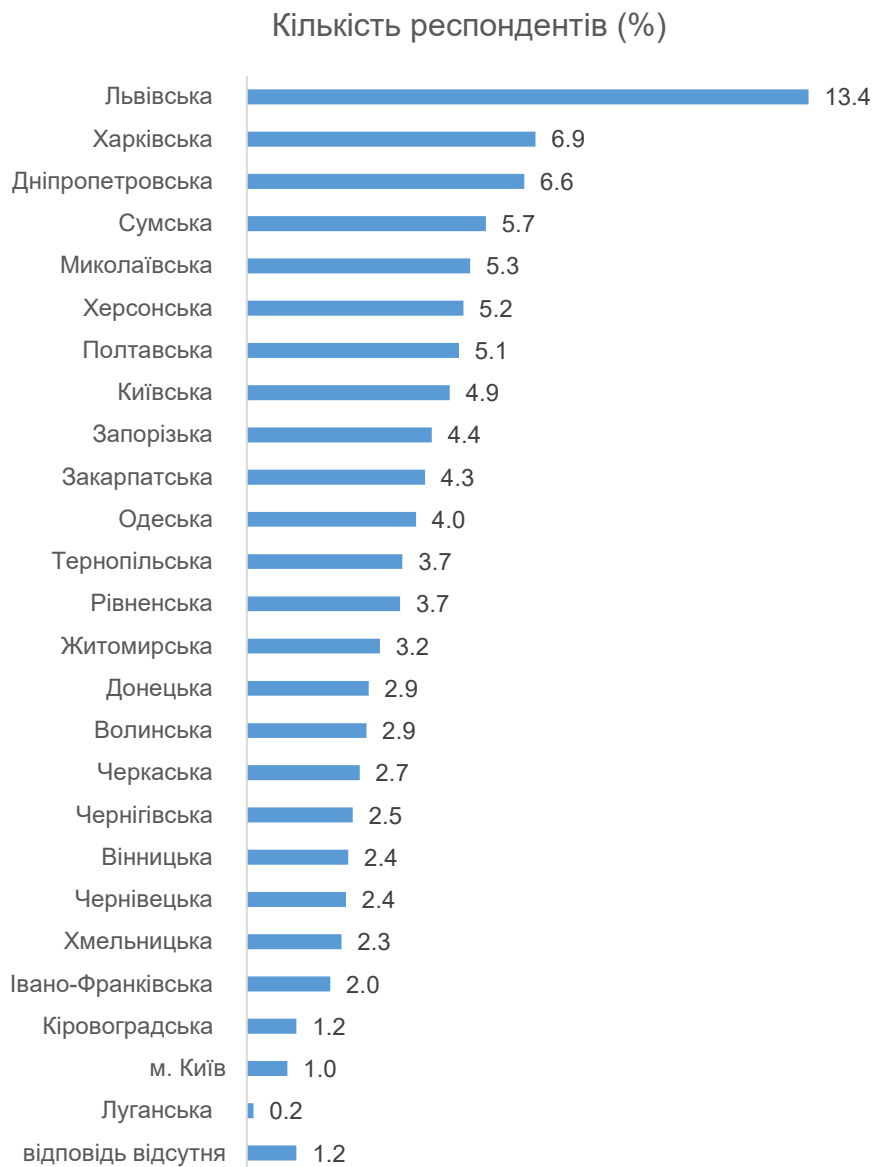
- **ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ.** Забезпечення умов для відкритості діяльності органів місцевого самоврядування, а саме: відеофіксація, трансляція, опублікування матеріалів, надання доступу, збереження таких матеріалів тощо.

Що може бути досягнуто у разі **дотримання принципів** законності, вільного доступу до інформації, партнерства публічних службовців та громадськості, повноти інформації та технічної якості.

II. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ БАЗОВОГО РІВНЯ

В опитуванні взяли участь 1854 представники органів місцевого самоврядування базового рівня (сільських, селищних, міських рад) з усіх областей України та з міста Києва. Найбільше учасників з Львівської (13,4%), Харківської (6,9%), Дніпропетровської (6,6%) областей. Найменше респондентів з Луганської (0,2%), Кіровоградської (1,2%) областей, м. Києва (1%). 1,2% респондентів не зазначили, з якої вони області.

Серед учасників – 3,2% сільських, селищних, міських голів та заступників голів, 8,7% - депутатів місцевих рад, 1,5% - секретарів місцевих рад, 0,2% - старост, 81,7% - інших посадових осіб місцевого самоврядування. 0,5% - це начальники чи заступники начальників військових адміністрацій.

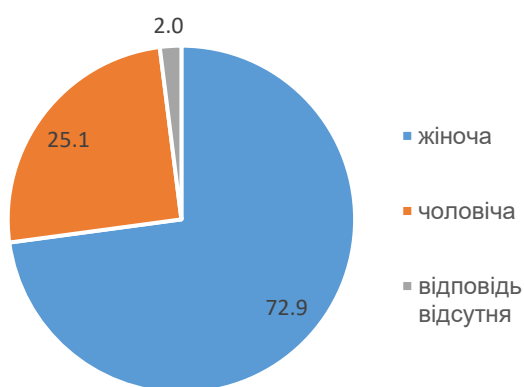
Респонденти: розподіл за посадами (%)

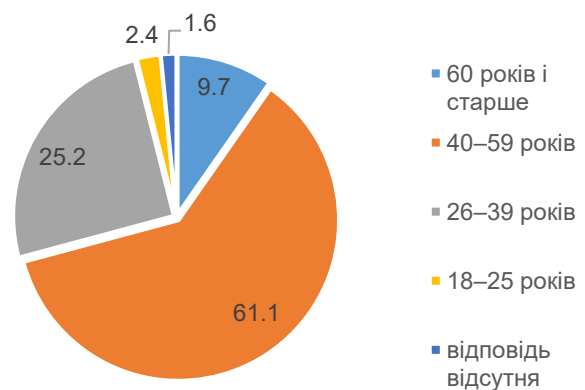
Серед респондентів - 72,9% жінок.

Більше половини учасників опитування (61,1%) віком 40–59 років, 25,2% - віком 26–39 років, 9,7% - 60 років і старше, 2,4% - 18–25 років.

Стать респондентів (%)

Вік респондентів (%)

На питання, чи передбачає **регламент роботи** сільської (селищної, міської) ради порядок проведення **відеофіксації пленарних засідань** з подальшим зберіганням

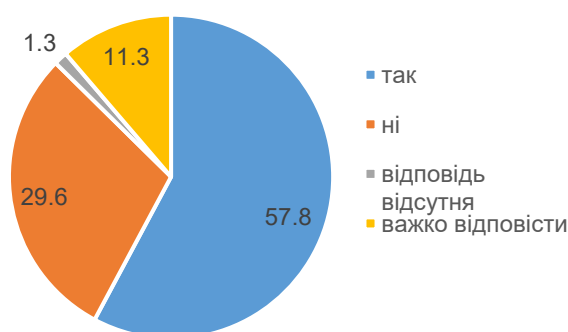
відеозапису, ствердно відповіли 77,9% респондентів. Проте 13,6% опитаних мають протилежну думку.

57,8% респондентів упевнені, що **регламент роботи** їхньої сільської (селищної, міської) ради передбачає **порядок проведення трансляції пленарних засідань в мережі Інтернет у режимі реального часу**. Однак у 29,6% відповідях є заперечення такого факту.

Чи передбачає регламент роботи сільської (селищної, міської) ради порядок проведення відеофіксації пленарних засідань з подальшим зберіганням відеозапису? (%)

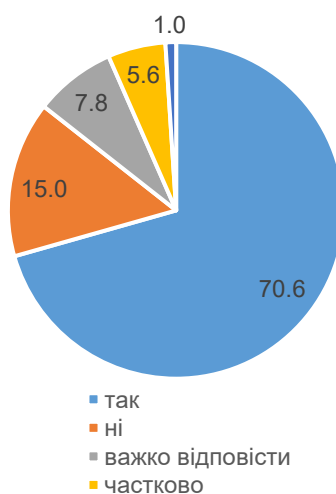
Чи передбачає регламент роботи сільської (селищної, міської) ради порядок проведення трансляції пленарних засідань в мережі Інтернет у режимі реального часу? (%)

70,6% респондентів стверджують, що у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року **пленарні засідання відповідної сільської (селищної, міської) ради підлягали відеофіксації** з подальшим зберіганням відеозапису. Проте 15% респондентів зазначили про протилежне. 5,6% опитаних переконані, що така відеофіксація була частковою. Не зорієнтувались у питанні 7,8% учасників.

На питання, чи проводяться **трансляції пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради в мережі Інтернет у режимі реального часу**, 22,8% дали ствердну відповідь. 2,5% зазначили, що це відбувається не регулярно. 61,4% респондентів визнали, що такої трансляції наразі не відбувається, проте це є в планах після завершення (скасування) режиму воєнного стану. А 4,5% опитаних упевнені, що таких трансляцій немає навіть у планах.

Чи підлягали у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року відеофіксації пленарні засідання відповідної місцевої ради? (%)

Чи проводяться трансляції пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради в мережі Інтернет у режимі реального часу? (%)

45,1% респондентів зазначили, що **положення про постійні комісії** їхньої сільської (селищної, міської) ради передбачають **порядок проведення трансляції засідань**

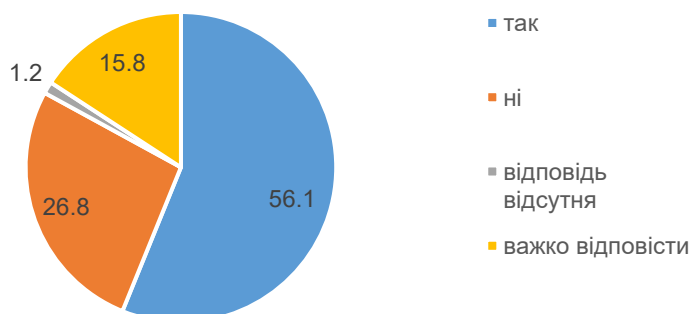
постійних комісій у мережі Інтернет у режимі реального часу. 38% респондентів заперечили цей факт.

56,1% респондентів зазначили, що **положення про постійні комісії** їхньої сільської (селищної, міської) ради передбачають **порядок проведення відеофіксації** їх засідань з подальшим зберіганням відеозапису. Але 26,8% опитаних мають протилежну думку.

Чи передбачає положення про ПК сільської (селищної, міської) ради порядок проведення трансляції засідань ПК у мережі Інтернет у режимі реального часу? (%)

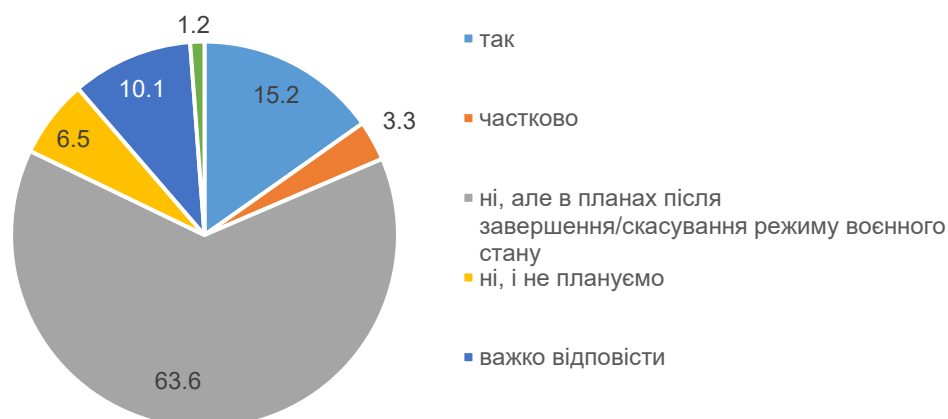

Чи передбачає положення про ПК сільської (селищної, міської) ради порядок проведення відеофіксації їх засідань з подальшим зберіганням відеозапису? (%)

15,2% респондентів заявили, що у них в громадах **проводяться трансляції засідань постійних комісій** ради у мережі Інтернет у режимі реального часу. 3,3% - що такі трансляції проводяться частково. Однак 63,6% опитаних упевнені, що такі трансляції не проводяться, проте це є в планах після завершення (скасування) режиму воєнного стану. А у 6,5% відповідях зазначено, що не транслюються і не планують транслюватись.

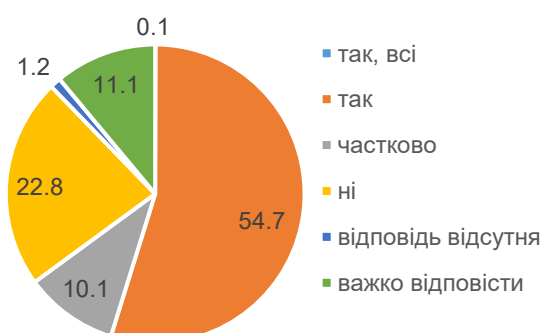
Чи проводяться трансляції засідань постійних комісій сільської (селищної, міської) ради у мережі Інтернет у режимі реального часу? (%)

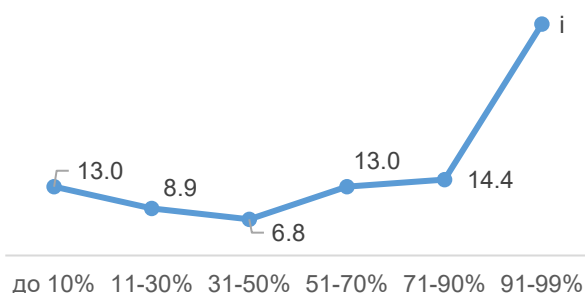
Лише 0,1% респондентів (1 особа) визнали, що **підлягали відеофіксації** всі засідання постійних комісій відповідної місцевої ради (у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року). Що це в цілому відбувається зазначено у 54,7% відповідях, що це відбувається періодично – у 10,1% відповідях. 22,8% учасників опитування упевнені, що взагалі відсутня відеофіксація всіх засідань постійних комісій відповідної місцевої ради у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року.

Говорячи про **часткову відеофіксацію** засідань постійних комісій, 43,8% респондентів визнали, що близько 91-99% всіх засідань постійних комісій їхніх місцевих рад підлягали відеофіксації:

Чи підлягали відеофіксації засідання ПК сільської (селищної, міської) ради? (%)

У разі часткової відеофіксації ПК сільської, (селищної, міської) ради, яка частина засідань ПК підлягала відеофіксації? (%)

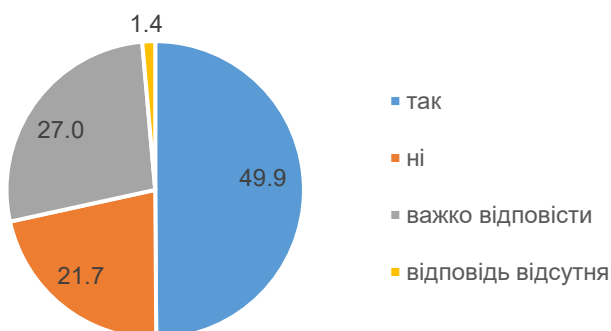

49,9% респондентів вважають, що **трансляція в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань місцевої ради** (крім випадків розгляду питань, що містять інформацію з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації») сприятиме підвищенню ефективності роботи відповідної ради. Однак 21,7% респондентів мають протилежну думку. Значна частина

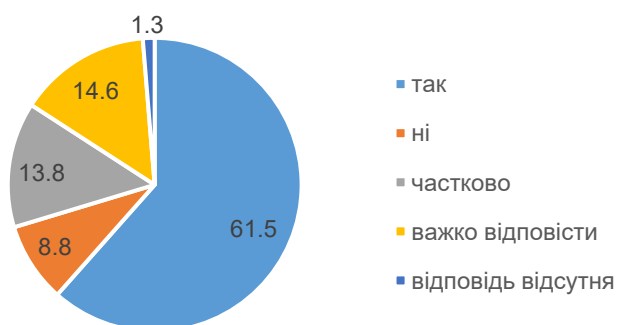
респондентів не змогла дати відповідь на питання (27% визнали, що їм важко відповісти, 1,4% - взагалі не відповіли).

На думку 61,5% опитаних їхня сільська (селищна, міська) рада **буде технічно готова** по завершенню дії режиму воєнного стану до трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань. 8,8% заперечили таку готовність. 13,8% упевнені, що буде готовою частково.

Чи сприятиме підвищенню ефективності роботи трансляція пленарних засідань місцевих рад в мережі Інтернет у режимі реального часу? (%)

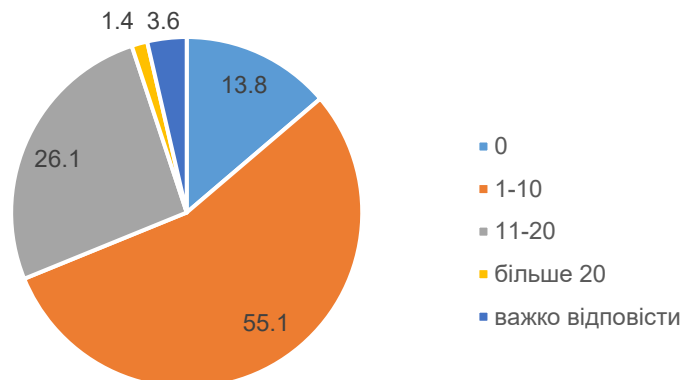

Чи готова буде технічно по завершенню дії режиму воєнного стану сільська (селищна, міська) рада до трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань? (%)

55,1% респондентів зазначили, що у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року відбулось від 1 до 10 пленарних засідань. 26,1% нарахували 11-20 таких засідань, 1,4% - більше 20.

Частота пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року (%)

За свідченнями 37,9% учасників опитування, відеозаписи пленарних засідань сільської, селищної, міської ради у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року найчастіше **оприлюднювались** у термін не пізніше наступного дня після проведення засідання. 23,2% - невідкладно після закінчення засідання. Через декілька днів після проведення засідання, 1,3% - протягом місяця після проведення засідання, 0,5% - протягом кількох місяців після проведення засідання.

61,4% учасників опитування (серед тих, хто дав відповідь по суті) зазначили, що відеозаписи пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року оприлюднювались на офіційному сайті відповідної ради. 27,1% респондентів визнали, що на офіційному сайті та в інший спосіб, 11,5% - в інший спосіб (переважно YouTube, зрідка згадувались Facebook, Telegram; була відповідь: «на дошках оголошень в старостинських округах»).

У який термін найчастіше
оприлюднюються відеозаписи
пленарних засідань сільської
(селищної, міської) ради? (%)

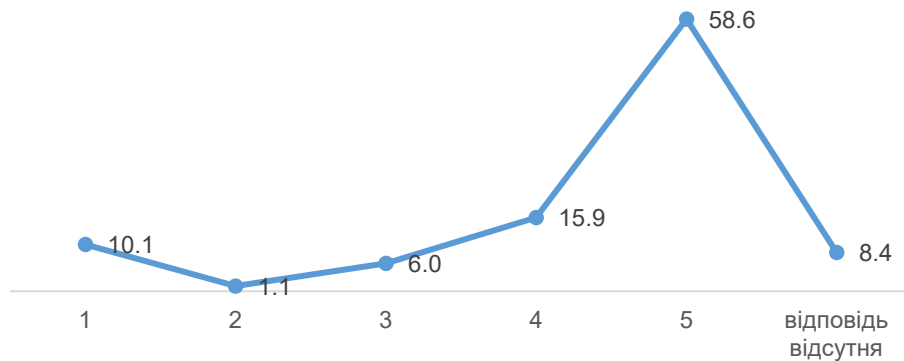

У який спосіб оприлюднюються
відеозаписи пленарних засідань сільської
(селищної, міської) ради ? (%)

Оцінюючи за шкалою від 1 до 5 (де 5 – максимальне значення) **зручність доступу до відеозаписів** пленарних засідань вашої сільської (селищної, міської) ради, 58,6% респондентів поставили найвищий бал, 15,9%, на «3» оцінили 6%, на «2» - 1,1%, на «1» - 10,1%.

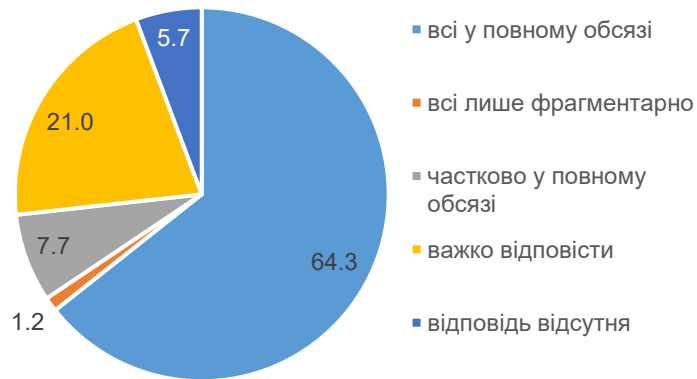
Оцінка зручності доступу до відеозаписів
пленарних засідань сільської, селищної, міської
ради (%)

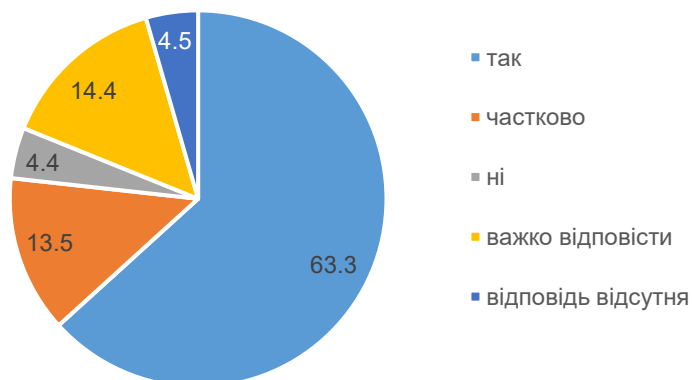
64,3% респондентів засвідчили, що відеозаписи пленарних засідань їхньої сільської (селищної, міської) ради **оприлюднюються у повному обсязі**. 1,2% - всі лише фрагментарно, 7,7% - частково у повному обсязі. Однак суттєва частина респондентів не відповіла на питання: 21% - опитаних визнали, що їм важко відповісти на питання, 5,7% взагалі не надали відповідь.

На думку 63,3% учасників опитування **технічна якість звуку/відео** забезпечена так, що уповні було зрозуміло суть пленарних засідань сільської, селищної, міської ради. 13,5% респондентів заявили про часткове забезпечення якості трансляції. 4,4% учасників опитування заявили про незабезпечення технічної якості звуку/відео. Суттєва частина респондентів не має сталого бачення з цього питання (14,4% зазначили, що їм важко відповісти, 4,5% відповідь не надали).

Чи у повному обсязі оприлюднюються відеозаписи пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради? (%)

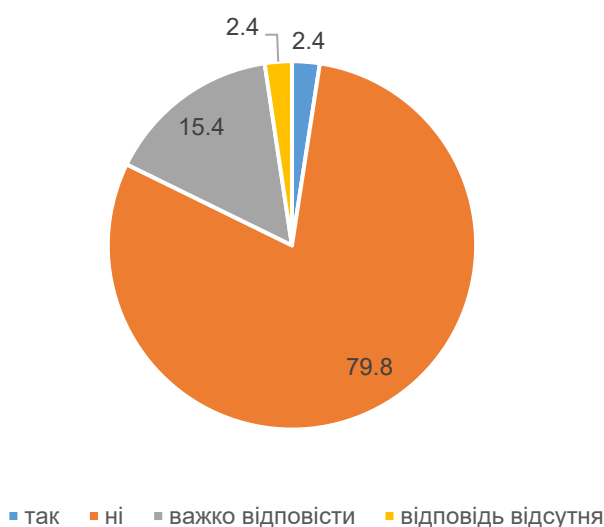
Чи забезпечена технічна якість звуку/відео так, щоб уповні була зрозумілою суть пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради? (%)

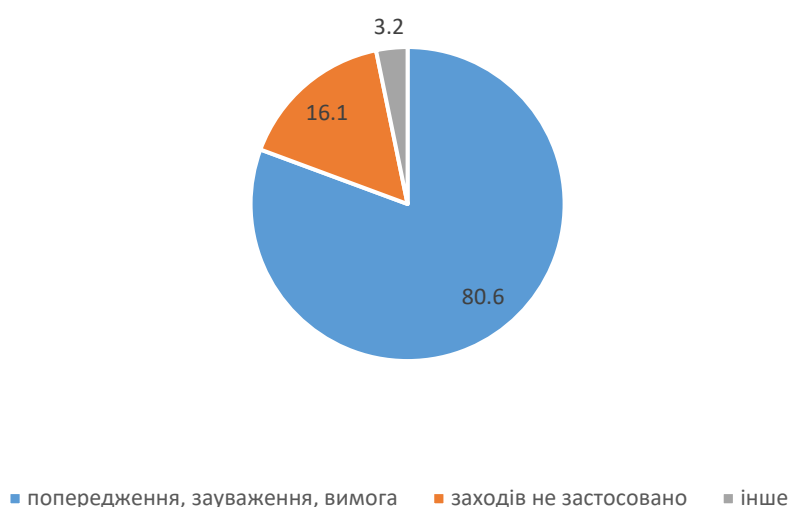
79,8% респондентів зазначили, що відсутні зафіксовані відеофакти, коли під час сесії сільської (селищної, міської) ради депутати, посадові особи місцевого самоврядування, інші доповідачі не використовували **державну мову**.

На питання «**Які заходи (і ким саме) було застосовано для припинення порушення вимог закону щодо використання державної мови під час пленарних засідань вашої сільської (селищної, міської) ради?**» 80,6% респондентів відповіли, що це були попередження, зауваження, вимога припинити порушення «мовного» закону головуючим на засіданні чи іншою посадовою особою. Однак 16,1% опитаних заявили, що жодних заходів не було застосовано.

Чи є зафіксовані відеофакти, коли під час сесії сільської (селищної, міської) ради депутати, посадові особи ОМС, інші доповідачі не використовували державну мову? (%)

Які заходи було застосовано для припинення порушення вимог закону щодо використання державної мови під час пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради? (%)

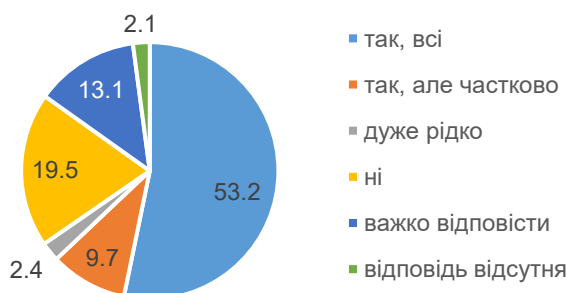

53,2% учасників опитування заявили, що **оприлюднюються всі проекти порядку денних засідань постійних комісій** їхньої сільської (селищної, міської) ради. 9,7% відповідей містять інформацію про часткове оприлюднення. 2,4% респондентів заявили, що це відбувається дуже рідко. І 19,5% опитаних переконані, що в їхніх громадах взагалі не оприлюднюються проекти порядку денних засідань постійних комісій.

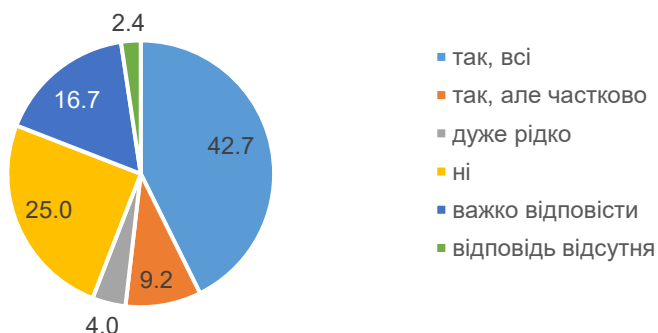
42,7% респондентів заявили, що всі **висновки і рекомендації постійних комісій** їхньої сільської (селищної, міської) ради оприлюднюються. Частково – 9,2%, дуже рідко – 4%. Проте 25% опитаних стверджують, що висновки і рекомендації постійних комісій їхньої сільської (селищної, міської) ради взагалі не оприлюднюються. І при цьому 16,7% учасників опитування визнали, що для них питання є важким. І 2,4% не надали відповіді на нього.

Про те, що оприлюднюються всі протоколи засідань постійних комісій сільської, селищної, міської ради заявили 47,4% респондентів, що оприлюднюється частково – 10,7%, дуже рідко – 2,9%. Однак 22,3% респондентів заявили, що протоколи засідань постійних комісій їхньої місцевої ради взагалі не оприлюднюються. У відповідях на це питання 14,7% учасників опитування не визначились з відповіддю і 2,2% не відповіли.

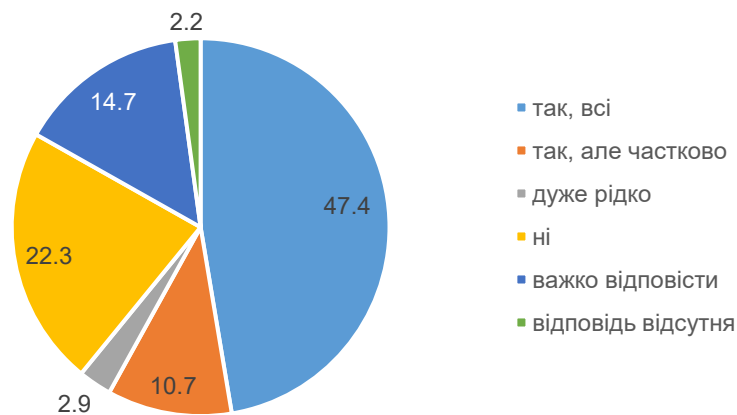
Чи оприлюднюються проекти порядку денного засідань ПК сільської (селищної, міської) ради? (%)

Чи оприлюднюються висновки і рекомендації постійних комісій сільської (селищної, міської) ради? (%)

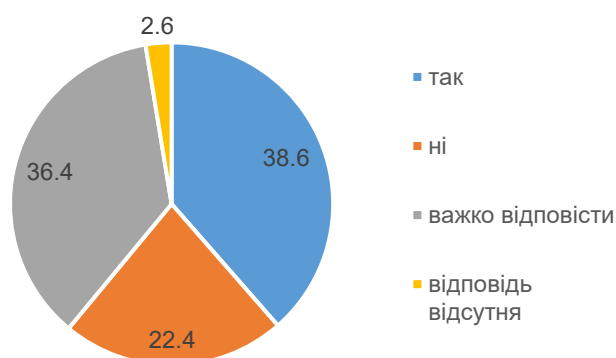
Чи оприлюднюються протоколи засідань
постійних комісій сільської (селищної, міської)
ради? (%)

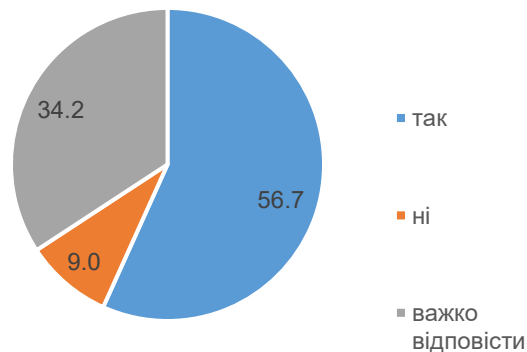
За свідченням 38,6% респондентів оприлюднено інформацію у формі відкритих даних **щодо об'єктів права власності територіальних громад** на офіційному веб-сайті їхньої сільської (селищної, міської) ради. Протилежне стверджують 22,4% учасників опитування. Значна частина респондентів не володіють питанням (36,4% таких, що не визначились із відповіддю та 2,6% не відповіли).

56,7% респондентів зазначили, що інформація щодо об'єктів права власності територіальних громад на офіційному веб-сайті вашої сільської (селищної, міської) ради регулярно **оновлюється**.

Чи оприлюднено інформацію щодо
об'єктів права власності
територіальних громад на
офіційному веб-сайті? (%)

Чи регулярно оновлюється інформація щодо об'єктів права власності ТГ на офіційному веб-сайті? (%)

Загалом лише 44,6% респондентів спромоглись надати **посилання на веб-сайт** їхньої сільської (селищної, міської) ради, де розміщено відеозаписи пленарних засідань.

72,5% респондентів заявили, що не оприлюднювались **відеозаписи дистанційних пленарних засідань**, засідань постійних комісій їхньої сільської (селищної, міської) ради. 14,8% опитаних зазначили, що оприлюднювали виключно в період карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19).

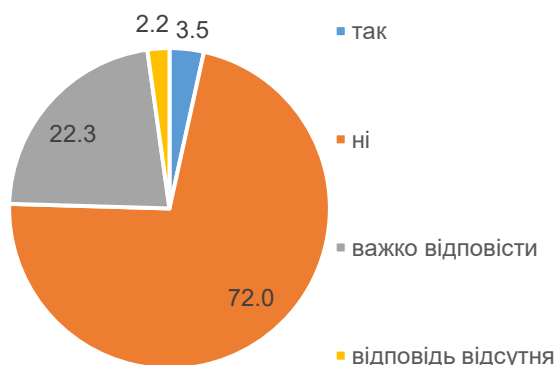
Чи оприлюднювались відеозаписи дистанційних пленарних засідань, засідань постійних комісій вашої сільської (селищної, міської) ради? (%)

Серед відповідей на питання (з множинним вибором) щодо **перешкод для досягнення більшої прозорості у роботі** сільської (селищної, міської) ради, у 35,7% відповідях зазначено на відсутності технічних можливостей, у 24,7% - невизначеності або складності законодавчих вимог, 21% - недостатності рівня фінансування. У 12,1% відповідях йдеться про недостатню кваліфікацію працівників та брак кадрів, 3,5% -

воєнний стан та безпековий фактор. І на останньому місці - небажання місцевої влади прозоро працювати (0,2%).

Чи надходили до сільської
(селищної, міської) ради скарги
щодо непрозорості її роботи?
(%)

Які існують перешкоди для досягнення
більшої прозорості у роботі сільської
(селищної, міської) ради? (%)

Відповідаючи на відкрите питання щодо **найважчих аспектів у забезпеченні прозорості** роботи місцевої ради найчастіше згадуваними було організаційно-технічне забезпечення процесів (29,9% від кількості відповідей по суті); відсутність кваліфікованих кадрів, у тому числі їхня недостатня цифрова грамотність (16,5%); наслідки збройної російської агресії (13,1%); недостатнє фінансування (10%); невизначеність або складність законодавчих вимог (9,7%) комунікації влада-

громадяни (6%); інертність місцевої влади до змін (6%), відсутність Інтернету в деяких населених пунктах (5%), робота з інформаційними базами (3,8%).

Що є найважчим у забезпеченні прозорості роботи місцевої ради? (%)

Окремі респонденти давали розлогі відповіді на відкриті питання щодо проблематики забезпечення прозорості роботи місцевих рад, які по суті відображають загальні тенденції (далі – цитати в оригіналі):

«Найважче у забезпеченні прозорості роботи місцевої ради — подолати опір системи, який часто має як свідомі, так і несвідомі форми. Це стосується як інституційних практик, так і особистої мотивації посадовців. Ось кілька ключових викликів:

1. Брак політичної волі

Найчастіше саме бажання «не виносити сміття з хати» стає головною перешкодою. Якщо керівництво ради або окремі депутати незацікавлені у відкритості, інші зусилля — марні.

2. Низький рівень цифровізації та технічної спроможності

Навіть якщо є намір забезпечити доступ громадськості до інформації, часто немає:

належного сайту;

можливостей онлайн-трансляцій;

електронних сервісів для обговорення чи голосування.

3. Формалізм замість реальної відкритості

Протоколи публікуються, але:

у незручному форматі;

без пояснень зрозумілою мовою;

з затримками;
без зворотного зв'язку для громадян.

4. Слабка участь громадян

Коли громада не вимагає прозорості або не вірить у її результативність, у ради немає достатнього стимулу відкривати процеси. Це породжує замкнене коло: «немає попиту — немає пропозиції».

5. Корупційні практики та конфлікти інтересів

Інколи прозорість прямо загрожує викриттю зловживань. У таких випадках опір може бути навмисним, а інструменти прозорості блокуються або імітуються. Висновок: найважче — це створити систему, в якій прозорість буде не разовою PR-акцією, а частиною щоденного функціонування. Це вимагає і технічної інфраструктури, і політичної культури, і активної громади».

«Непростим є завдання пошуку балансу: з однієї сторони забезпечення відкритості інформації про діяльність ОМС, а з іншої — захист персональних даних громадян та висвітлення інформації, яка становить державну або комерційну таємницю».

«Складність становить налагодження ефективної комунікації з громадою, особливо в умовах обмежених ресурсів, низької цифрової грамотності або байдужості частини населення. Не менш важливою є технічна спроможність».

«Найважче у забезпеченні прозорості роботи сільської ради — це донести інформацію до громадян у зрозумілій та доступній формі. Попри відкритість документів і трансляцій, не всі мешканці мають змогу чи бажання активно взаємодіяти з радою. До того ж, забезпечення прозорої роботи вимагає значних часових, технічних і трудових ресурсів, а також внутрішньої мотивації посадовців діяти відкрито».

«Доступність і зрозумілість інформації: Це не лише публікація записів засідань, але й подання важливих рішень, проектів рішень, а також обговорень у зрозумілому форматі. Досить часто звичайним громадянам важко орієнтуватися в технічному або юридичному мовленні документів. Регулярність оновлень: Публікація актуальних звітів та рішень на офіційних платформах повинна бути безперервною, інакше виникає ризик відсутності інформації або її запізненого оновлення».

Залучення громадян до обговорення: Прозорість вимагає від міської ради активного залучення громади до процесу ухвалення рішень, що включає не лише надання доступу до інформації, а й ефективні механізми для збору

зворотного зв'язку. Перешкоди зі сторони традиційних адміністративних бар'єрів: У великих організаціях інколи важко змінити існуючі практики та процедури. Всі ці етапи потребують не тільки технологічних змін, а й культурних змін у самоорганізації влади».

«Найважчим у забезпеченні прозорості роботи місцевої ради, на мою думку, є поєднання реального доступу громадськості до інформації з ефективністю роботи самої ради, а саме:

Опір з боку чиновників або депутатів – не всі представники влади готові до відкритості.

Низький рівень цифрової грамотності або технічного забезпечення – бракує ресурсів для ведення сучасних електронних платформ, трансляцій засідань, публікації рішень у зручному вигляді.

Пасивність громади – навіть за умов повної відкритості громадяни не завжди проявляють інтерес, не звертаються за інформацією або не користуються правами участі».

«Найважчим у забезпеченні прозорості місцевої ради є опір змінам з боку посадовців та брак реальної мотивації бути відкритими. Без внутрішнього запиту та належних ресурсів прозорість часто зводиться до формальностей».

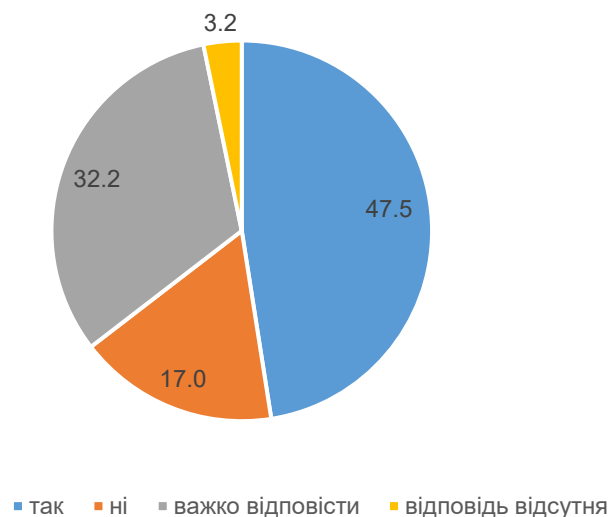
На питання респондентів щодо доцільних на їхню думку **санкцій за порушення вимог прозорості роботи місцевої ради** найчастіше згадуваними були адміністративна відповідальність (35%), дисциплінарна відповідальність (14,9%), зрідка названо кримінальну відповідальність (1,1%). Примітним є значна кількість (28,2%) респондентів, що не визначились з відповіддю. Також частина учасників (7,5%) зазначили, що санкції мають бути в межах чинного законодавства. А 4,6% упевнені, що такі санкції не потрібні взагалі.

47,5% респондентів вбачають за потрібне **законодавче регулювання проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій сільської (селищної, міської) ради** в період воєнного стану. Але 17% мають протилежну думку. А 32,2% не визначились із відповіддю.

Пропозиції санкцій за порушення вимог щодо прозорості роботи місцевої ради (%)

Чи потрібне законодавче регулювання проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій сільської (селищної, міської) ради в період воєнного стану? (%)

На питання чи надходили до сільської (селищної, міської) ради **скарги щодо непрозорості** її роботи ствердно відповіли лише 3,5% респондентів. 72% опитаних заперечили цей факт.

III. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ТА СУБРЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ

В опитуванні взяли участь 269 представників органів місцевого самоврядування регіонального та субрегіонального рівнів (районних та обласних рад) з усіх областей України окрім Луганської області та з міста Києва. Найбільше учасників – з Рівненської (14,5%), Дніпропетровської (8,6%), Вінницької (8,2%) областей. Найменше респондентів – з міста Києва (0,4%), Сумської (0,7%) та Донецької (1,1%) областей. 0,7% (2 особи) не зазначили, з якої вони області.

Серед учасників – 13,4% голів районних та обласних рад, 1,9% - заступників голів районних та обласних рад, 0,4% - начальників військових адміністрацій, 7,4% - депутатів місцевих рад. 74,7% респондентів – це інші посадові особи органів місцевого самоврядування.

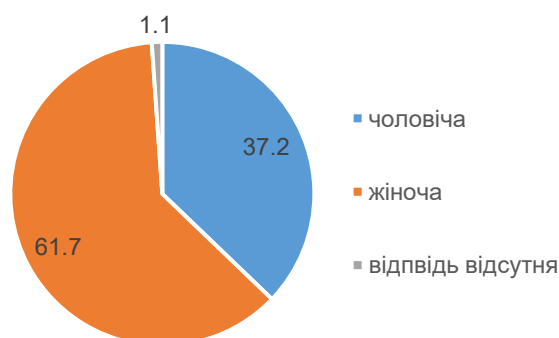
Респонденти: розподіл за посадами

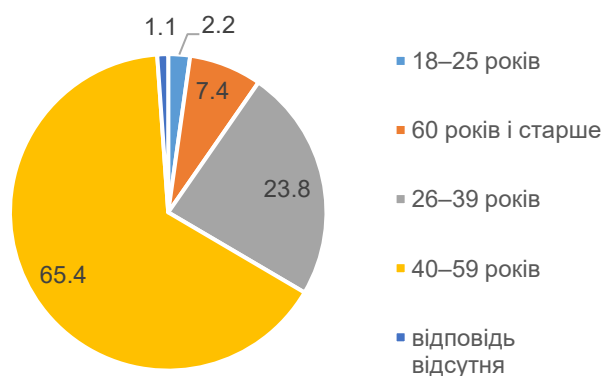
Серед респондентів 61,7% жінок.

Більше половини учасників опитування (65,4%) віком 40–59 років, 23,8% - віком 26–39 років, 7,4% - 60 років і старше, 2,2% - 18–25 років.

Стать респондентів (%)

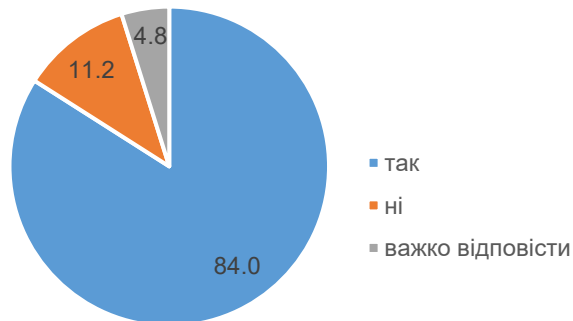
Вік респондентів (%)

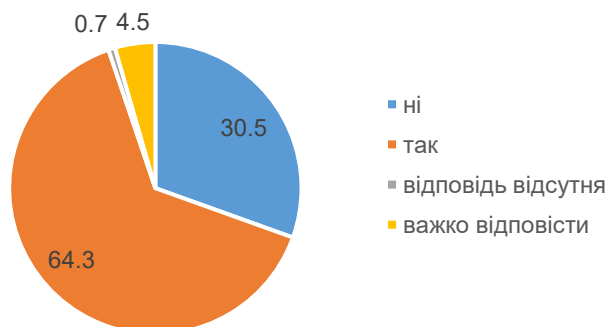
На питання, чи передбачає **регламент роботи** районної (обласної) ради порядок проведення відеофіксації пленарних засідань з подальшим зберіганням, 84% респондентів дали позитивну відповідь. 11,2% заперечили цей факт, 4,8% не були упевнені у відповіді.

На питання, чи передбачає регламент роботи відповідної районної (обласної) ради порядок проведення трансляції пленарних засідань в мережі Інтернет у режимі реального часу 64,3% учасників опитування дали ствердну відповідь. Але понад третину (30,5%) респондентів визнали, що регламент їхньої місцевої ради не містить регулювання зазначеного питання.

Чи передбачає регламент ради
порядок проведення
відеофіксації пленарних
засідань? (%)

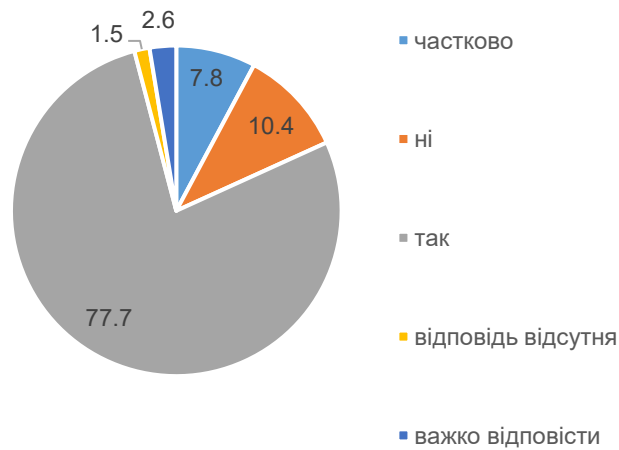
Чи передбачає регламент районної
(обласної) ради порядок проведення
трансляції пленарних засідань в
мережі Інтернет у режимі реального
часу? (%)

77,7% респондентів зазначили, що пленарні засідання їхньої районної (обласної) ради підлягали відеофіксації. 10,4% учасників опитування заперечили це. 7,8% респондентів визнали, що пленарні засідання їхньої районної (обласної) ради частково підлягали відеофіксації.

20,4% респондентів визнали, що **трансляції пленарних засідань районної (обласної) ради проводяться в мережі Інтернет у режимі реального часу.** Натомість 69,5% опитаних зазначили, що немає прямої трансляції пленарних засідань в мережі Інтернет у режимі реального часу, але після завершення (скасування) режиму воєнного стану це відбуватиметься. Однак 3,7% респондентів зазначили, що взагалі не плануються прямі трансляції пленарних засідань.

Чи підлягали відеофіксації пленарні засідання районної (обласної) ради? (%)

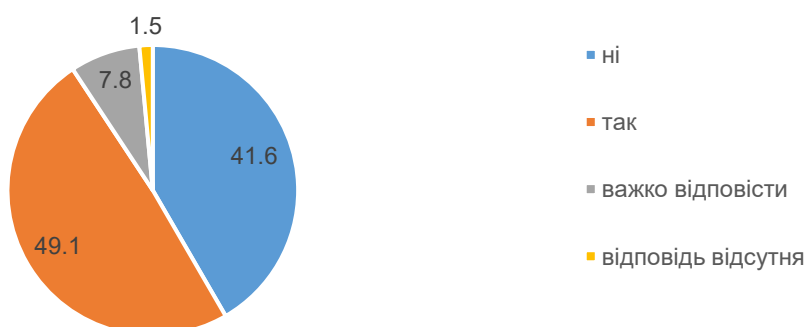
Чи проводяться трансляції пленарних засідань районної (обласної) ради в мережі Інтернет у режимі реального часу? (%)

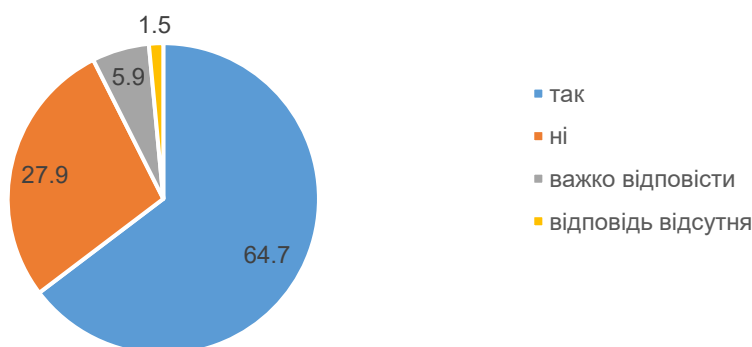
На думку 49,1% учасників опитування, **положення про постійні комісії** їхньої районної (обласної) ради передбачають порядок проведення трансляції засідань постійних комісій у мережі Інтернет у режимі реального часу. Однак 41,6% респондентів переконані, що в їхній радах така практика відсутня.

64,7 % респондентів переконані, що положенням про постійні комісії їхньої районної (обласної) ради передбачено порядок проведення відеофіксації їх засідань з подальшим зберіганням. Однак 27,9% стверджують протилежне.

Чи передбачає положення про постійні комісії районної (обласної) ради порядок проведення трансляцій засідань постійних комісій у мережі Інтернет у режимі реального часу ?(%)

Чи передбачено положенням про постійні комісії районної (обласної) ради порядок проведення відеофіксації їх засідань з подальшим зберіганням? (%)

74,3% респондентів зазначили, що не проводяться **трансляції у мережі Інтернет у режимі реального часу засідань постійних комісій** їхньої районної (обласної) ради. Лише **13% учасників** опитування стверджують, що такі трансляції є в практиці їхньої районної (обласної) ради. Проте 4,5% опитаних упевнені, що в їхніх радах не планують впровадження такої практики.

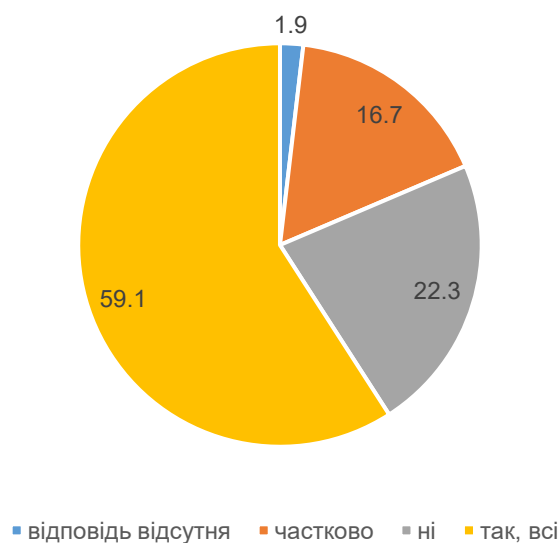
59,1% респондентів визнали, що засідання постійних комісій їхньої районної (обласної) ради у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року підлягали **відеофіксації**. 22,3% учасників опитування – що такі засідання не підлягали відеофіксації. Про те, що частково підлягали відеофіксації такі засідання, – 16,7%.

Практика **часткової відеофіксації** засідань постійних комісій районної (обласної) ради свідчить про те, що 39,1% рад здійснюють відеофіксацію 91-99% засідань постійних комісій. Проте 17,2% рад оприлюднюють до 10% таких засідань.

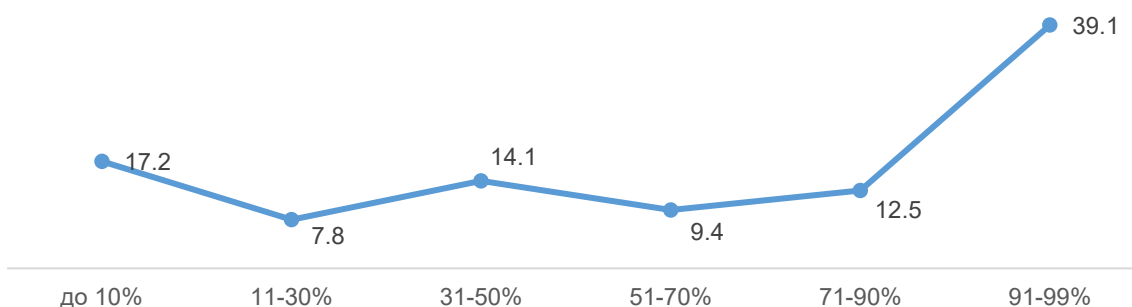
Чи проводяться трансляції у мережі Інтернет у режимі реального часу засідань постійних комісій їхньої районної (обласної) ради? (%)

Чи підлягали відеофіксації засідання постійних комісій районної (обласної) ради у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року ? (%)

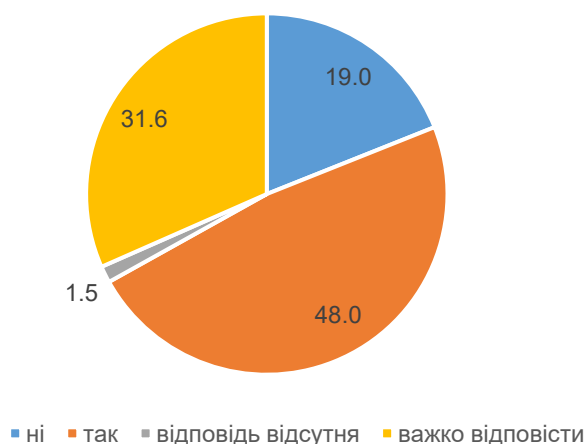
Практика часткової відеофіксації засідань постійних комісій районної (обласної) ради (%)

48% респондентів вважають, що **трансляція в мережі Інтернет у режимі реального часу** пленарних засідань місцевої ради (крім випадків розгляду питань, що містять інформацію з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації») сприятиме підвищенню ефективності роботи відповідної ради. 19% опитаних мають протилежну думку. 31,6% учасників опитування не визначились із відповіддю і 1,5% не надали відповідь на це питання.

На думку 50,9% респондентів, їхня районна (обласна) рада **готова буде технічно по завершенню дії режиму воєнного стану до трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу** пленарних засідань. Про часткову готовність заявили 19,3%. Заперечили технічну готовність трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань 14,1%.

Чи сприятиме підвищенню ефективності роботи місцевої ради трансляція в мережі Інтернету в режимі реального часу пленарних засідань? (%)

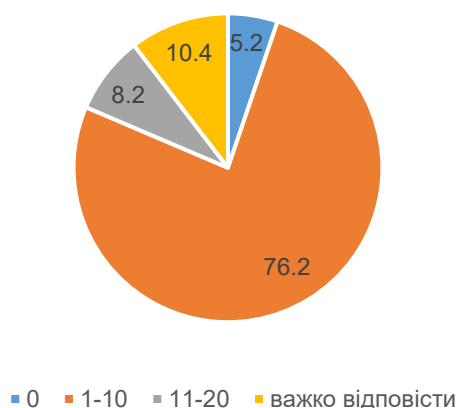

Чи готова буде технічно по завершенню дії режиму воєнного стану районна (обласна) рада до трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань? (%)

76,2% респондентів зазначили, що у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року відбулось від 1 до 10 пленарних засідань. 8,2% нарахували 11-20 таких засідань, 5,2% - жодного.

Частота пленарних засідань районних (обласних) рад (%)

На питання, у який спосіб найчастіше оприлюднюються **відеозаписи пленарних засідань** відповідної районної (обласної) ради у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року, 42% респондентів зазначили, що не пізніше наступного дня після проведення засідання. 26,4% учасників опитування стверджували, що це відбувається невідкладно після закінчення засідання. 11,9 % - через декілька днів після проведення засідання, 1,9% - протягом місяця.

Проте 14,1% опитаних визнали, що записи не оприлюднюються взагалі, 3,7% респондентів не надали відповідь.

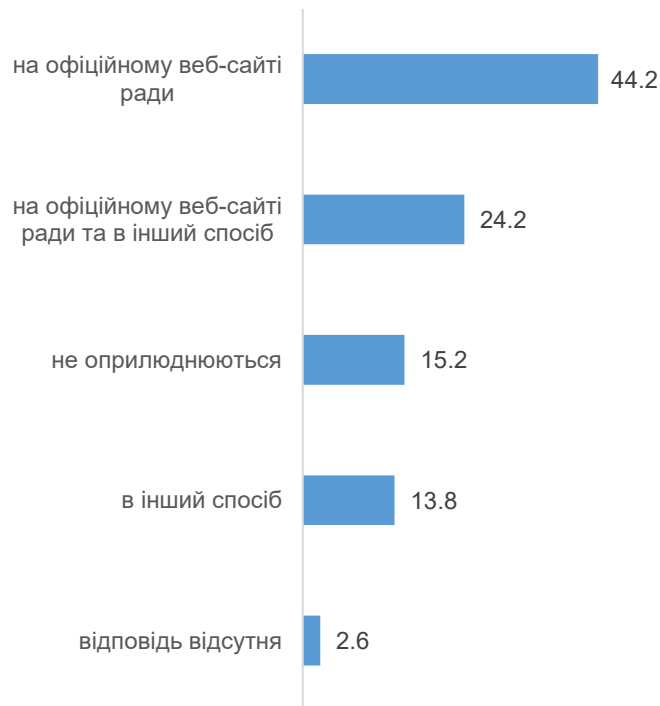
44,2% респондентів зазначили, що відеозаписи пленарних засідань районної (обласної) ради оприлюднюються на офіційному веб-сайті ради. 24,2% осіб зазначили, що таке оприлюднення відбувається і на офіційному веб-сайті ради і в інший спосіб. 15,2% учасників опитування визнали, що оприлюднення не відбувається.

Значна частина (13,8%) учасників опитування зазначили, що відеозаписи пленарних засідань районної (обласної) ради оприлюднюються в інший спосіб (найчастіше згадуваними були Facebook, YouTube або паралельного використання названих мереж та офіційного сайта ради).

У який термін найчастіше
оприлюднюються відеозаписи
пленарних засідань районної
(обласної) ради (у період з 15 серпня
2024 року по 1 квітня 2025 року)? (%)

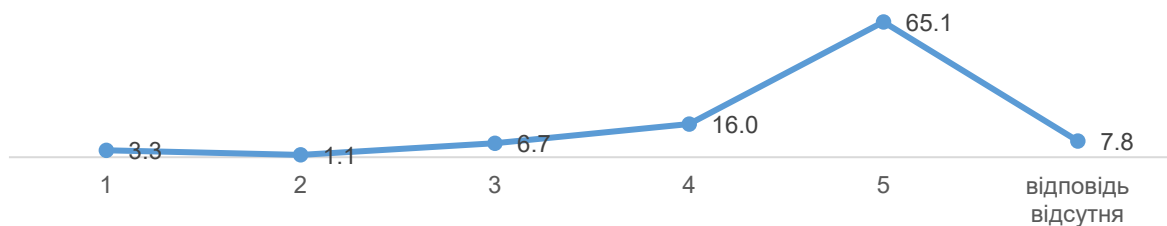

У який спосіб оприлюднюються
відеозаписи пленарних засідань
районної (обласної) ради? (%)

Респондентам було запропоновано оцінити за шкалою від 1 до 5 (де 5 – максимальне значення) зручність доступу до відеозаписів пленарних засідань їхньої районної (обласної) ради. 65,1% учасників опитування поставили найвищий бал – «5».

Оцінка зручності доступу до відеозаписів пленарних засідань
районної (обласної) ради (%)

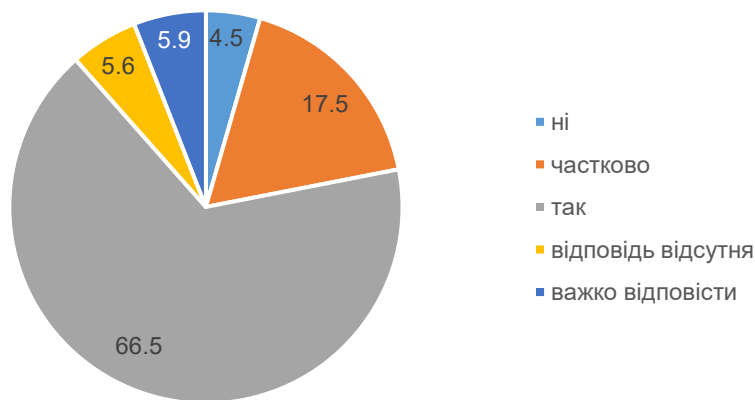
73,2% респондентів зазначили, що відеозаписи пленарних засідань їхньої районної (обласної) ради оприлюднюються у повному обсязі. Частково у повному обсязі – 6,7%, лише фрагментарно – 0,4%. Значна частина респондентів не зорієнтувалась з відповіддю: для 12,3% питання виявилось важким, 7,4% не надали відповідь.

На думку 66,5% респондентів, забезпечена технічна якість звуку/відео так, щоб уповні була зрозумілою суть пленарних засідань відповідної районної (обласної) ради. Частково забезпечена така якість на переконання 17,5% опитаних. Однак 4,5% респондентів стверджують, що така якість не забезпечена.

В якому обсязі оприлюднюються відеозаписи пленарних засідань районних (обласних) рад? (%)

Чи забезпечена технічна якість звуку/відео так, щоб уповні була зрозумілою суть пленарних засідань відповідної районної (обласної) ради? (%)

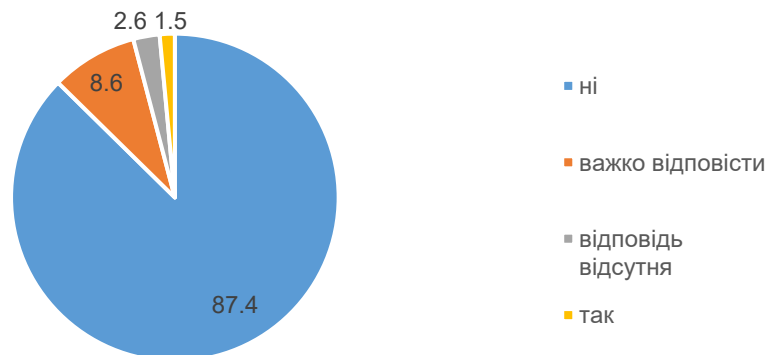
87,4% респондентів зазначили, що немає зафіксованих відеофактів, коли під час сесії районної (обласної) ради депутати, посадові особи місцевого самоврядування, інші доповідачі не використовували державну мову.

Проте 1,5% (4 випадки) опитаних заявили про наявність зафіксованих таких відеофактів. При цьому серед заходів для припинення таких порушень вимог закону щодо використання державної мови під час пленарних засідань було названо наступні (далі – цитата):

- ✓ «головуючим було зроблено попередження депутату у присутності керівників правоохоронних органів району»,

- ✓ «попередження про використання під час роботи державну мову»,
- ✓ «роз'яснювальна робота»,
- ✓ «комісія попередила депутата».

Чи зафіксовані відеофакти, коли під час сесії районної (обласної) ради депутати, посадові особи ОМС, інші доповідачі не використовували державну мову

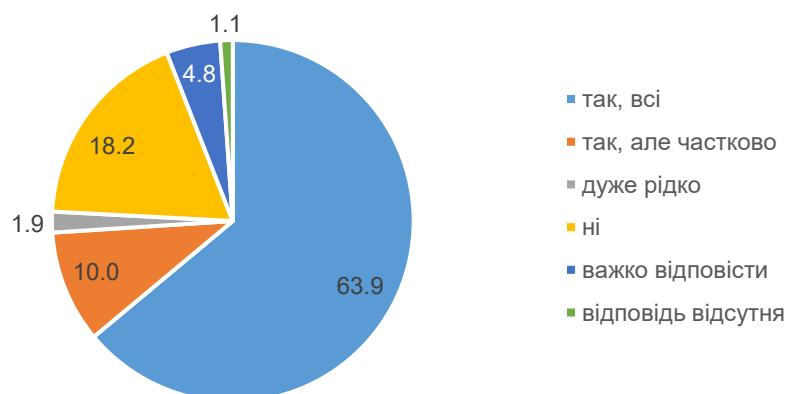

63,9% респондентів зазначили, що всі **проекти порядку денного засідань постійних комісій** районної (обласної) ради оприлюднюються. 18,2% зазначили, що такі документи не оприлюднюються. 10 % зауважили на частковому оприлюдненні. І 1,9% зазначили, що оприлюднюються дуже рідко.

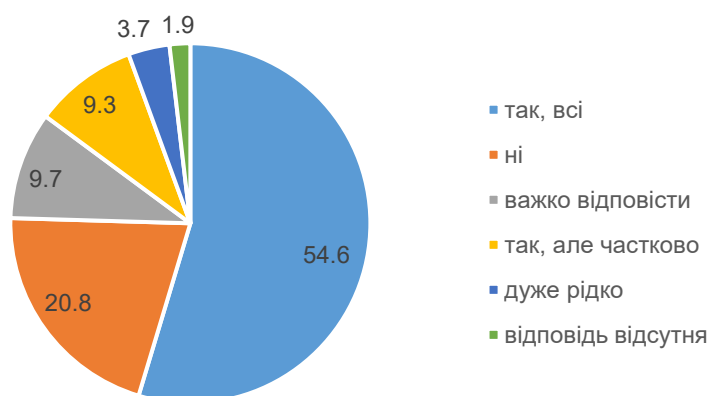
54,6% респондентів зазначили, що всі **висновки і рекомендації постійних комісій** районної (обласної) ради оприлюднюються. Проте 20,8% опитаних заявили, що висновки і рекомендації постійних комісій районної (обласної) ради не оприлюднюються. 9,3% респондентів вважають, що вони частково оприлюднюються, 3,7% - дуже рідко.

63,9% респондентів визнали, що всі **протоколи засідань постійних комісій** районної (обласної) ради оприлюднюються. Проте 18,2% опитаних заперечили такий факт. 1,9% учасників опитування зазначили, що протоколи засідань постійних комісій районної (обласної) ради оприлюднюються дуже рідко. А 7,1% визнали, що оприлюднюються, але частково.

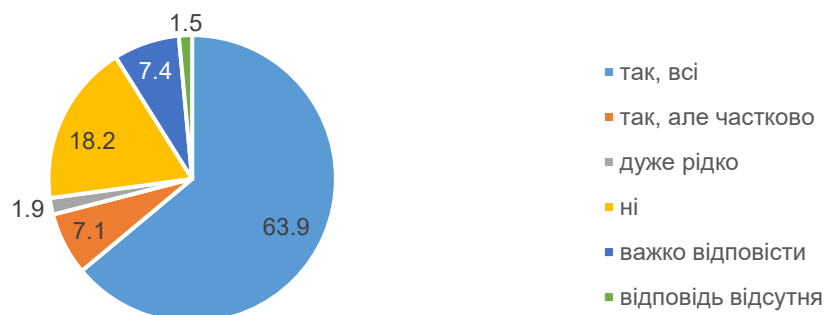
Чи оприлюднюються проекти порядку денного засідань ПК районної (обласної) ради? (%)

Чи оприлюднюються висновки і рекомендації постійних комісій її районної (обласної) ради? (%)

Чи оприлюднюються протоколи засідань постійних комісій районної (обласної) ради? (%)

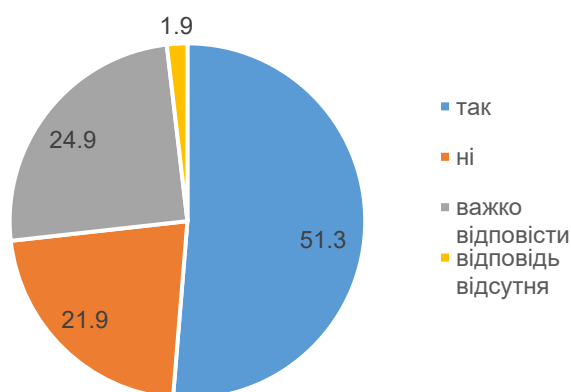

51,3% респондентів стверджують, що оприлюднено **інформацію у формі відкритих даних щодо об'єктів спільної власності** територіальних громад, що перебувають в управлінні районних (обласних рад), на офіційному веб-сайті відповідної районної (обласної) ради. 21,9% заперечують такий факт. Окрім того, значна частина опонентів

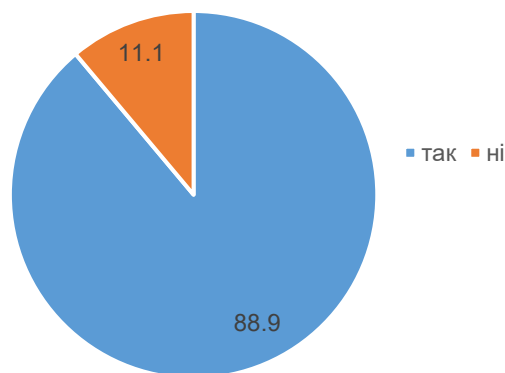
не уповні володіє інформацією: для 24,9% питання виявилось важким, 1,9% не надали відповідь.

При цьому серед тих, хто стверджує, що оприлюднено інформацію у формі відкритих даних щодо об'єктів спільної власності територіальних громад, що перебувають в управлінні районних (обласних рад), 88,9% упевнені, що така інформація оновлюється регулярно.

Чи оприлюднено інформацію щодо об'єктів спільної власності ТГ, що перебувають в управлінні районних (обласних рад) на офіційному веб-сайті відповідної ради? (%)

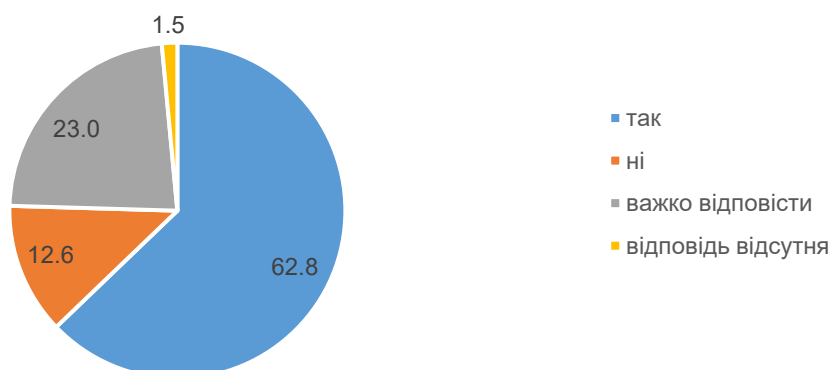
Чи регулярно оновлюється інформація щодо об'єктів спільної власності? (%)

Варто зазначити, що лише 65,9% респондентів спромоглись надати **посилання на веб-сайт** районної (обласної) ради, де розміщено відеозаписи пленарних засідань.

На думку 62,8% респондентів потрібне **законодавче врегулювання проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій** районної (обласної) ради. Однак питання дискусійне, оскільки 12,6% опитаних мають протилежну думку, а майже чверть – не мають сталої думки.

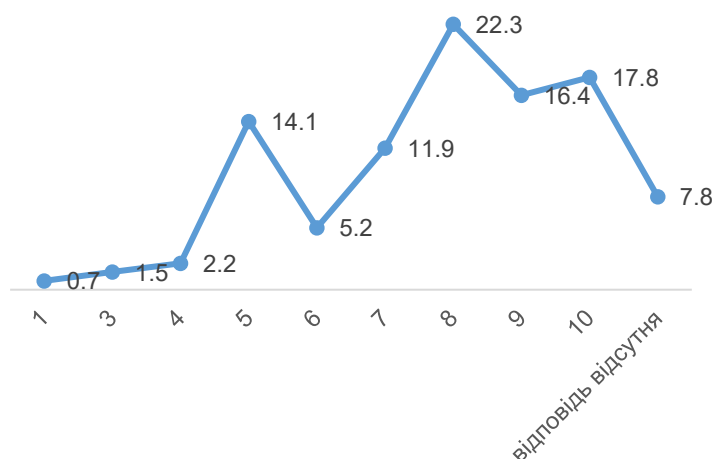
Чи потрібне законодавче врегулювання проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій районної (обласної) ради? (%)

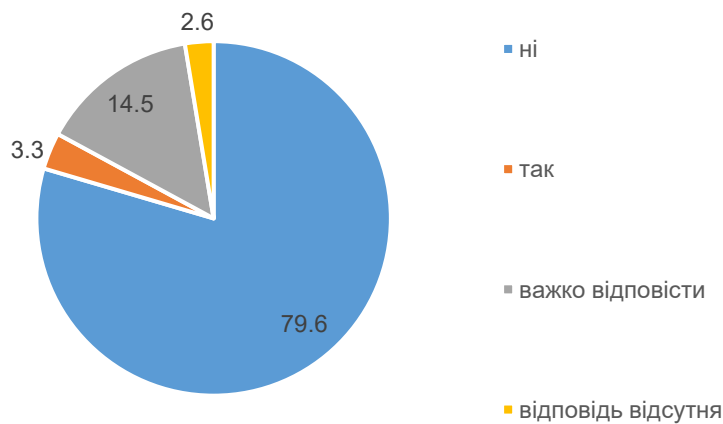
Респонденти, оцінюючи прозорість роботи сільських, селищних, міських рад відповідного району (області) за шкалою від 1 до 10 (де 10 – максимальне значення), найчастіше (22,3%) ставили оцінку «8». На «10» оцінили прозорість 17,8% респондентів. Найнижчі оцінки ставили поодинокі респонденти («1» - 0,7%, «3» - 1,5%, «4» - 2,2%).

79,6% респондентів зазначили, що до відповідної районної (обласної) ради не надходили скарги щодо непрозорості її роботи. Проте 3,3% опитаних стверджують, що такі скарги були.

Оцінка прозорості роботи сільських, селищних, міських рад відповідного району (області) (%)

Чи надходили до відповідної районної (обласної) ради скарги щодо непрозорості її роботи? (%)

На думку 38,7% респондентів, перешкодою для досягнення більшої прозорості у роботі районної (обласної) ради є відсутність технічних можливостей. 35,9% учасників опитування впевнені що перешкодою є недостатній рівень фінансування, 15% - невизначеність або складність законодавчих вимог, 8,7% - недостатня кваліфікація працівників. Серед іншого (1,8%) було названо наслідки повномасштабного російського вторгнення та відсутність повноважень райрад.

Перешкоди для досягнення більшої прозорості у роботі районної (обласної) ради (%)

Відповідаючи на відкрите питання щодо найважчих аспектів у забезпеченні прозорості роботи місцевої ради, респонденти не були активними (лише 37% респондентів виявили бажання дати відповідь на це питання).

Респонденти зазначили, що перешкодами для забезпечення прозорості роботи місцевої (саме районної та обласної) ради визначено:

- ✓ зловживання та маніпуляції в питаннях процедур забезпечення прозорості,
- ✓ військова агресія росії, у тч ускладнення забезпечення вимог кібербезпеки,
- ✓ відсутність технічних можливостей, у тч застаріле технічне обладнання, відсутність кваліфікованих фахівців,
- ✓ неоперативність та нерегулярність оновлення інформації,
- ✓ у випадку районних рад – недостатня кількість працівників та їхня завантаженість,
- ✓ встановлені строки оприлюднення відеозаписів пленарних засідань та постійних комісій ради,
- ✓ відсутність санкцій за недотримання вимог,
- ✓ невизначеність в законодавстві щодо проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій,
- ✓ обмежене фінансування,
- ✓ бюрократичні складнощі процесів закупівель.
- ✓ невизначеність або складність законодавчих вимог,
- ✓ пасивність місцевої влади,
- ✓ низький рівень культури депутатського корпусу.

Окремі респонденти висловлювали комплексні тези з питання, що відображають загальні тенденції (далі – цитати мовою оригіналу):

«робота місцевої ради охоплює безліч сфер і генерує величезну кількість документів, рішень, протоколів тощо. Зробити всю цю інформацію зрозумілою та доступною для широкої громадськості – складне завдання. Потрібно не лише оприлюднювати дані, а й подавати їх у зручному для сприйняття форматі, пояснювати складні питання простою мовою».

«технічні можливості, складність в частині відкритих даних найважчим є те, що реальний стан технічного і кадрового забезпечення місцевих рад, часом нестабільний сигнал інтернету у прикордонних і прифронтових громадах, а також відсутність фінансування для відповідного медійного оснащення рад часто не дозволяють повною мірою забезпечувати норми щодо прозорості і відкритості. Відтак кожен орган місцевого самоврядування змушений самостійно шукати вихід із ситуації і варіанти того, як виконувати вимоги законодавства, не маючи відповідних ресурсів і можливостей».

«найважче в забезпеченні прозорості роботи місцевої ради — це поєднати відкритість із ефективністю, долаючи брак ресурсів, спротив окремих посадовців і низьку зацікавленість громади».

На питання респондентів щодо доцільних на їхню думку **санкцій за порушення вимог прозорості роботи районної (обласної) ради** найчастіше згадуваними були

адміністративна відповідальність (34,9%), дисциплінарна відповідальність (13,4%), зрідка названо кримінальну відповідальність (0,6%). Значна кількість (24,4%) респондентів не визначились з відповіддю. Також частина учасників (14%) зазначили, що санкції мають бути в межах чинного законодавства. А 7,6% упевнені, що такі санкції не потрібні взагалі.

Які, на вашу думку, можуть бути санкції за порушення вимог прозорості роботи районної (обласної) ради? (%)

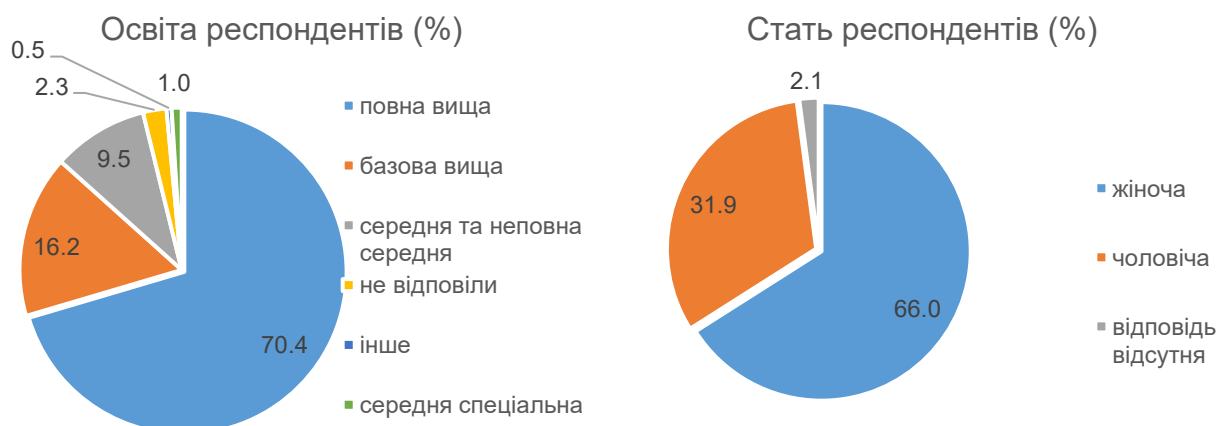
IV. АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДЯН

В опитуванні **взяли участь 1197 осіб** з усіх областей України. Найбільше учасників з Харківської (12,3%), Львівської (9,9%) областей. Найменше респондентів з Волинської (0,5%), Запорізької та Чернівецької (по 0,8%), Рівненської (0,9%) областей.

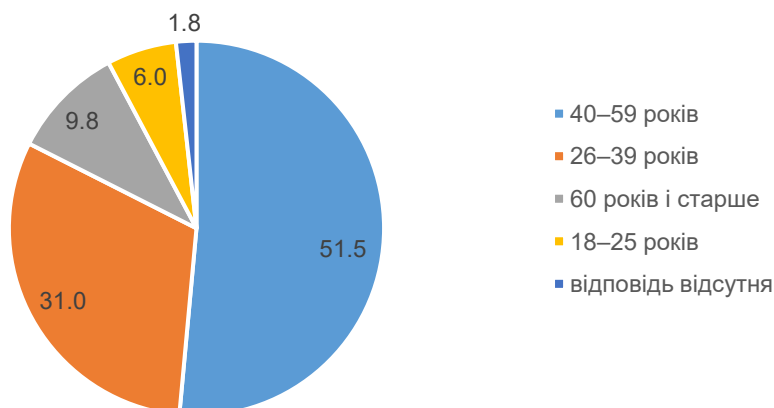
Найбільше учасників із повною вищою освітою – 70,4%.

Серед респондентів 66% жінок.

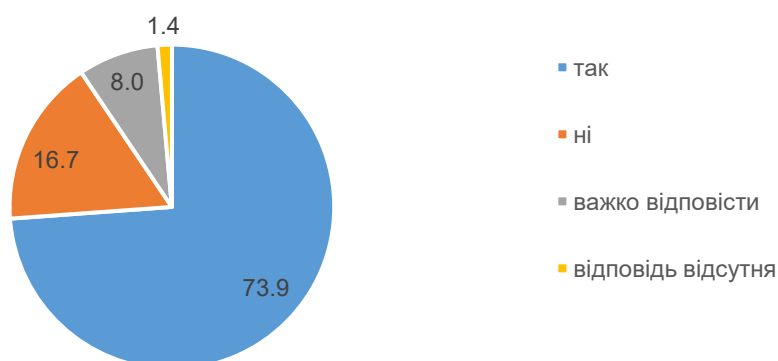
Більше половини учасників опитування (51,5%) віком 40–59 років, 31% - віком 26–39 років, 9,8% - 60 років і старше, 6% - 18–25 років.

Вік респондентів (%)

73,9% респондентів вважають, що **трансляція в мережі Інтернет у режимі реального часу** пленарних засідань місцевої ради сприятиме підвищенню ефективності роботи відповідної ради. Протилежну думку мають 16,7% учасників опитування. 8% опитаних не зорієнтувались з відповіддю, 1,4% взагалі не відповіли на питання.

Чи сприятиме підвищенню ефективності місцевої ради трансляція в мережі Інтернет в режимі реального часу? (%)

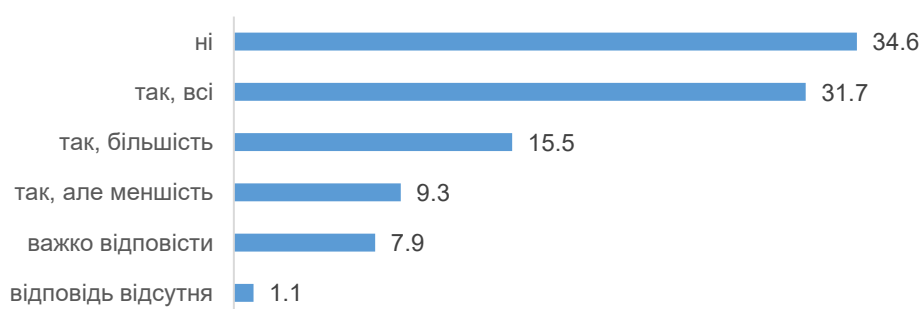

При цьому 34,6% опитаних стверджують, що **відеозаписи пленарних засідань** їхньої сільської (селищної, міської) ради не оприлюднюються. Натомість 31,7% респондентів упевнені, що в їхніх громадах оприлюднюються всі відеозаписи пленарних засідань. 15,5% - що оприлюднюється більшість з них, 9,3% - меншість. Важким виявилось питання для 7,9% респондентів і 1,1 % не відповіли на це питання. Із тих, хто відповів на це питання ствердно, 55,8% учасників опитування стверджують, що відеозаписи

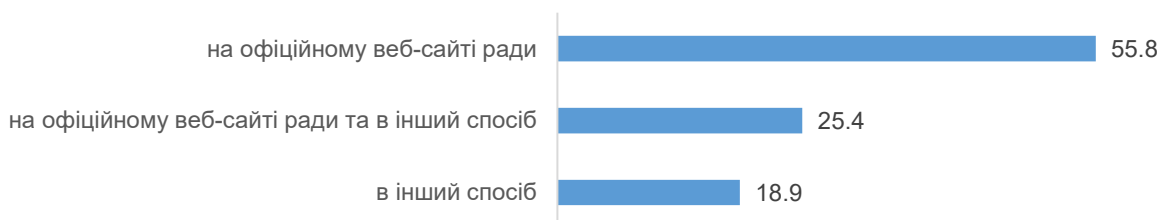
пленарних засідань оприлюднюються на офіційному сайті ради, 25,4% - на офіційному сайті ради та в інший спосіб. І 18,9% зазначили, що таке оприлюднення відбувається в інший спосіб.

85,3% серед тих, хто на попереднє питання відповіли «в інший спосіб» оприлюднюються відеозаписи пленарних засідань сільської, селищної, міської ради зазначили, що це відбувається через соцмережі (переважно YouTube, Facebook). 6% респондентів зазначили, що відеозаписи пленарних засідань оприлюднюються місцевими медіа. 4,7% - що відео транслюється наживо учасниками засідань.

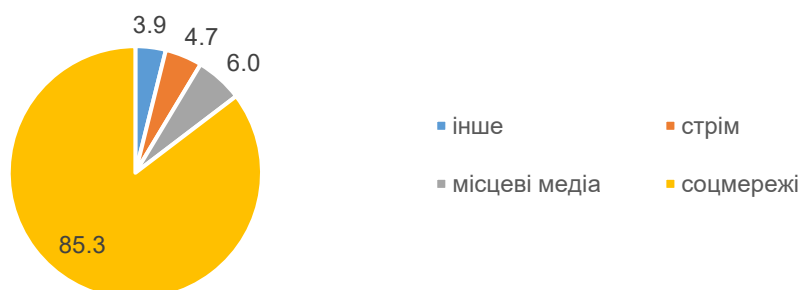
Чи оприлюднюються відеозаписи пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради? (%)

Спосіб оприлюднення відеозаписів пленарних засідань сільської(селищної, міської) ради (%)

У який інший спосіб оприлюднюються відеозаписи пленарних засідань (%)

25,8% респондентів визнали, що **переглядають відеозаписи пленарних засідань** відповідної місцевої ради вибірково, тільки з резонансних питань. 21,6% взагалі не переглядають такі відеозаписи. 18,3 %— роблять це дуже рідко, 7,1% - вибірково. І

лише 16,2% учасників опитування стверджують, що у повному обсязі переглядають відеозаписи пленарних засідань ради.

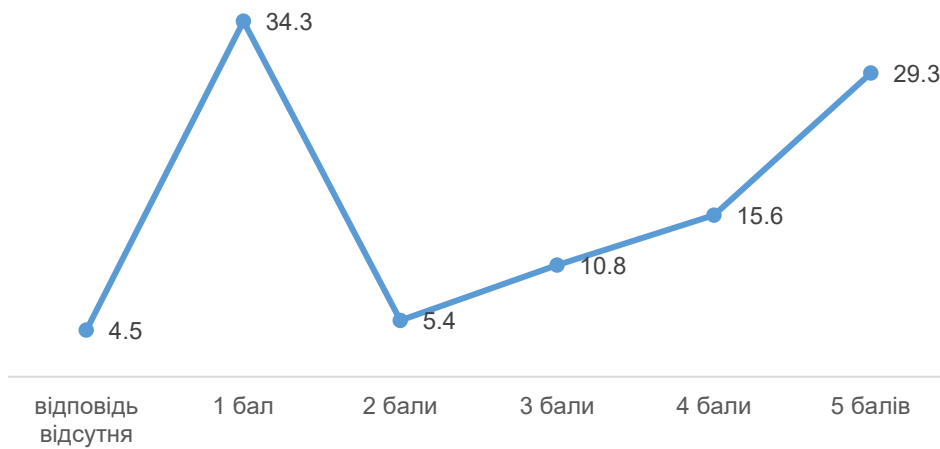
Наскільки часто Ви переглядаєте відеозаписи пленарних засідань Вашої сільської (селищної, міської) ради? (%)

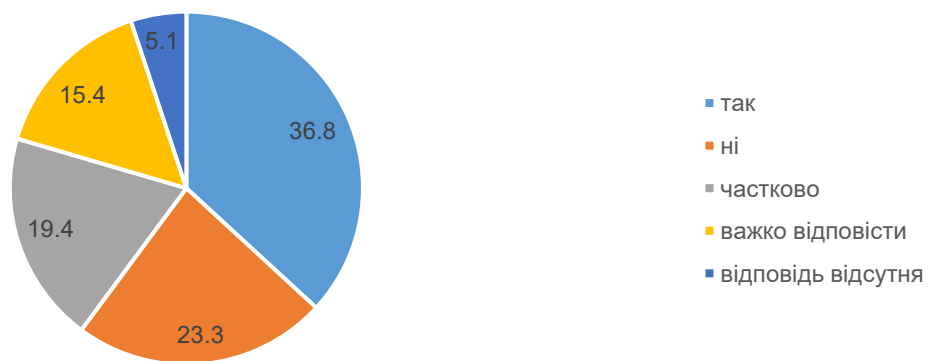
При цьому оцінка **зручності доступу** до відеозаписів пленарних засідань є неоднозначною: 34,3% респондентів поставили найнижчу оцінку – 1 бал, а 29,3% - найвищу – 5 балів.

На думку 36,8% респондентів, **технічна якість** звуку/відео забезпечена так, щоб уповні була зрозумілою суть пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради. Однак 23,3% учасників опитування мають протилежну думку. За переконанням 19,4% респондентів така технічна якість частково забезпечена.

Оцінка зручності доступу до відеозапису пленарних засідань сільської, селищної, міської ради (%)

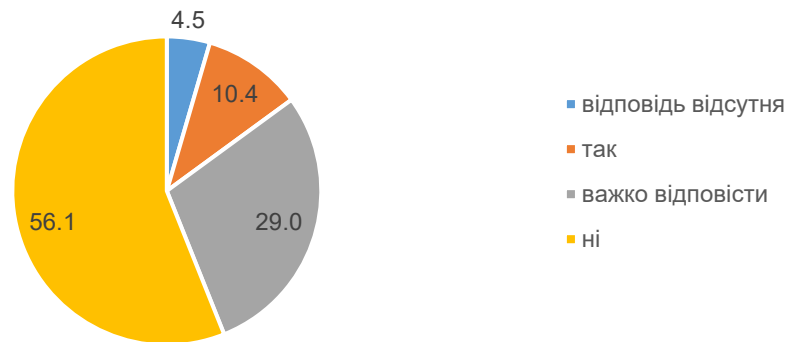

Чи забезпечена технічна якість звуку/відео так, щоб уповні була зрозумілою суть пленарних засідань сільської (селищної, міської) ради?

56,1% учасників опитування стверджують, що немає зафіксованих відеофактів, коли під час сесії їхньої сільської (селищної, міської) ради депутати, посадові особи місцевого самоврядування, інші доповідачі **не використовували державну мову**. Проте 10,4% респондентів стверджують протилежне. При цьому значна частина учасників опитування (29%) не орієнтуються у питанні, 4,5% респондентів не надали на це питання відповідь.

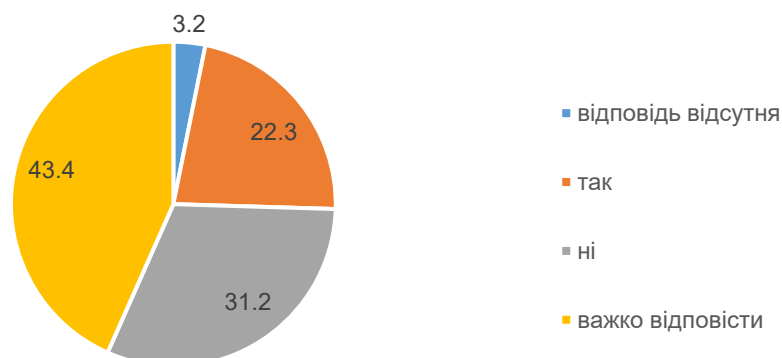
Чи є зафіксовані відеофакти невикористання державної мови під час пленарного засідання? (%)

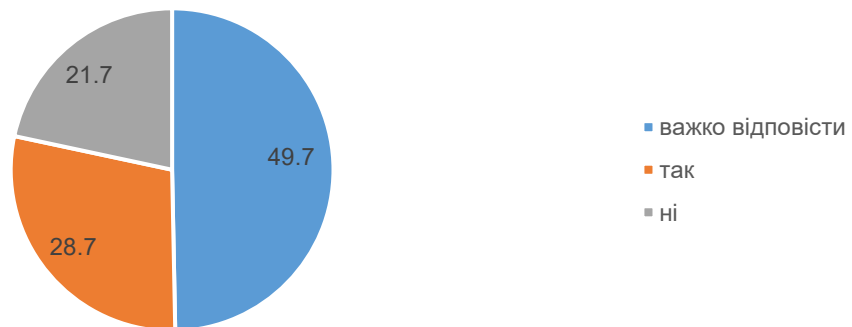
Привертає увагу те, що 43,4% учасників опитування не змогли і 3,2% не відповіли на питання чи оприлюднено **інформацію у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад** на офіційному веб-сайті вашої сільської (селищної, міської) ради. Лише 22,3% респондентів на це питання відповіли ствердно.

Так само високий відсоток (49,7%) респондентів не змогли відповісти на питання **чи регулярно оновлюється інформація щодо об'єктів права власності територіальних громад** на офіційному веб-сайті вашої сільської (селищної, міської) ради. 21,7 % респондентів упевнені, що нерегулярно оновлюється така інформація. І лише 28,7% переконані, що ця інформація оновлюється регулярно.

Чи оприлюднено інформацію щодо об'єктів права власності ТГ на веб-сайті ради?

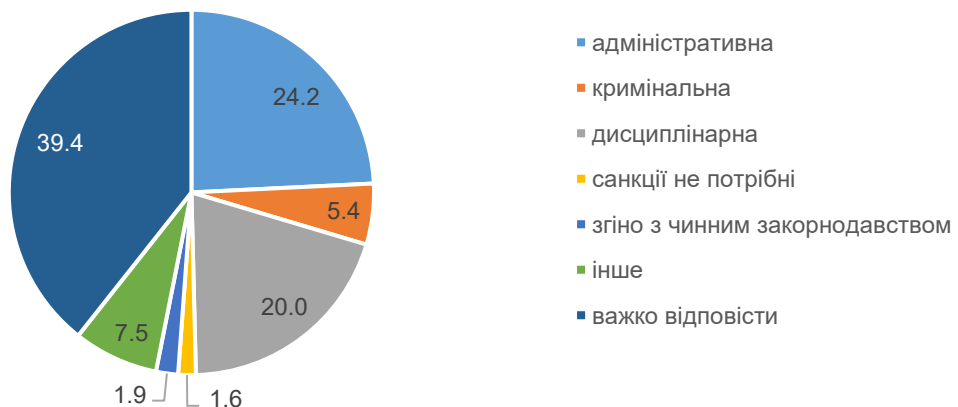

Чи регулярно оновлюється інформація щодо об'єктів права комунальної власності ТГ на офіційному сайті ради? (%)

На питання респондентів щодо доцільних на їхню думку **санкцій за порушення вимог прозорості роботи місцевої ради** найчастіше згадуваними були адміністративна відповідальність (24,2%), дисциплінарна відповідальність (20%), зрідка названо кримінальну відповідальність (5,4%). 39,4% респондентів, що не визначились з відповіддю. Також частина учасників опитування (1,9%) зазначили, що санкції мають бути в межах чинного законодавства. 1,6% упевнені, що такі санкції не потрібні взагалі.

Пропозиція санкцій за порушення вимог закону щодо прозорості роботи місцевих рад (%)

Окремі респонденти надали розлогі відповіді, що в цілому відображали основні тенденції поглядів опитаних (далі цитати мовою оригінала):

«Порушення вимог прозорості роботи місцевої ради може мати різні санкції в залежності від ступеня порушення та конкретних обставин, а саме: адміністративні санкції, політичні наслідки, судові санкції, санкції від вищих органів влади, внутрішні санкції».

«1. Адміністративні санкції

- штрафи: одним із прямолінійних заходів можуть стати грошові штрафи для посадових осіб або самої ради за недотримання вимог про публічність, регулярність проведення засідань, публікацію порядку денного та протоколів голосувань.*
- попередження та службові стягнення: посадовим особам може бути видано офіційне попередження або застосовано дисциплінарні стягнення, що впливають на їхню подальшу кар'єру.*

2. Політичні та процедурні заходи

- відкликання мандатів або позбавлення повноважень: у разі систематичних або грубих порушень вимог прозорості, можуть бути розглянуті процедури відкликання депутатського мандату або тимчасове відсторонення певних посадових осіб.*
- перегляд компетенцій ради: в окремих випадках може бути застосовано рішення про зниження повноважень місцевої ради або її окремих комітетів, особливо якщо порушення прозорості впливають на прийняття важливих рішень.*

3. Юридична відповідальність

- судовий контроль і позови: громадські організації або окремі громадяни можуть ініціювати судові позови щодо порушення принципів відкритості. Судовий процес може призвести до накладення санкцій, як-от відшкодування збитків або зобов'язання оприлюднення необхідної інформації.*
- кримінальна відповідальність: якщо порушення прозорості йдуть рукою в руку із корупційними діями або іншими злочинними схемами, відповідальні особи можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством.*

4. Соціальні та репутаційні наслідки

- публічне висвітлення порушень: викриття фактів недотримання прозорості може негативно вплинути на суспільну думку. ЗМІ, громадськість та контролюючі органи можуть створити тиск на місцеву раду, що сприятиме її внутрішнім реформам.*
- втрата довіри з боку виборців: систематичні порушення можуть стати причиною для того, щоб виборці не підтримували чинних представників, що в подальшому може призвести до їх заміни на наступних виборах.*

5. Регуляторні заходи

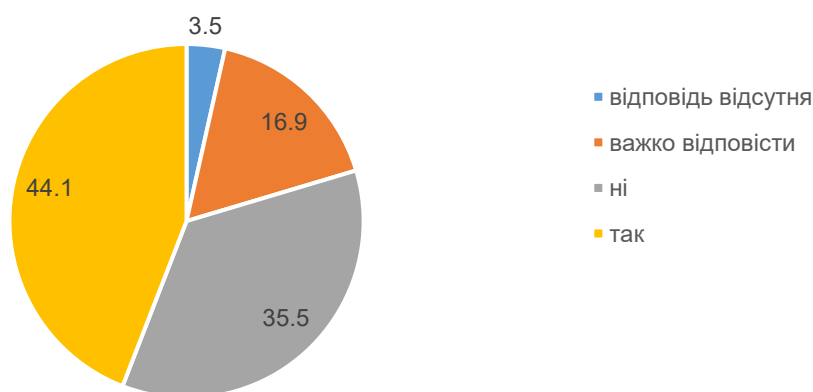
- перегляд нормативної бази: в разі виявлення систематичних порушень може бути розпочато процедуру перегляду нормативних документів, що*

регулюють діяльність місцевих рад. Це може включати введення нових стандартів звітності або додаткових вимог щодо публічності роботи органу влади.

- надання контролю з боку вищих інстанцій: державні органи чи спеціально створені комісії можуть тимчасово взяти контроль над діяльністю місцевої ради до нормалізації роботи та впровадження всіх вимог щодо прозорості.»

Думки респондентів розділились у питанні **доцільності надання права на проведення дистанційних пленарних засідань, засідань виконавчого комітету, постійних депутатських комісій** сільської (селищної, міської) ради на період дії воєнного стану: 44,1% опитаних вважають це доцільним, 35,5% заперечують таку доцільність, 16,9% не упевнені у відповіді.

Чи доцільно надавати право дистанційного проведення пленарних засідань ради, виконкому, ПК ради на період дії режиму воєнного стану? (%)

V. АНАЛІЗ ІНФОРМАЦІЇ ОБЛАСНИХ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ

5.1. ОБЛАСНІ РАДИ

За інформацією обласних військових адміністрацій про виконання органами місцевого самоврядування відповідної області окремих вимог Закону (станом на травень 2025 року), наданої на запит Комітету, усі обласні ради здебільше дотримались вимог щодо оприлюднення відеозаписів пленарних засідань за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року.

Однак не було надано інформацію щодо запитуваної інформації по Полтавській області. Дані для аналізу по цій області взято з відкритих джерел.

Луганська та Донецька обласні ради на чергових місцевих виборах не обирались.

Запорізька обласна рада за звітний період не проводила пленарні засідання. Постановою Верховної Ради України від 21.03.2024 № 3625-IX «Про здійснення Запорізькою обласною військовою адміністрацією, начальником Запорізької обласної військової адміністрації повноважень, передбачених частиною третьою статті 10 та частиною третьою статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» повноваження Запорізької обласної ради передано Запорізькій обласній військовій адміністрації.

За даними ОВА, Хмельницька обласна рада провела 5 пленарних засідань, проте оприлюднено відеозапис 4 з них. Причина неоприлюднення відеозапису 1 пленарного засідання не зазначена.

К-сть пленарних засідань та кількість оприлюднених відеозаписів пленарних засідань за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року

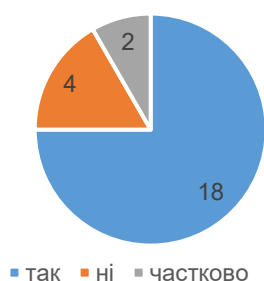
Таким чином, 99,1% пленарних засідань обласних рад, за даними ОВА, оприлюднено.

Однак **відеозаписи пленарних засідань** окремих обласних рад розміщені не на веб-сайті ради, а на YouTube. Зокрема відеозаписи пленарних засідань Київської, Львівської та Чернігівської обласної рад відсутні на веб-сайті ради, проте є на YouTube.

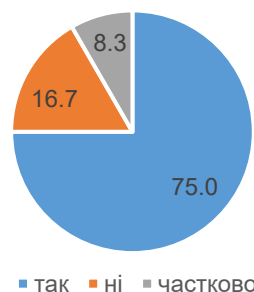
А відеозаписи пленарних засідань Волинської, Житомирської, Запорізької, Миколаївської, Одеської, Рівненської, Полтавської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Херсонської, Черкаської обласних рад розміщені на YouTube, посилання на них є на офіційній сторінці відповідної обласної ради.

Не оприлюднено **відеозаписи засідань постійних комісій** за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року на веб-сайтах 4 обласних рад: Донецької, Луганської, Запорізької, Чернівецької. Частково оприлюднено такі записи на веб-сайтах 2 обласних рад: Рівненської, Черкаської.

Чи оприлюднено відеозаписи засідань ПК облрад? (к-сть)

Чи оприлюднено відеозаписи засідань ПК облрад? (%)

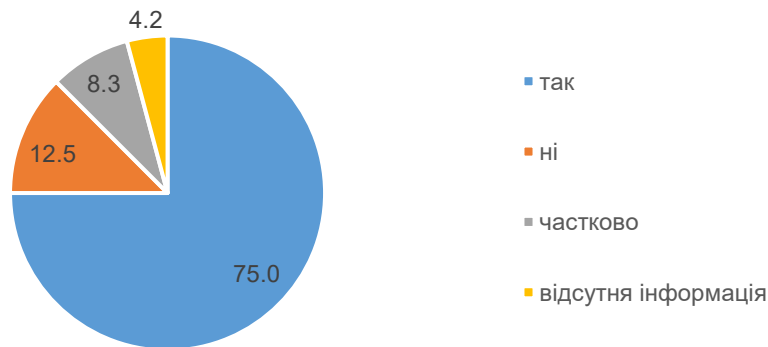
Отже, оприлюднено у повні у 75% обласних рад відеозаписи засідань їхніх постійних комісій відповідних місцевих рад.

Не оприлюднено **проекти порядку денного, висновки, рекомендації, протоколи засідань постійної комісії ради** за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року на веб-сайтах 3 обласних рад: Донецької, Луганської, Запорізької. Частково оприлюднено такі дані на веб-сайтах 2 обласних рад: Закарпатської та Тернопільської. Відсутня інформація щодо повноти такого оприлюднення щодо Полтавської обласної ради.

Чи оприлюднено проекти порядку денного, висновки, рекомендації, протоколи засідань ПК облради? (к-сть)

Чи оприлюднено проекти порядку денного, висновки, рекомендації, протоколи засідань ПК облради? (%)

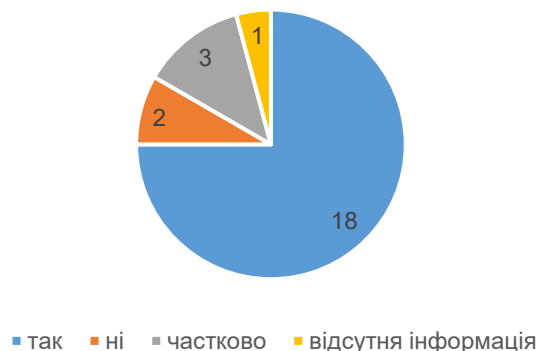

Отже, оприлюднено уповні у 75% обласних рад проекти порядку денного, висновки, рекомендації, протоколи засідань постійних комісій обласних рад.

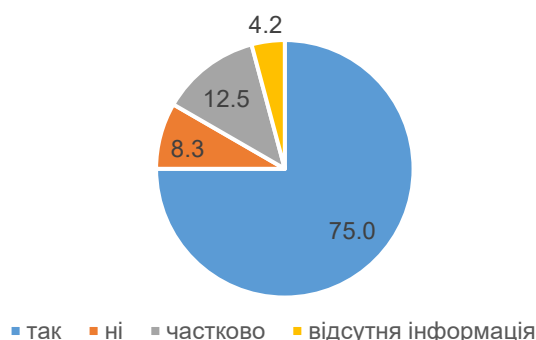
Варто зазначити, що окремі відеозаписи ПК не оприлюднено у разі, якщо питання порядку денного містить інформацію з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», наприклад, у Черкаській обласній раді не оприлюднено з таких підстав відеозаписи постійної комісії з питань регламенту, місцевого самоврядування, забезпечення правопорядку та захисту прав людини.

Не оприлюднено інформацію у формі відкритих даних **щодо об'єктів права спільної власності територіальних громад** на офіційному веб-сайтах 2 обласних рад: Донецької та Луганської. Частково оприлюднено такі дані на веб-сайтах 3 обласних рад: Кіровоградської, Харківської, Херсонської обласних рад. Відсутня інформація щодо повноти такого оприлюднення щодо Полтавської обласної ради (на сайті облради така інформація присутня).

Чи оприлюднено інформацію щодо об'єктів права спільної комунальної власності? (к-сть)

Чи оприлюднено інформацію щодо об'єктів права спільної комунальної власності? (%)

Таким чином, оприлюднено уповні у 75% обласних рад інформацію щодо об'єктів права спільної комунальної власності.

5.2. КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

За період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року Київська міська рада провела 9 пленарних засідань, оприлюднено всі їхні **відеозаписи** на YouTube, посилання на них є на офіційній сторінці Київської міської ради.

Оприлюднено **відеозаписи засідань постійних комісій** Київради на веб-сайті.

Частково оприлюднено **проекти порядку денного, висновки, рекомендації, протоколи засідань постійної комісії ради** за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року:

- протокол засідання ПК Київради з питань архітектури, містопланування та земельних відносин від 29.01.2025 не підписано головою постійної комісії Київської міської ради та секретарем засідання постійної комісії Київської міської ради.
- протокол засідання ПК Київради з питань архітектури, містопланування та земельних відносин, яким присвоєно гриф «ДСК» від 29.01.2025 не підписано головою постійної комісії Київської міської ради.

Оприлюднено інформацію у формі відкритих даних **щодо об'єктів права комунальної власності територіальної громади** у розділі: «Приватизація та оренда комунального майна» Департаментом комунальної власності м. Києва виконавчого органу Київради (КМДА) за посиланням: <https://dkv.kyivcity.gov.ua/Reports1NF/BalansObjectShow.aspx>.

5.3. РАЙОННІ РАДИ

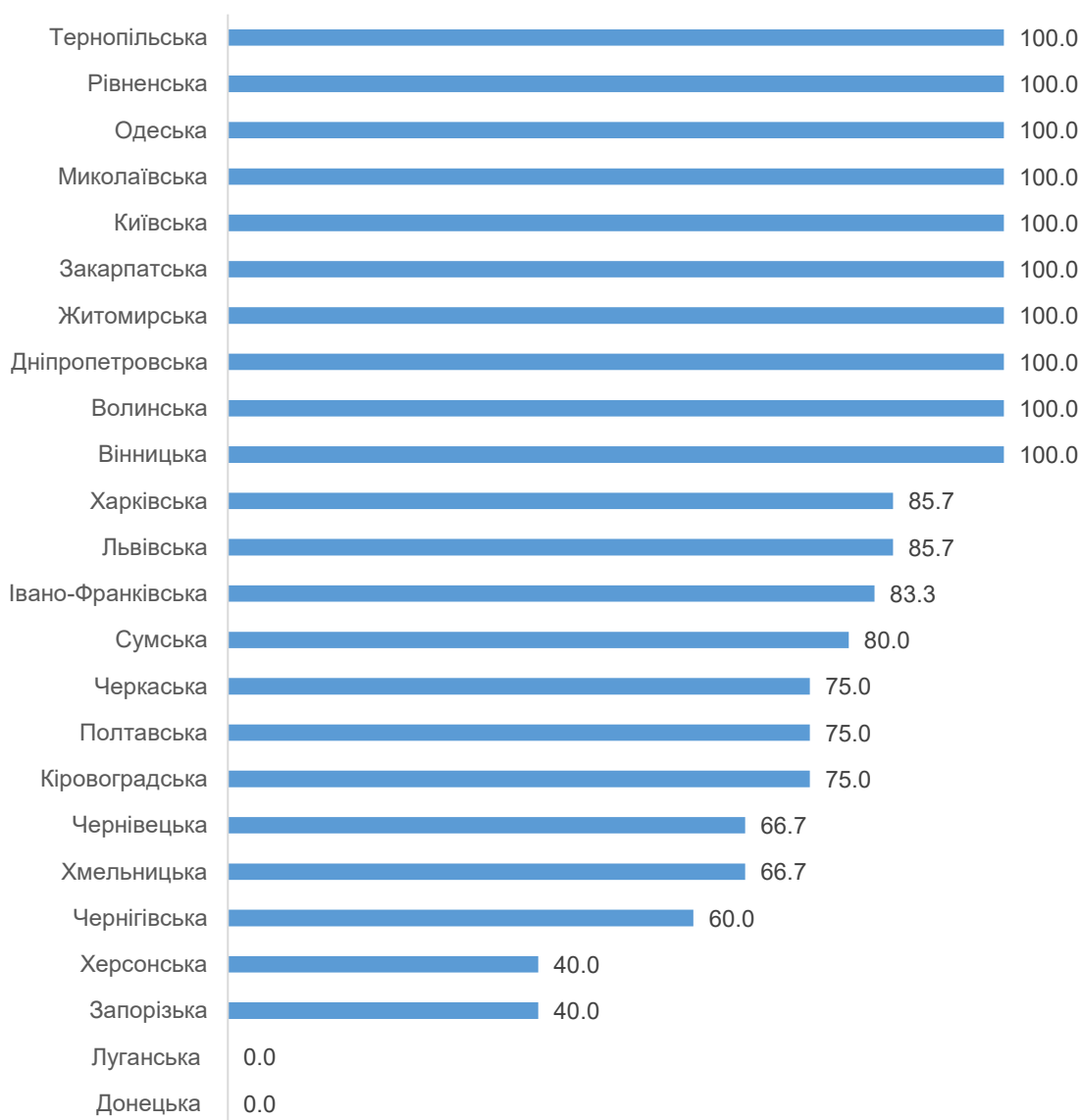
За інформацією обласних військових адміністрацій про виконання органами місцевого самоврядування відповідної області окремих вимог Закону (станом на травень 2025 року), наданої на запит Комітету практика районних рад дотримання вимог щодо

оприлюднення відеозаписів пленарних засідань за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року є різною.

До аналізу було подано інформацію загалом по 115 районним радам. При аналізі не було враховано інформацію по окремим районним радам (Луганська: з 8 райрад – 0 до аналізу, Донецька: з 8 райрад – 5 до аналізу).

Загалом із 115 аналізованих райрад щодо 93 (80,9%) з них є посилання на веб-сайт ради, де розміщено відеозаписи пленарних засідань. У Тернопільській, Рівненській, Одеській, Миколаївській, Київській, Закарпатській, Житомирській, Дніпропетровській, Волинській, Вінницькій областях всі районні ради, за даними ОВА, мають веб-сайти, де розміщено відеозаписи пленарних засідань. Найменше таких райрад у Херсонській (40%), Запорізькій (40%), Чернігівській (60%) областях.

% районних рад області, щодо яких є посилання на веб-сайт райради, де розміщено відеозаписи пленарних засідань

К-сть **оприлюднених відеозаписів** пленарних засідань районних рад за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року на веб-сайті таких рад дорівнює 100% у Запорізькій, Житомирській областях. Відсутність таких фактів оприлюднення в Луганській, Донецькій, Херсонській областях обумовлено наслідками російської військової агресії. Проте у Львівській (39,9%), Чернівецькій (50%) областях аномально низькі показники такої прозорості.

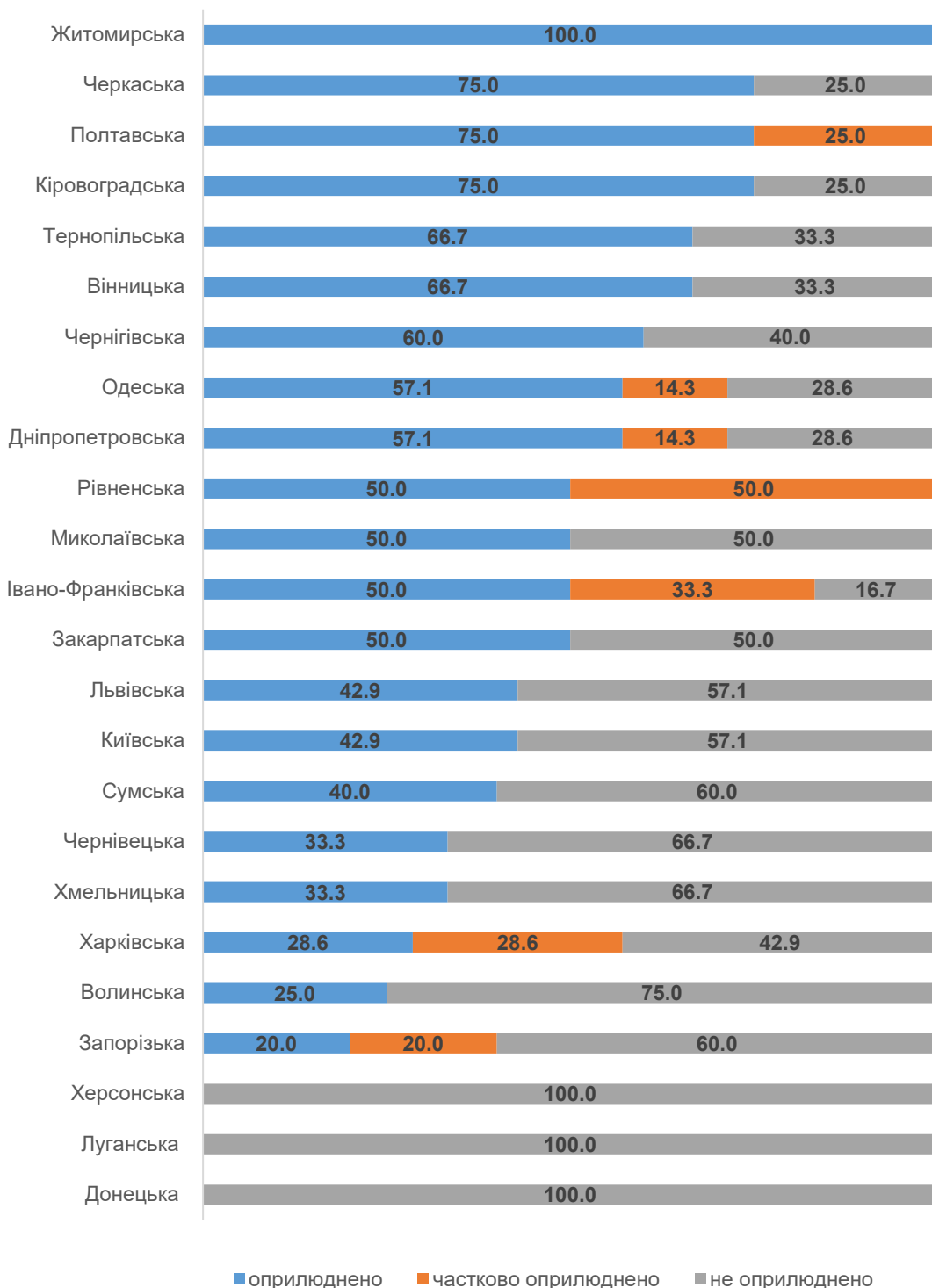

Таким чином, за даними ОВА, оприлюднено 75,6% пленарних засідань районних рад.

100% всіх відеозаписів засідань постійних комісій на веб-сайті ради за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року оприлюднено лише у райрадах Житомирської області. 75% райрад у Черкаській, Полтавській, Кіровоградській областях практикують

оприлюднення відеозаписів засідань постійних комісій на веб-сайті ради. Відсутність таких фактів оприлюднення в Луганській, Донецькій, Херсонській областях обумовлено наслідками російської військової агресії. Однак низькі показники в цілому: Запорізька – 20%, Волинська – 25%, Харківська – 28,6%, Хмельницька та Чернівецька області – по 33,3%.

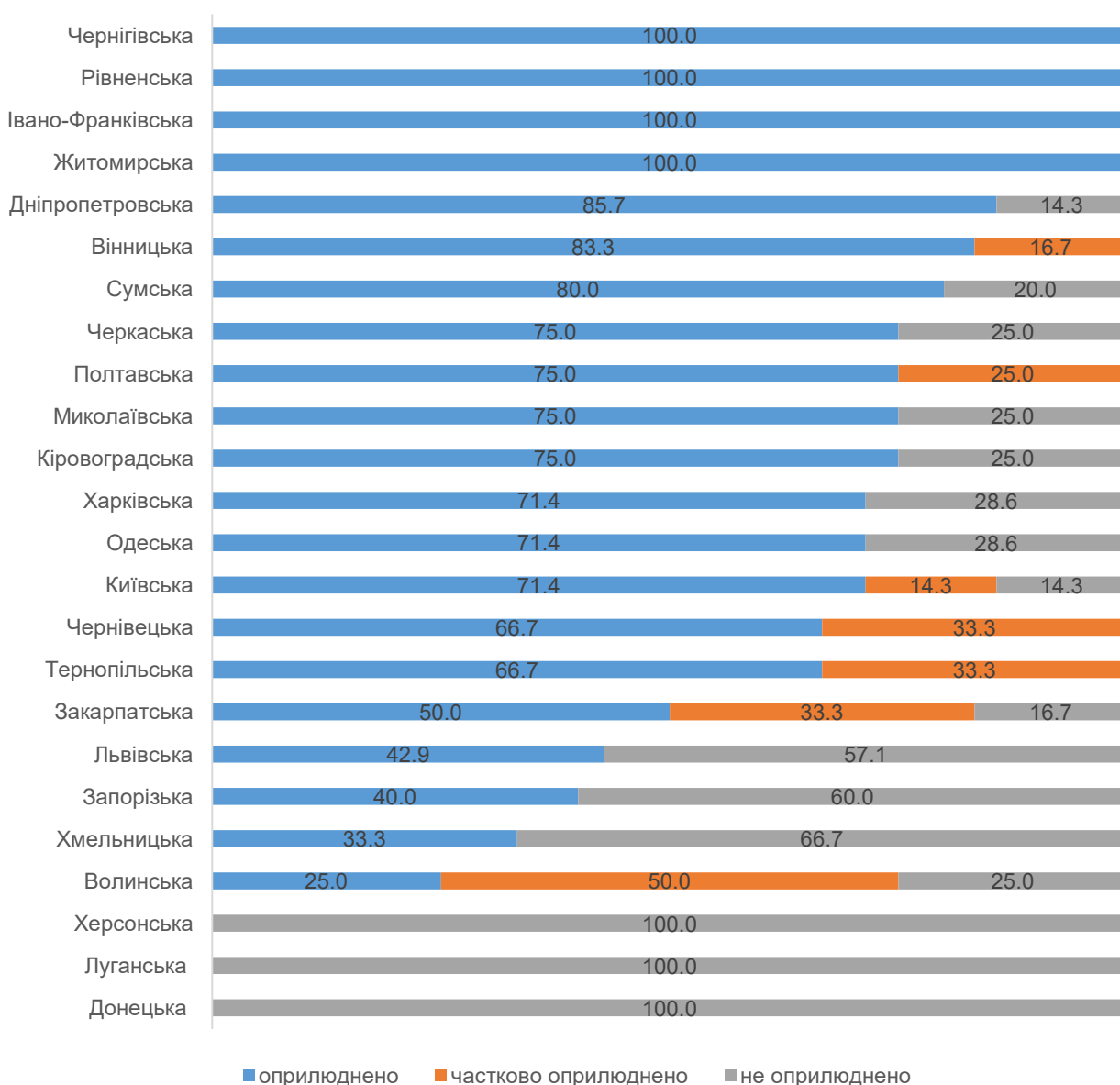
Стан оприлюднення відеозаписів засідань постійних комісій районних рад (%)

Таким чином, за даними ОВА, 43,9% районних рад оприлюднюють відеозаписи засідань постійних комісій на веб-сайті ради, 41,5% райрад частково оприлюднюють відеозаписи засідань постійних комісій на веб-сайті ради. Взагалі не оприлюднюються їх у 8,1% райрадах.

100% всіх проектів порядку денного, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій ради за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року оприлюднено лише у райрадах Житомирської, Івано-Франківської, Рівненської, Чернігівської областей. Відсутність таких фактів оприлюднення в Луганській, Донецькій, Херсонській областях обумовлено наслідками російської військової агресії. Низькі показники в цілому: Волинська (25%), Хмельницька (33,3%), Запорізька (40%), Львівська (42,9%) області.

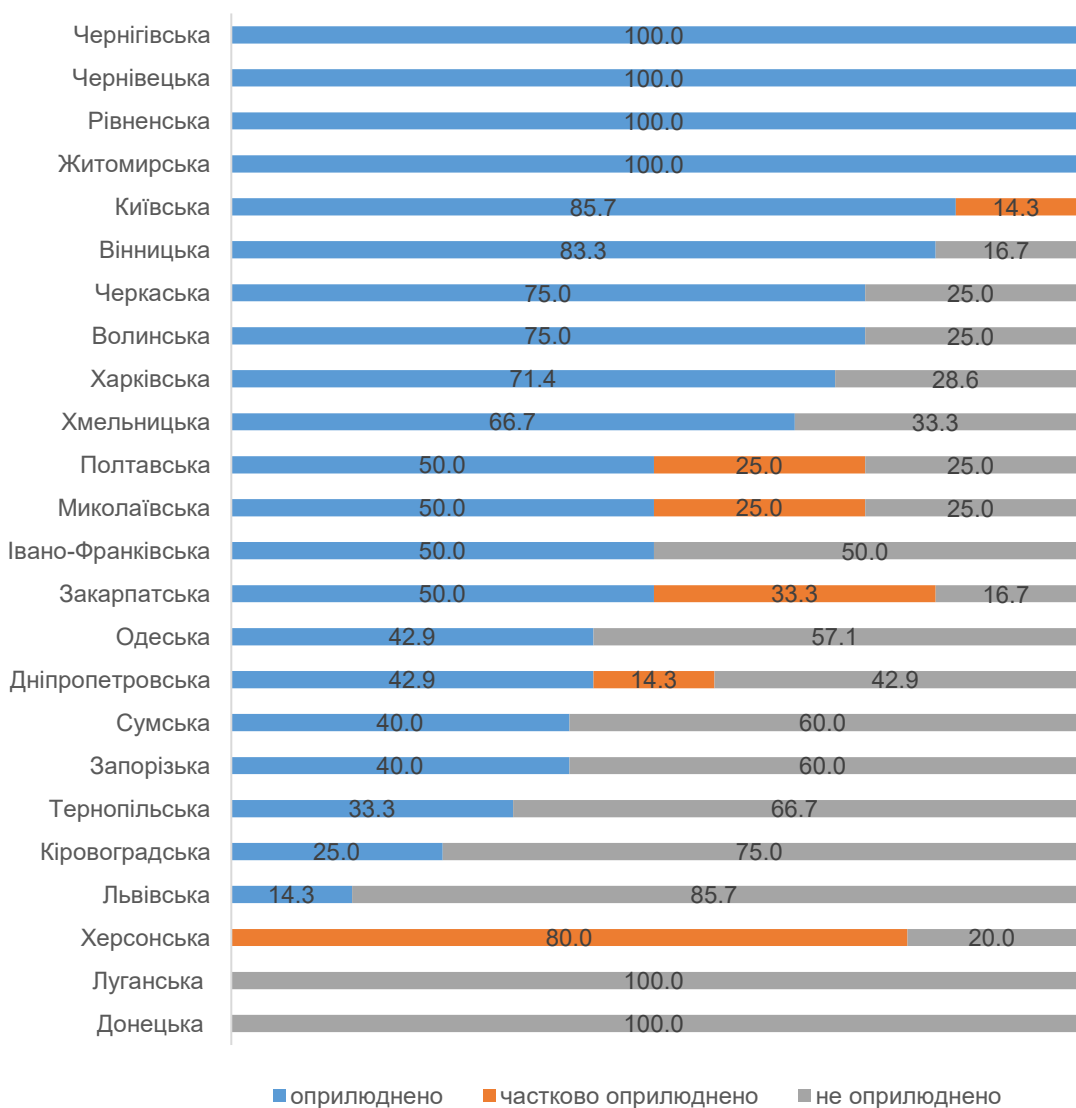
Стан оприлюднення проектів порядку денного, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій ради (%)

Отже, за даними ОВА, 61% районних рад оприлюднюють проекти порядку денного, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій ради, 22,8% райрад частково їх оприлюднюють. Взагалі не оприлюднюються – у 7,3% райрадах.

100% вся інформація щодо об'єктів права спільної комунальної власності територіальних громад за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року оприлюднено лише у райрадах Житомирської, Рівненської, Чернівецької, Чернігівської областей. Не оприлюднено інформацію у формі відкритих даних **щодо об'єктів права спільної власності територіальних громад** на офіційному веб-сайтах Донецької та Луганської областей. У Херсонській області – 80% райрад мають часткове виконання законних вимог щодо оприлюднення таких даних. Низькі показники у Львівській (14,3%), Кіровоградській (25%), Тернопільській (33,3%) областях.

Стан оприлюднення інформацію щодо об'єктів права спільної власності територіальних громад (%)

Таким чином, оприлюднено уповні у 51,2% районних рад інформацію щодо об'єктів права спільної комунальної власності територіальних громад відповідного району, у 8,1% - частково, 34,1% - взагалі не оприлюднено.

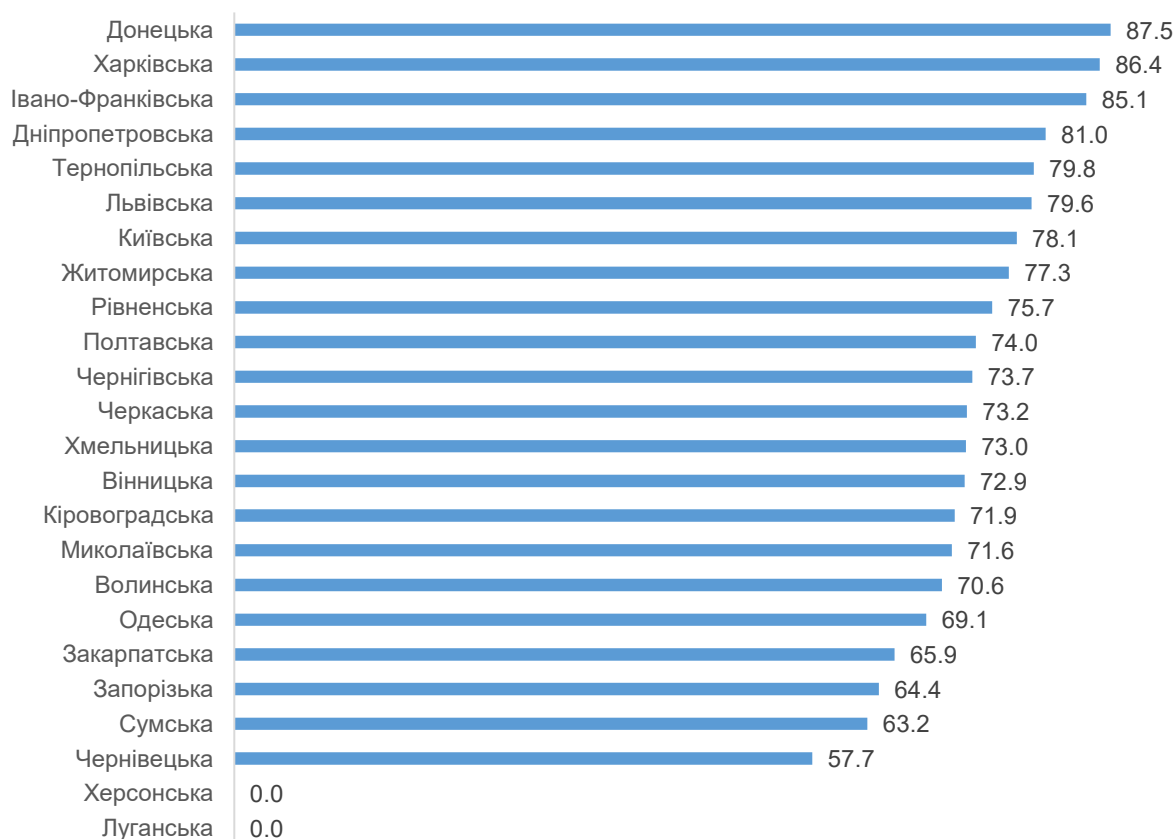
5.4. СІЛЬСЬКІ, СЕЛИЩНІ, МІСЬКІ РАДИ

За інформацією обласних військових адміністрацій про виконання органами місцевого самоврядування відповідної області окремих вимог Закону (станом на травень 2025 року), наданої на запит Комітету практика сільських, селищних, міських рад (далі – місцевих рад) дотримання вимог щодо оприлюднення відеозаписів пленарних засідань за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року є різною.

До аналізу було подано інформацію загалом по 1412 сільським, селищним, міським радам (територіальні громади всіх областей, окрім Луганської).

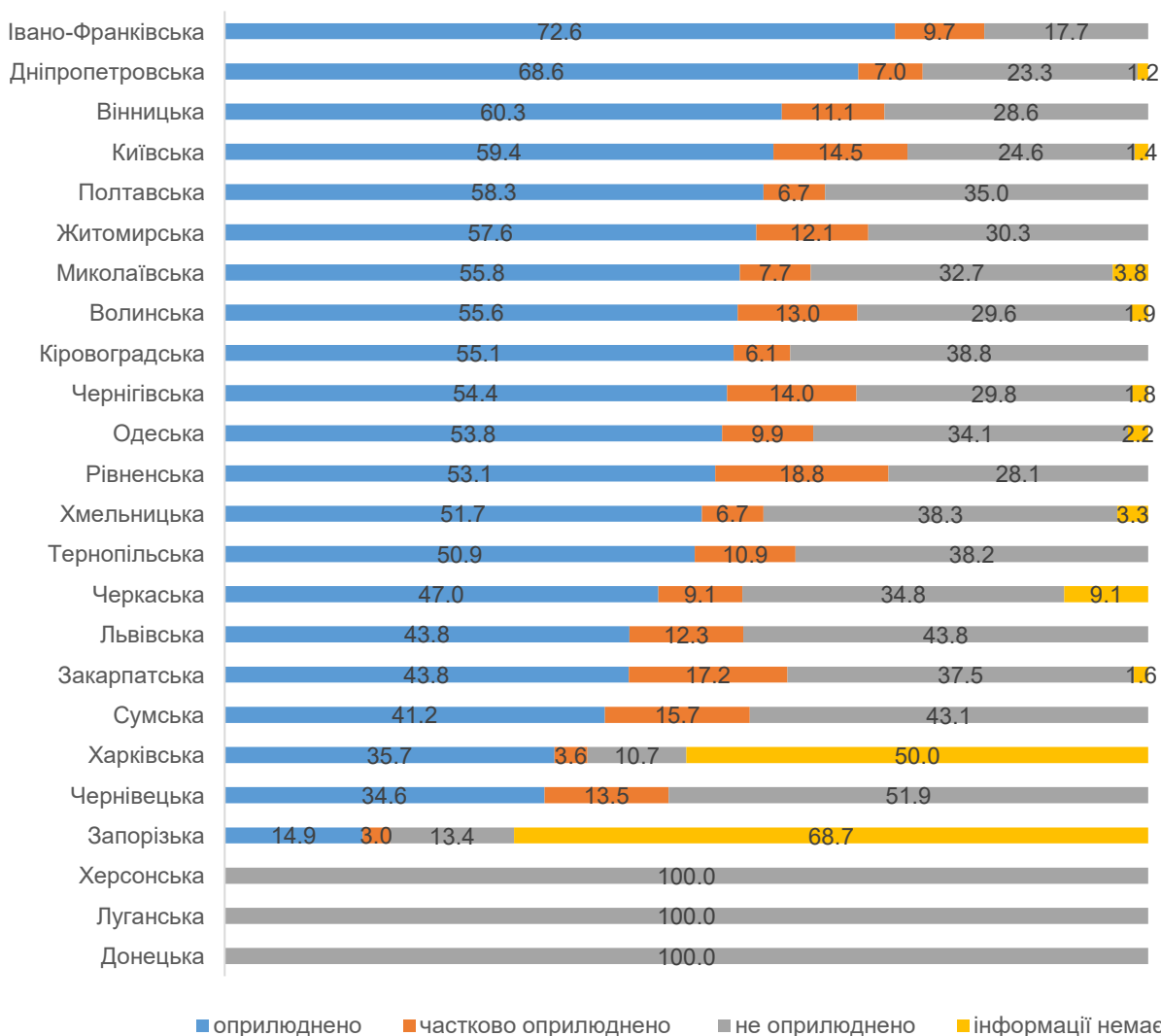
Загалом було оприлюднено на веб-сайтах цих рад **74,1% відеозаписів пленарних засідань**, проведених у цих радах за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року.

% оприлюднених відеозаписів пленарних засідань, проведених у сільських, селищних, міських радах за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року

Найвищий відсоток оприлюднення відеозаписів постійних комісій на веб-сайтах місцевих рад за період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року – в Івано-Франківській області (72,6%), Дніпропетровській (68,6%), Вінницькій (60,3%) областях. Взагалі не оприлюднено відеозаписів постійних комісій – в усіх громадах Донецької, Луганської, Херсонської областей. Низький відсоток такого оприлюднення – у Запорізькій (14,9%), Чернівецькій (34,6%), Харківській (35,7%) областях.

Стан оприлюднення відеозаписів засідань постійних комісій на веб-сайті сільських, селищних, міських рад: інформація по областях (%)

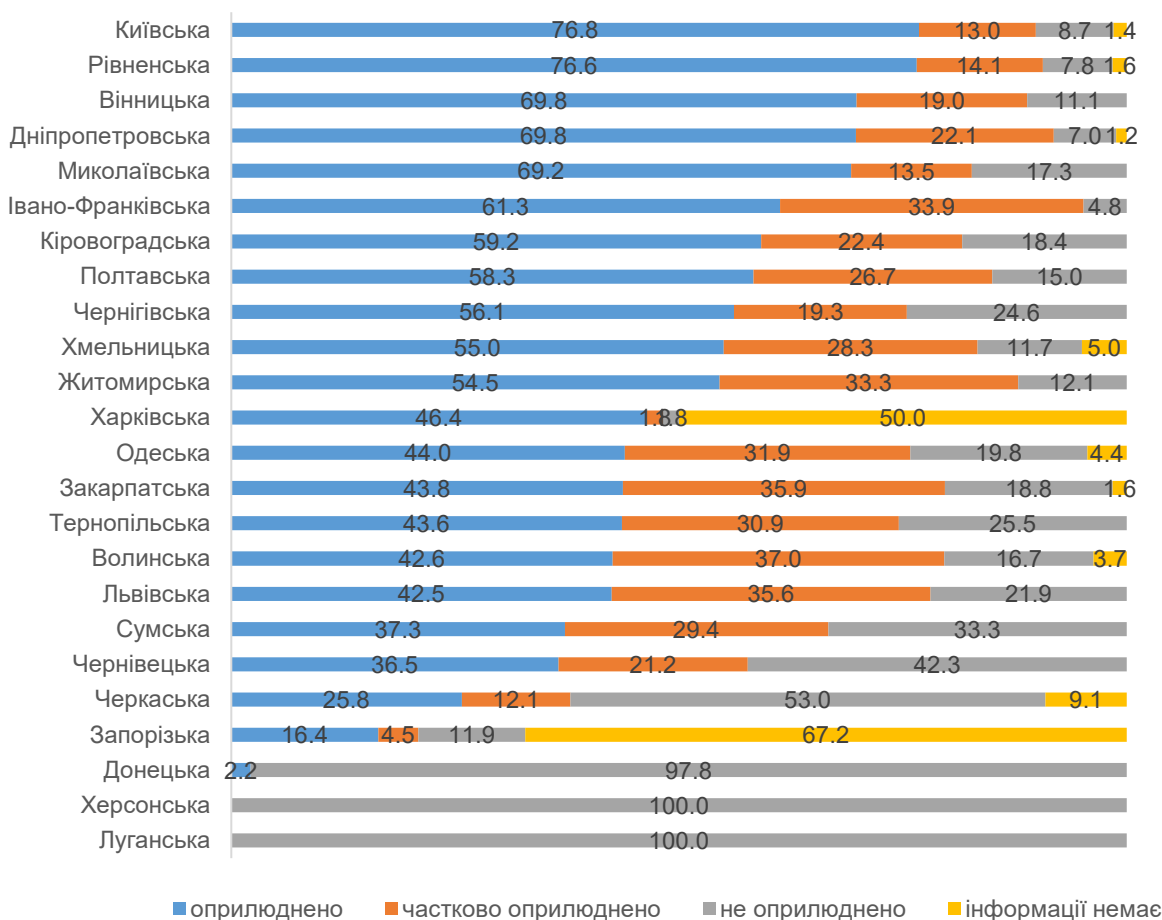
Таким чином, узагальнюючи дані ОВА, у 47,8% територіальних громадах у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року була практика оприлюднення відеозаписів постійних комісій на веб-сайтах місцевих рад. У 35,9% територіальних громадах місцеві ради частково оприлюднювали такі матеріали. У 9,8% місцевих радах такої практики немає, інформація щодо у 6,4% громад відсутня.

Стан оприлюднення відеозаписів засідань постійних комісій на веб-сайті сільських, селищних, міських рад: узагальнення (%)

Найвищі показники оприлюднення проектів порядків денних, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій місцевих рад – серед громад Київської (76,8%), Рівненської (76,6%), Вінницької (69,8%), Дніпропетровської (69,8%) областей. Взагалі немає практики оприлюднення проектів порядків денних, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій місцевих рад у Луганській, Херсонській областях. Низькі показники такої активності – у Донецькій (2,2%), Запорізькій (16,4%), Черкаській (25,8%) областях.

Стан оприлюднення проектів порядків денних, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій місцевих рад: інформація по областях (%)

Отже, узагальнюючи дані ОВА, у 48,4% територіальних громадах у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року була практика оприлюднення проектів порядків денних, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій місцевих рад. У 23,3% територіальних громадах місцеві ради частково оприлюднювали такі матеріали. У 21,7% місцевих радах такої практики немає, інформація щодо у 6,5% громад відсутня.

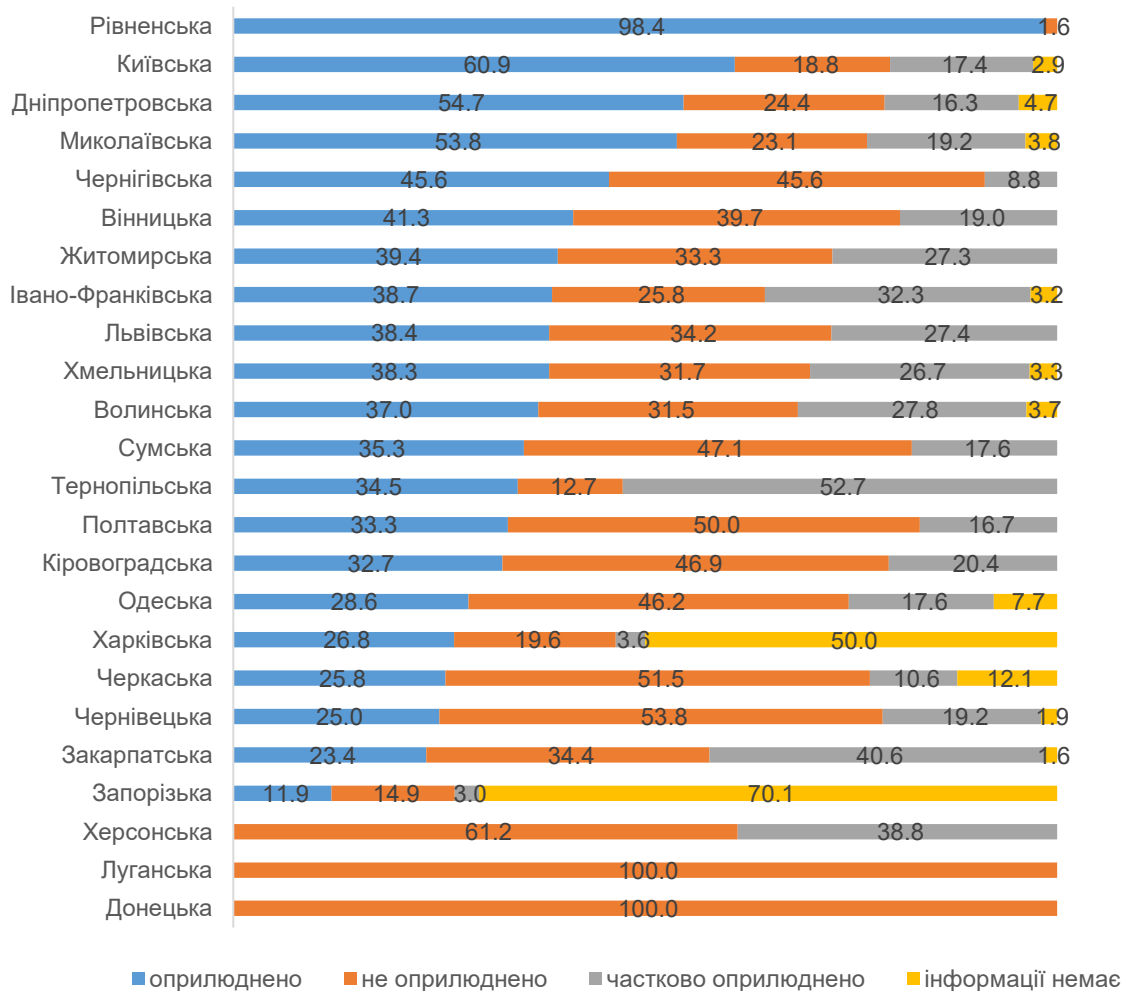
Стан оприлюднення проектів порядків денних, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій місцевих рад: інформація по областях: узагальнення (%)

Майже усі територіальні громади (98,4%) Рівненської області мають оприлюдненими на офіційних веб-сайтах інформацію у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад.

Взагалі не оприлюднено інформацію у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад на офіційних веб-сайтах територіальних громад Луганської та Донецької області.

Стан оприлюднення інформації у формі відкритих даних щодо
об'єктів права спільної власності територіальних громад на
офіційному веб-сайті ради
(%)

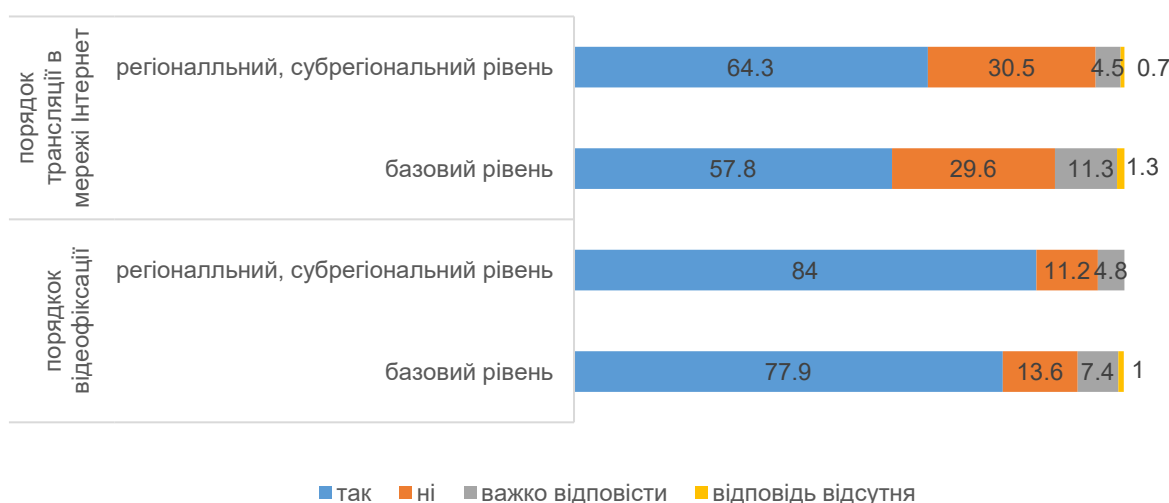
VI. АКЦЕНТИ ЩОДО ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ

Аналіз результатів опитувальників та інформації ОВА виявили проблематику правового механізму забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування. **Попри те, що законодавче забезпечення є достатнім, воно не містить положення щодо деталізації процедурних аспектів.** Вочевидь, ці питання **доцільно вирішувати завдяки локальній нормотворчості:** регламенту роботи місцевої ради, положенню про постійні комісії відповідної ради. При цьому Закон не забороняє місцевим радам регулювати питання прозорості в інших спосіб (іншими рішеннями ради, включенням положень до статутів територіальних громад тощо).

На практиці органи місцевого самоврядування **не повсюдно використовують** регламент роботи місцевої ради відповідної ради задля регулювання порядку проведення трансляції пленарних засідань в мережі Інтернет у режимі реального часу (64,3% рад регіонального, субрегіонального рівня та 57,8% базового рівня) та порядку проведення відеофіксації пленарних засідань з подальшим зберіганням відеозапису (84% рад регіонального, субрегіонального рівня та 77,9% базового рівня). Отже, у більшій мірі приділено увагу локального унормування процедур саме відеофіксації пленарних засідань. Примітним є те, що районні та обласні ради активніше використовують правовий механізм, аніж сільські, селищні, міські ради.

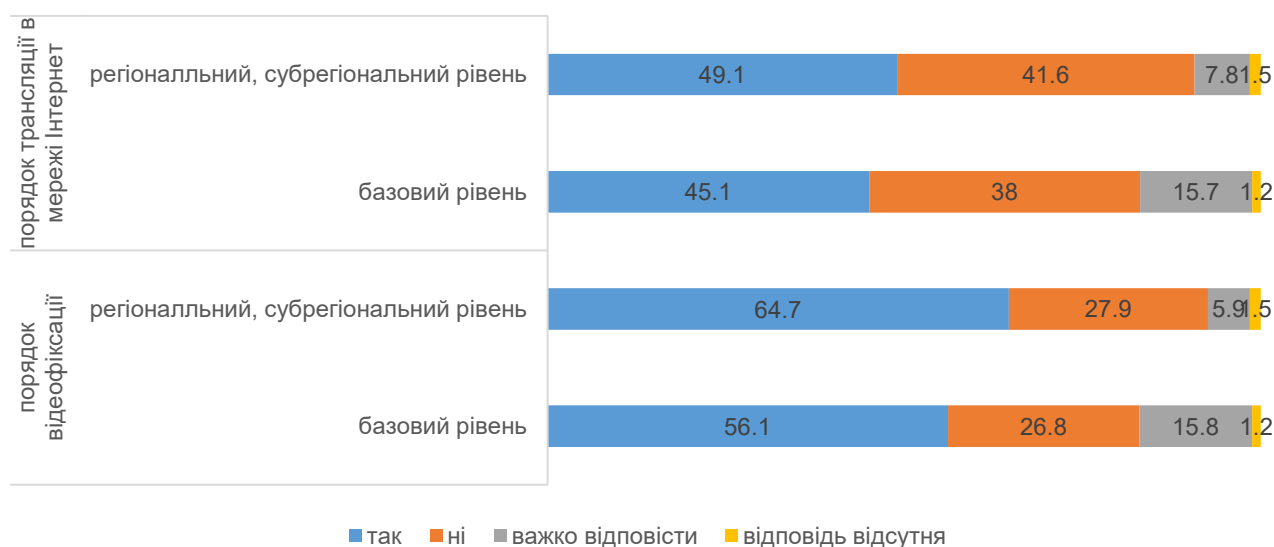
Чи є в регламенті ради положення про порядок трансляції та відеофіксації пленарних засідань ради ? (%)

Також на практиці органи місцевого самоврядування **не повсюдно використовують** положення про постійні комісії відповідної ради задля регулювання порядку проведення трансляції засідань постійних комісій в мережі Інтернет у режимі

реального часу (49,1% рад регіонального, субрегіонального рівня та 45,1% базового рівня) та порядку проведення відеофіксації пленарних засідань з подальшим зберіганням відеозапису (64,7% рад регіонального, субрегіонального рівня та 56,1% базового рівня). Отже, у більшій мірі приділено увагу локального унормування процедур саме відеофіксації засідань постійних комісій. Районні та обласні ради активніше використовують правовий механізм, аніж сільські, селищні, міські ради.

Чи є в положенні про постійні комісії ради порядок трансляції та відеофіксації засідань постійних комісій ? (%)

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ

Аналіз практичної реалізації вимог Закону щодо прозорості діяльності ОМС було сфокусовано на дослідженні стану оприлюднення, відеофіксації пленарних засідань місцевих рад, засідань постійних комісій та оприлюднення їхніх матеріалів, також стан оприлюднення інформації у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад.

1. Пленарні засідання місцевих рад

1) Відеофіксація, трансляція, оприлюднення

Частина вісімнадцята статті 46 Закону має імперативне положення щодо відеофіксації пленарних засідань ради, його невідкладного оприлюднення та трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу (остання вимога набирає чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні), крім випадків розгляду питань, що містять інформацію з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

На практиці, згідно із відповідями респондентів, **підлягали відеофіксації у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року 70,6% пленарних засідань сільських, селищних, міських рад та 77,7% районних та обласних рад. Ці дані дещо менші**

за офіційні дані ОВА по оприлюдненню відеозаписів пленарних засідань місцевих рад (відповідно 74,1% оприлюднено відеозаписів пленарних засідань сільських, селищних, міських рад, 75,6% районних та 99,1% обласних рад). Це може свідчити про недостатню поінформованість щодо реального стану справ респондентами.

І хоча Закон не вимагає наразі трансляції пленарних засідань місцевих рад в мережі Інтернет у режимі реального часу, підлягали «прямій» трансляції 22,8% пленарних засідань сільських, селищних, міських рад та 20,4% обласних та районних рад:

дія	сільські, селищні, міські ради (%)	регіональний / субрегіональний рівень (%)
Підлягали відеофіксації (дані з опитувальників)	70,6	77,7
Підлягали трансляції (дані з опитувальників)	22,8	20,4
Оприлюднено відеозаписи (дані ОВА)	74,1	99,1 (обласні) / 75,6 (районні)

2) Термін та спосіб оприлюднення

Абзац другий частини вісімнадцятої статті 46 Закону регламентує, що відеозапис пленарного засідання ради оприлюднюється в частині, що транслюється відповідно до цього Закону, невідкладно після закінчення засідання, але не пізніше наступного дня після проведення засідання, на офіційному веб-сайті ради чи в інший спосіб із забезпеченням відкритого доступу до відеозапису.

На практиці, за інформацією респондентів, відеозапис пленарного засідання ради оприлюднюється не пізніше наступного дня після проведення засідання у 37,9% сільських, селищних, міських радах та 42% - районних та обласних радах. А невідкладно після закінчення засідання – у 23,2 % сільських, селищних, міських радах та 25,4% - районних та обласних радах.

Відеозапис пленарного засідання сільської, селищної, міської ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті ради за свідченнями 36% респондентів-громадян та 45,7% представників ОМС. Щоправда респонденти цих цільових груп зазначили, що це відбувається на офіційному веб-сайті ради та в інший спосіб (відповідно 16,4% та 20,2%). 44,2% опитаних серед представників ОМС регіонального субрегіонального рівня зазначили, що спосіб оприлюднення – веб-сайти їхніх обласних, районних рад, ще 24,2% - веб-сайти їхніх обласних, районних рад та інших спосіб:

Спосіб оприлюднення	сільські, селищні, міські ради (%)		регіональний / субрегіональний рівень (%)
	громадяни	представники ОМС базового рівня	представники ОМС регіонального/ субрегіонального рівня
На офіційному веб-сайті ради	36,0	45,7	44,2
На офіційному веб-сайті ради та в інший спосіб	16,4	20,2	24,2
В інший спосіб	12,2	8,6	13,8
Відповідь відсутня	1,9	3,8	2,6
Не оприлюднюються	33,5	21,7	15,2

3) перспектива дистанційних засідань

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019)» (№№ 540-IX) передбачає серед іншого, що пленарні засідання місцевих рад, засідання виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад, постійних депутатських комісій можуть проводитися в режимі відеоконференції або аудіоконференцій (дистанційне засідання), крім питань, що потребують таємного голосування, але виключно у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019). Закон України, яким би регулювались ці питання на період дії воєнного стану («Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з підтримки сектору безпеки і оборони України» (реєстр. 9559-д від 30.08.2023) прийнято 18.06.2024, але станом на 01 липня 2025 року він не підписаний Президентом України.

Проте доцільність законодавчого регулювання проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій місцевої ради в період воєнного стану не уповні підтримано респондентами: лише 62,8% опитаних представників ОМС регіонального і субрегіонального та 47,5% опитаних представників ОМС базового рівня погоджуються з доцільністю такого регулювання. При цьому серед респондентів обох цільових груп високий відсоток тих, хто не визначився з позицією з цього питання (23% та 32,2% відповідно), що свідчить про його дискусійність.

Чи доцільно законодавче регулювання проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій місцевої ради в період воєнного стану? (%)

2. Засідання постійних комісій місцевих рад

Засідання постійної комісії місцевої ради транслюється в мережі Інтернет у режимі реального часу та підлягає відеофіксації з подальшим зберіганням та оприлюдненням відеозапису засідання аналогічно до умов та порядку, визначеному Законом для пленарних засідань місцевої ради. Це положення в частині проведення трансляцій набирає чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

За свідченням респондентів, 54,7% територіальних громад мають практику відеофіксації засідань постійних комісій сільських, селищних, міських рад та 59,1% районних та обласних рад. За даними ОВА, практикують їхнє оприлюднення у 47,8% радах базового рівня, 43,9% райрадах, 75% облрадах. Вочевидь, що аномально більша цифра оприлюднених (дані ОВА) за тих, що були відеофіксованими (дані з опитувальників) свідчить про низьку поінформованість та незацікавленість респондентів діяльністю обласних рад. І хоча Закон не вимагає наразі трансляції засідань постійних комісій місцевих рад в мережі Інтернет у режимі реального часу, практику «прямої» трансляції мають 15,2% сільських, селищних, міських рад та 13% обласних та районних рад:

дія	сільські, селищні, міські ради (%)	регіональний / субрегіональний рівень (%)
Підлягали відеофіксації (дані з опитувальників)	54,7	59,1
Підлягали трансляції (дані з опитувальників)	15,2	13
Оприлюднено відеозаписи	47,8	75 (обласні) / 43,9 (районні)

Окремої уваги потребують випадки, коли неоприлюднення матеріалів постійних комісій виправдовуються відсутністю регулювання на місцевому рівні

(наприклад, Чигиринська міська рада (Черкаська область) не оприлюднює проекти порядку денного, бо «не передбачені Положенням про постійні комісії міської ради»).

3. Документи постійних комісій місцевих рад

Частина десята статті 47 Закону встановлює, що проекти порядку денного засідань постійної комісії ради, висновки і рекомендації постійної комісії, протоколи її засідань є відкритими та оприлюднюються і надаються на запит відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

На практиці, за даними ОВА, 48,4% сільських, селищних, міських рад, 61% районних та 75% обласних рад уповні оприлюднюють проекти порядку денного засідань постійної комісії ради, висновки і рекомендації постійної комісії. Ці дані дещо відмінні від результатів опитування. Це може свідчити про недостатню поінформованість респондентів щодо реального стану справ:

дія	сільські, селищні, міські ради (%)		регіональний / субрегіональний рівень (%)	
	дані з опитувальників	дані ОВА	дані з опитувальників	дані ОВА
Оприлюднено проекти порядку денного засідань ПК	53,2	48,4	63,9	75 (обласні) 61 (районні)
Оприлюднено висновки і рекомендації ПК	42,7		54,6	
Оприлюднено протоколи засідань ПК	47,4		63,9	

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ У ФОРМІ ВІДКРИТИХ ДАНИХ ЩОДО ОБ'ЄКТІВ ПРАВА ВЛАСНОСТІ (СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ) ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Відповідно до частини десятої статті 60 Закону публічна інформація у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єктів їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, оприлюднюється та регулярно оновлюється, в тому числі за результатами інвентаризації, що проводиться згідно із законодавством, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

На практиці, за свідченнями респондентів, є неналежним оприлюднення на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування інформації у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад, а також об'єктів їхньої спільної

власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад. Лише 22,3% громадян та 38,6% представників ОМС відзначили про те, що таке оприлюднення відбувається на веб-сайтах сільських, селищних, міських рад. Дещо вищі такі показники щодо обласних та районних рад (51,3%). По-різному оцінили регулярність оприлюднення на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування інформації щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад: 28,7% громадян проти 56,7% представників ОМС упевнені у регулярності оновлення зазначених даних. Щодо субрегіонального/регіонального рівня показники є вищими – 88,9%:

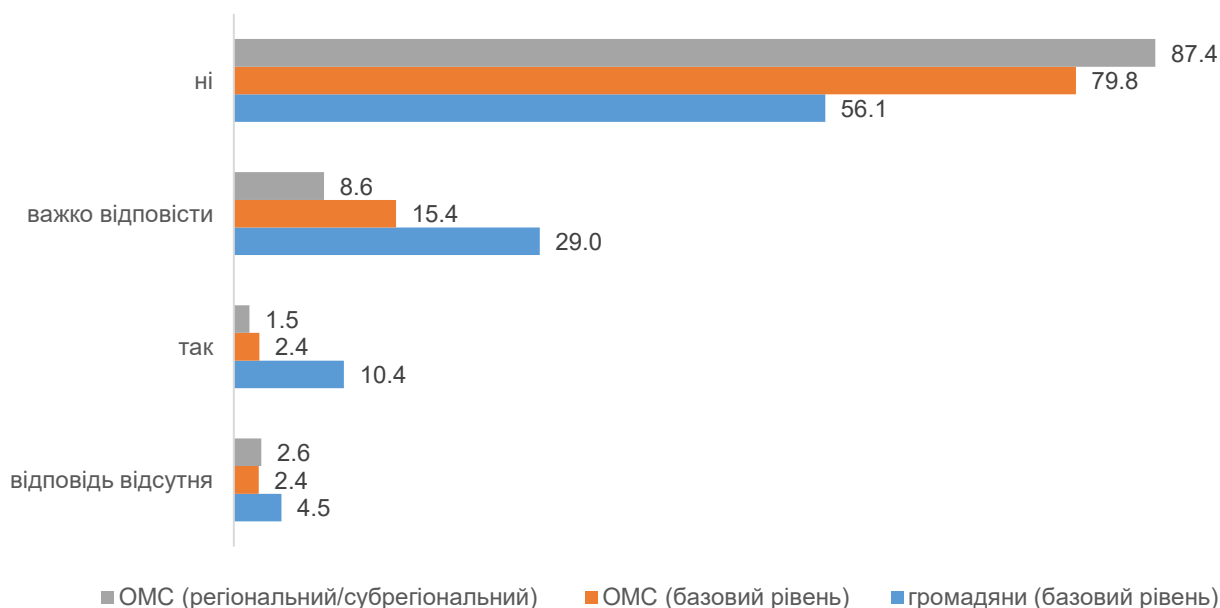
рада	суб'єкт оцінки	оприлюднено інформацію (%)	інформація регулярно оновлюється (%)
сільські, селищні, міські ради (%)	<i>представники ОМС базового рівня</i>	38,6	56,7
	<i>громадяни</i>	22,3	28,7
обласні / районні (%)	<i>представники ОМС регіонального/ субрегіонального рівня</i>	51,3	88,9

ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ

Частина дев'ятнадцята статті 46 Закону встановлює, що під час сесії ради депутати, посадові особи місцевого самоврядування, інші доповідачі зобов'язані використовувати державну мову відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

На практиці, за свідченнями 1,5% респондентів, в обласних та районних радах є факти невикористання державної мови під час сесії ради депутатами, посадовими особами місцевого самоврядування, іншими доповідачами. Проте таких фактів більше в сільських, селищних, міських радах: 2,4% респондентів – представників ОМС базового рівня визнають такі факти та 10,4% громадян мають ту саму думку.

Чи є зафіксовані відеофакти, коли під час сесії місцевої ради депутати, посадові особи місцевого самоврядування, інші доповідачі не використовували державну мову (порівняння відповідей)? (%)

СПРОМОЖНІСТЬ

Аналізуючи відповіді на відкриті питання та інформацію від ОВА щодо причин недотримання вимог Закону насамперед щодо відеофіксації та оприлюднення пленарних засідань, засідань та матеріалів постійних комісій місцевої ради можна зробити висновок щодо **неспроможності окремих місцевих рад технічно забезпечити процеси.**

Область	типові цитати-пояснення недотримання вимог Закону щодо прозорості діяльності ОМС (далі -мова оригіналу)
Вінницька	✓ відеозапис одного засідання з технічних причин не зберігся ✓ відсутність спеціаліста для обробки публікації (відповідні матеріали збережені у паперовому вигляді) ✓ відсутній відеозапис у зв'язку з технічним збоєм у системі «Голос» ✓ з обмежених технічних можливостей веб-сайту міської ради, усі матеріали збережено у паперовому вигляді ✓ наразі проводяться роботи щодо викладення цієї інформації на сайті ✓ на сайті ради відсутня можливість завантажувати відеозаписи ✓ одне пленарне засідання закрито ✓ позачергова сесія відбулась онлайн із застосуванням Viber ✓ тимчасово відсутні технічні можливості, питання вирішується ✓ у бюджеті 2024 р. не передбачено видатки на відповідне обладнання
Волинська	✓ в процесі підготовки для оприлюднення ✓ відеозапис проводиться, через технічні можливості не оприлюднений ✓ відсутність коштів на придбання відеоапаратури ✓ відсутність технічних можливостей та відповідних працівників ✓ відсутність технічного забезпечення ✓ відсутність фінансових та технічних можливостей

	✓ встановлюємо камери, наразі працюють в тестовому режимі. До наступного засідання все налагодимо й розпочнемо проводити онлайн-трансляції сесій та засідань постійних комісій в реальному часі з подальшим оприлюдненням на офіційний веб-сайт ради ✓ з технічних причин ✓ засідання усіх постійних комісій проводяться практично одночасно перед пленарними засіданнями. Оскільки у громаді наявний лише один засіб відеофіксації тому нема технічної можливості одночасно фіксувати усі засідання. ✓ збій технічного пристрою ✓ не надані комісіями ✓ не передбачено регламентом ✓ після закінчення військового стану ✓ погана якість відео
Дніпропетровська	✓ триває технічний процес підготовки до розміщення відеозаписів на веб-сайті ради ✓ сесії та комісії ради записуються та запис зберігається в апараті районної ради. Онлайн трансляція та оприлюднення запису не відбувається, враховуючи фактори безпеки. Записи будуть оприлюднені після завершення військового стану ✓ розбили камеру, у процесі її встановлення ✓ планується оприлюднити найближчим часом ✓ не всі комісії надали інформацію ✓ застарілість обладнання та його невідповідність поставленій задачі ✓ готуються матеріали для оприлюднення ✓ відсутній спеціаліст та технічні можливості ✓ відсутні технічні можливості ✓ відсутнє фінансування на оплату послуг відеооператора ✓ виділення коштів в/частинам
Донецька	✓ з 2015 року не виконує свої повноваження. Остання сесія Донецької обласної ради відбулася 24 вересня 2014 року. З 25 вересня 2014 року та по теперішній час сесії Донецької обласної ради не проводяться. Повноваження Донецької обласної ради з 2015 року виконувались Донецькою облдержадміністрацією, обласною військово-цивільною адміністрацією, утвореної Указом Президента України від 05 березня 2015 року № 123/2015 «Про утворення військово-цивільних адміністрацій». З 24 лютого 2022 року, на підставі Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», повноваження обласної ради виконуються Донецькою обласною військовою адміністрацією згідно з частиною третьою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ✓ Указом Президента України від 24 лютого 2022 року «Про утворення військових адміністрацій» на базі районної державної адміністрації утворено районну військову адміністрацію. Повноваження районної ради виконуються районною військовою адміністрацією згідно з частиною третьою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» ✓ Указом Президента України «Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Донецькій області» утворено військову адміністрацію населеного пункту. Постановою Верховної Ради України повноважень, передбачених частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» передбачено, що у період дії воєнного стану в Україні та 30 днів після його припинення чи скасування, начальник військової адміністрації крім повноважень, віднесених до його компетенції Законом України «Про правовий режим воєнного стану», здійснює повноваження передбачені частиною другою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»
Житомирська	✓ у зв'язку з військовим станом ✓ селищна рада функціонує як військова адміністрація ✓ по технічним причинам ✓ онлайн ✓ невчасно зданий протокол головою профільної комісії, збій в мережі інтернет ✓ відсутність технічної можливості ✓ відсутність електроенергії ✓ відсутній спеціаліст

Запорізька	✓ не було технічної можливості для запису у зв'язку з відключеннями світла і перебоями з інтернет-зв'язком ✓ не відбувалася відеофіксація двох засідань через відсутність технічних засобів ✓ несправність записуючих пристроїв ✓ Постановою Верховної Ради України від 21.03.2024 № 3625-IX «Про здійснення Запорізькою обласною військовою адміністрацією, начальником Запорізької обласної військової адміністрації повноважень, передбачених частиною третьою статті 10 та частиною третьою статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» повноваження Запорізької обласної ради передано Запорізькій обласній військовій адміністрації ✓ у зв'язку з перебуванням території в зоні активних бойових дій відеозаписи пленарних засідань не ведуться. На черговій сесії планується розгляд питання змін у регламенті, щодо запровадження відеозаписів пленарних засідань ✓ у зв'язку з технічними причинами ✓ ч.10 ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»
Закарпатська	✓ у зв'язку із технічною неможливістю публікації відео на платформі сайту ✓ технічні причини ✓ технічні оновлення роботи сайту ✓ не засідають комісії ✓ згідно п.2 ч. 1 Прикінцевих положень ЗУ від 22.02.2024 № 3590-IX ✓ відсутність технічного забезпечення ✓ відсутні технічні можливості ✓ відсутність коштів та матеріально-технічного забезпечення
Івано-Франківська	✓ через технічні несправності..., але є збереженням на USB-флеш-накопичувачі ✓ умови воєнного стану ✓ технічні причини ✓ несвоєчасне подання проектів відповідальними особами ✓ на сесії міської ради депутатами не внесено зміни до Регламенту міської ради щодо внесення змін відповідно до Закону України №3590-IX від 22.02.2024. Також технічно неможливо розмістити відео на веб-сайті ✓ з технічних причин ✓ відсутня технічна база для оприлюднення відеозаписів на веб – сайті ✓ відсутність секретаря ради
Київська	✓ розділ було видалено у зв'язку з технічними проблемами на сайті, відбувається процес відновлення інформації ✓ не передбачено регламентом та відсутністю працівника для проведення аудіо та відеозапису ✓ на період воєнного стану, відео зберігається в електронному архіві ✓ відсутня технічна можливість
Кіровоградська	✓ відеозаписи пленарних засідань зберігаються на оптичних носіях інформації ✓ відновлюється робота сайту ✓ відсутні кошти на відеоапаратуру ✓ ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» ✓ інформація для службового користування ✓ комісіями не надаються матеріали ✓ не надання протоколу головою постійної комісії ✓ оприлюднюється у групі депутатів ✓ технічні проблеми
Луганська	-
Львівська	✓ через технічні причини ✓ частина питань є закритими у зв'язку з війною ✓ у зв'язку з відсутності фінансування ✓ у зв'язку з відсутності фінансування усі матеріали на паперових носіях розміщені у депутатській кімнаті у вільному доступі ✓ на веб-сайті публікується повідомлення про те, що відбулося засідання пленарного засідання та надається посилання на відеозапис ✓ нестача кадрів ✓ неподання інформації головами комісій

	✓ неможливість публікації проекту порядку денного комісії є через складність прогнозування питань на розгляд та необхідності оперативного розгляду в умовах надзвичайного стану ✓ не було закуплено обладнання ✓ поточні можливості хостингу та технічні характеристики сайту не дозволяють здійснювати стабільне завантаження, зберігання та перегляд таких відеоматеріалів ✓ матеріали на доопрацюванні ✓ зберігається на флешці ✓ засідання сесій зберігаються на USB носіях, сайт не підтримує функцію завантаження ✓ записи оприлюднюємо на YouTube, посилання у новинах про сесію ✓ запис помилково не зберігся ✓ втрата файлів ✓ всі записи оприлюднені на офіційній сторінці у соціальній мережі Facebook, але в подальшому будуть зберігатись на сторінці YouTube та дублюватись на офіційному сайті ради ✓ відеозаписи пленарних засідань здійснюються та зберігаються у внутрішньому цифровому архіві ради ✓ у зв'язку з обмеженим фінансуванням
Миколаївська	✓ під час дії воєнного стану проекти не оприлюднювались відповідно до частини 10 ЗУ від 12.05.22 №2259-IX ✓ обмежений технічний ресурс веб-сайту ради для розміщення відеоматеріалів ✓ з технічних причин та через вакантну посаду спеціаліста – у переважній більшості аудіозапис ✓ громада розташована в зоні активних бойових дій ✓ відсутність технічних можливостей ✓ відсутність необхідної техніки ✓ відсутність відповідного фахівця ✓ відсутність асигнувань ✓ у зв'язку з технічними причинами ✓ не оприлюднено через технічний збій
Одеська	✓ файли відеозаписів пленарних засідань ради не збереглися через технічний збій на хостингу сайту громади Файли пошкодились і були вилучені ✓ у зв'язку з воєнним станом ✓ у зв'язку із воєнним станом всі відеозаписи зберігаються на фізичному носіїві ✓ тимчасові технічні неполадки в процесі відновлення посилань на записи ✓ не публікувались, але в майбутньому планується публікуватись ✓ не налагоджена відповідна робота ✓ не вистачає людського ресурсу ✓ значна частина даних, які знаходилися на сайті громади була втрачена та відновлювалася заново через ворожу атаку системних служб надавачів послуг адміністрування сайту ✓ зазначені документи не надавалися постійними комісіями для оприлюднення ✓ за відсутності засобу відео зв'язку ✓ з технічних причин ✓ військовий стан, протоколи засідань комісій зберігаються в паперовому вигляді ✓ відсутня техніка з відеофіксації ✓ відсутність технічної можливості через технічну поломку ✓ рада наразі не має в наявності аудіо- чи відеопристроїв, необхідних для здійснення запису відповідно до технічних вимог ✓ відсутність вимоги у регламенті ✓ відсутній системний адміністратор ✓ відсутнє технічне обладнання через брак фінансування ✓ відеозапис здійснювався, але з технічних причин не зберігся на пристрої
Полтавська	✓ у зв'язку з введенням ГПВ та відсутністю електроенергії, відеозапис недоступний ✓ буде оприлюднено після внесення змін до Регламенту сільської ради ✓ буде оприлюднено після закінчення воєнного стану ✓ в зв'язку з браком часу та відсутністю відповідальної особи за даний напрямок ✓ в процесі оприлюднення

	✓ відеозапис одного пленарного засідання не зберігся з технічних причин ✓ відеозйомка проводиться, але не оприлюднюється. Відсутність працівника відповідної кваліфікації ✓ відеофіксація засідань не проводилася; відсутня технічна можливість (відсутність обладнання) ✓ відсутнє матеріальне забезпечення ✓ відсутнє обладнання ✓ відсутні висновки та рекомендації постійних комісій ✓ відсутність записів ✓ відсутність технічних засобів відеофіксації, тимчасово застосовуються особисті засоби; ведеться робота по технічному переобладнанню ✓ відсутня технічна можливість; розміщено на сторінці в мережі Facebook ✓ є 6 відеозаписів, але в Регламенті сільської ради прийнято рішення опублікувати відеозаписи після закінчення воєнного стану ✓ не оприлюднені протоколи комісій, не було необхідності ✓ немає потреби оприлюднювати висновки та рекомендації ✓ під час воєнного стану призупинено оприлюднення проекту порядку денного ✓ повні відеозаписи будуть розміщені на сайті після закінчення воєнного стану ✓ проводиться збір всієї інформації для подальшого опублікування
Рівненська	✓ з технічних причин
Сумська	✓ у зв'язку з постійними DDoS-атаками в умовах воєнного стану отримання та використання інформації з відеозаписів пленарних засідань ворогом може становити загрозу безпеці громади та військовим формуванням ✓ у зв'язку з введенням ГАВ під час проведення сесій ✓ у зв'язку з безпековою ситуацією сайт працює в обмеженому режимі, інформація не оприлюднюється ✓ у зв'язку введенням воєнного стану в Україні, безпосередньою близькістю до державного кордону, перебування громади в районі ведення бойових дій радою не прийняте рішення про внесення змін до регламенту ради ✓ проведені дистанційно ✓ перенавантаження трафіком сайту (проблема вирішується) ✓ несправність відеокамер ✓ не підтримується технічною можливістю ✓ зона бойових дій, перебої електроенергії, відсутність інтернету під час запису пленарного засідання ✓ громада знаходиться в зоні активних бойових дій (5 км зона), складна безпекова ситуація ✓ відсутність спеціаліста ✓ відсутнє обладнання для проведення відеозапису ✓ відключення світла та відсутність безперебійника ✓ відеофіксація ведеться, але не оприлюднюється, оскільки більшість питань, які вносяться на розгляд сесії сільської ради, є чутливими в умовах правового режиму воєнного стану та відносяться до інформації з обмеженим доступом ✓ безпекова ситуація
Тернопільська	✓ проводиться робота щодо створення розділу сайту з даною інформацією ✓ в процесі удосконалення технічних можливостей для оприлюднення відеозаписів
Харківська	✓ з метою безпеки ✓ на території району ведуться бойові дії, рада не має кворуму, створено районну військову адміністрацію ✓ в громаді діє військова адміністрація
Херсонська	✓ засідання постійних комісій не проводяться з 24.02.2022 року ✓ пленарні засідання не проводяться з 24.02.2022 року
Хмельницька	✓ веб-сайт ради не підтримує відео ✓ відеозаписи пленарних засідань оприлюднено на інформаційній платформі YouTube ✓ відсутня технічна можливість ✓ відсутнє технічне обладнання ✓ відсутні відповідні вимоги у Положенні про постійні комісії ✓ відсутні засоби відеофіксації

	✓ відсутність електропостачання ✓ відсутня технічна можливість ✓ закон набирає чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні ✓ оприлюднюється лише порядок денний ✓ пленарні засідання відеофіксуються з подальшим їх зберіганням та оприлюдненням після закінчення воєнного стану ✓ постійні комісії не засідають ✓ постійні комісії проходять перед початком пленарних засідань, які зафіксовані у відеотрансляції ✓ регламентом не передбачено оприлюднення відеозаписів
Черкаська	✓ відеозапис ведеться, але відсутні технічні можливості для оприлюднення ✓ відсуне фінансування для придбання та встановлення обладнання для здійснення відеофіксації. Також районна рада перебуває в орендованому приміщенні ✓ відсутність технічних засобів ✓ відсутність технічної можливості
Чернівецька	✓ відсутність електроенергії ✓ відсутність запитів на оприлюднення ✓ відсутність інтернету ✓ відсутність техзасобів ✓ відсутність фінансування на придбання технічних засобів для відеозапису ✓ технічна помилка під час відеофіксації ✓ несправність технічних засобів ✓ технічні причини
Чернігівська	✓ відсутність кваліфікованого працівника ✓ відсутність технічних можливостей ✓ відсутність технічних можливостей та фінансового забезпечення ✓ з безпекових питань, прикордонна громада ✓ не розміщено через технічні несправності апаратури ✓ планується розміщення після завершення воєнного стану

Особливої уваги потребують наступні причини невиконання вимог Закону:

- **рішення місцевих рад, якими відтерміновано виконання вимог щодо прозорості діяльності ОМС**, наприклад, у Полтавській області – Лютенська територіальна громада;
- **пояснення на кшталт «відсутні відповідні положення в регламенті ради чи положенні про постійні комісії ради» свідчать про нівелювання імперативних вимог Закону:**
 - ✓ Ковельська районна рада (Волинська область),
 - ✓ Омеляницька сільська рада (Полтавська область),
 - ✓ Таврійська сільська рада (Запорізька область),
 - ✓ Чорноострівська селищна рада (Хмельницька область),
 - ✓ Ізмаїльська районна рада (Одеська область),
 - ✓ Бориспільська міська рада (Київська область),
 - ✓ Верхньосироватська сільська рада (Сумська область),
 - ✓ Миколаївська селищна рада (Сумська область),
 - ✓ Тлумацька міська рада (Івано-Франківська область),
 - ✓ Березанська міська рада (Київська область),
 - ✓ Орининська сільська рада (Хмельницька область).

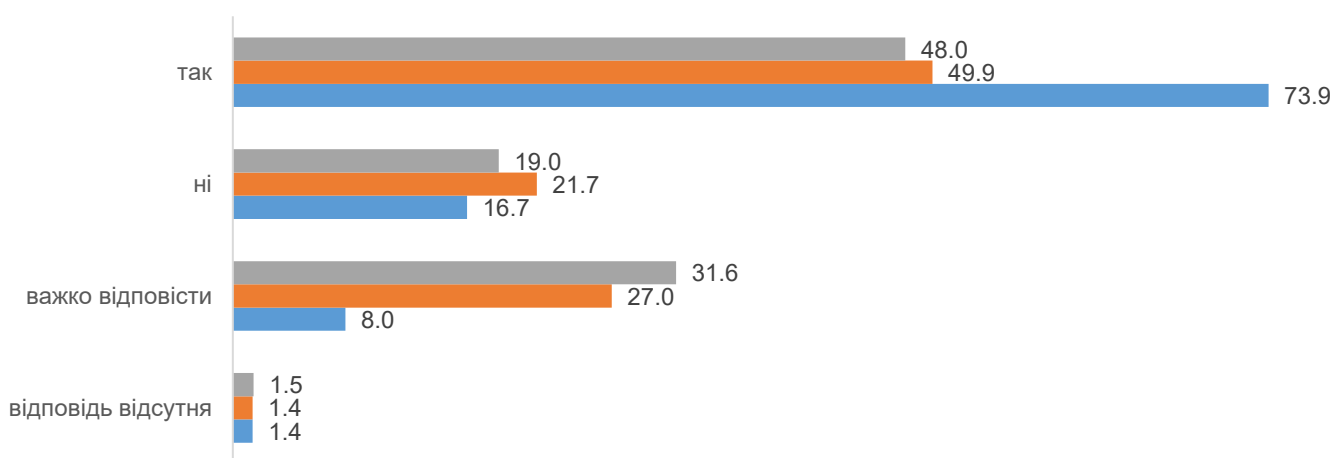
Окрім того, такі факти свідчать про невиконання вимог частини другої Прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування» в частині приведення органами місцевого самоврядування у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

- привертає увагу, що найчастіше на брак фінансування та у зв'язку з цим неможливість забезпечення відеофіксації **нарікають представники органів місцевого самоврядування субрегіонального рівня**;
- вказання серед підстав недотримання прозорості діяльності органів місцевого самоврядування **режим воєнного стану, особливо в територіальних громадах, що є не у близькості до лінії бойових дій**;
- одна із основних причин – **обмежені можливості хостингу місцевих рад та технічні характеристики сайтів**, що не дозволяють здійснювати стабільне завантаження, зберігання та перегляд відеоматеріалів великого обсягу;
- **кадровий голод і низька інформаційна освіта** працівників потребує окремого рішення;
- ряд респондентів зазначили, що є **факти саботажу**, насамперед, це стосується прозорості роботи постійних комісій.

ОЧІКУВАННЯ

Існують високі очікування громадян (73,9%), що трансляція в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань місцевої ради сприятиме підвищенню ефективності роботи відповідної ради (попри менший оптимізм представників ОМС (менше половини опитаних).

Чи вважаєте ви, що трансляція в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань місцевої ради сприятиме підвищенню ефективності роботи відповідної ради?

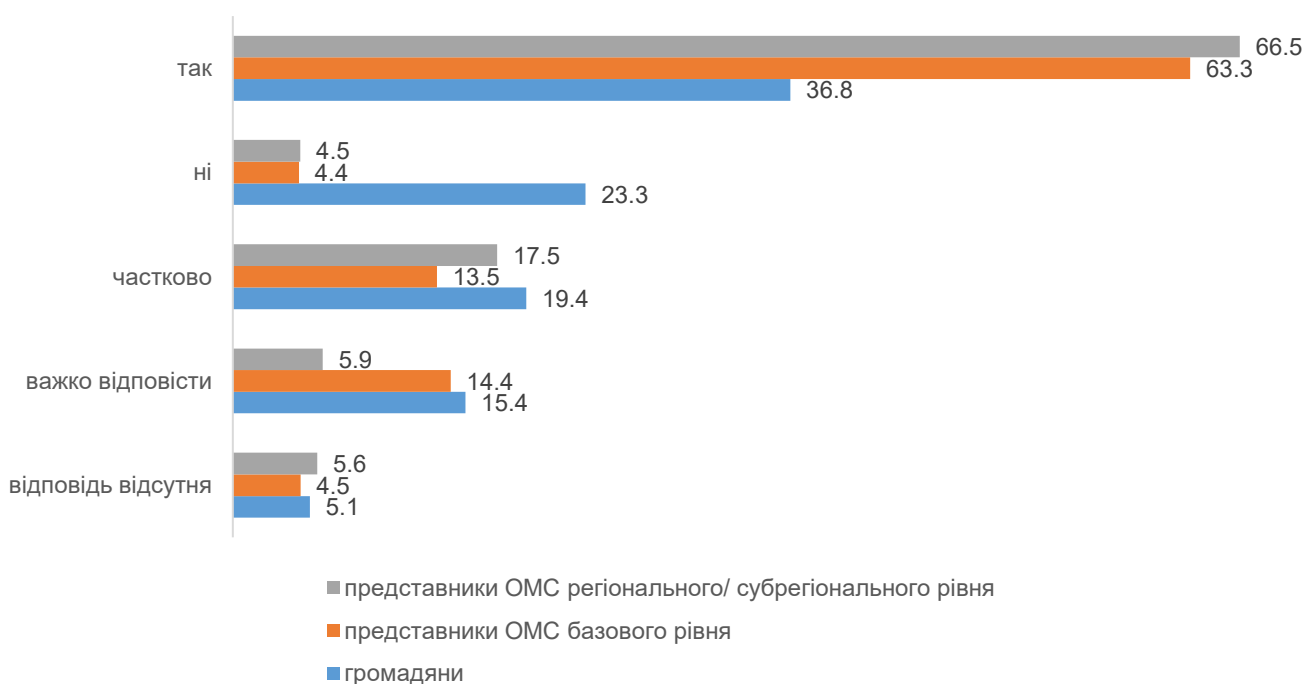
■ представники ОМС регіонального/ субрегіонального рівня ■ представники ОМС базового рівня ■ громадяни

Відповідність результатів практичної реалізації вимог Закону очікуванням є дискусійним питанням: попри те, що учасники опитування в цілому визнали, що забезпечено відкритий доступ до тих відеозаписів пленарних засідань сільських, селищних, міських рад, що оприлюднено, у відкритій до коментування частині цього питання окремі респонденти зазначали, що не цікавились такими даними, що є відповідне фото, а не відео. Є нарікання на низьку якість записів, переважно це зауваження щодо звукозапису або неможливість безпосереднього перегляду файлів. Окремі респонденти поінформували, що з відеозаписом можна ознайомитись «в адміністративному приміщенні ради» або «за зверненням».

Привертає увагу той факт, що респонденти-громадяни виявились неактивними у **перегляді відеозаписів** пленарних засідань рад базового рівня: у повному обсязі переглядають лише 16,2% опитаних. Але 21,6% взагалі не переглядають, дуже рідко – 18,3%, ще близько чверті – вибірково, тільки з резонансних питань.

Однак формальна наявність відкритого доступу (це в більшості визнали представники всіх цільових груп: громадяни, представники ОМС регіонального/субрегіонального/базового рівня (відповідно 92,4 %, 83,6%, 64,4%) до оприлюднених відеозаписів пленарних **засідань не завжди забезпечена якісним звуком та відео**, що може заважати чи спотворювати сприйняття матеріалу. Доволі критично поставились до якості відеозаписів громадяни: лише 36,8% задоволені такою якістю (проти 23,3% незадоволених). При цьому представники ОМС менш вибагливі до цього (задоволення якістю відеозаписів райрад та облрад – 66,5%, сільських, селищних, міських – 63,3%).

Чи забезпечена технічна якість звуку/відео так, щоб уповні була зрозумілою суть пленарних засідань ради? (%)

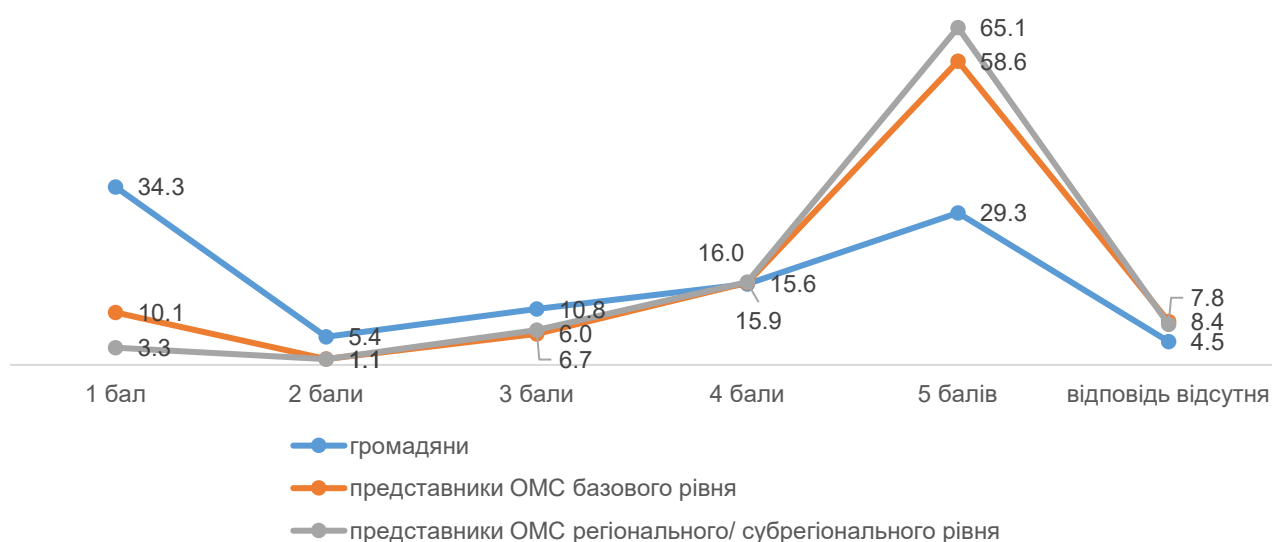

Попри максимальні оцінки у «5» балів за **зручність доступу до відеозаписів** пленарних засідань місцевої ради від представників ОМС базового та регіонального/субрегіонального рівня (58,6% та 65,1% відповідно) громадяни виявились більш критичними: 34,3% поставили найнижчу оцінку і лише 29,3% - найвищий бал.

Вибірковий **огляд сайтів місцевих рад на предмет зручності** доступу до відеозаписів пленарних засідань виявив системні проблеми:

- ✓ подекуди матеріали, обов'язкові для оприлюднення «заховані», що ускладнює їхній пошук,
- ✓ суттєва частина відеозаписів з огляду на технічну неспроможність офіційних сайтів, розміщена на YouTube-каналах, але на самому офіційному сайті ради відсутні посилання на них. При цьому основна мета - забезпечення якісного і зручного доступу до таких матеріалів – не скрізь досягнута,
- ✓ частина відеозаписів пленарних засідань (здебільше сільських, селищних рад), що записано в аматорський спосіб, не є якісними, що ускладнює сприйняття матеріалу,
- ✓ відеозаписи засідань (це стосується як пленарних засідань, так і засідань постійних комісій рад) та відповідні документи, належні до оприлюднення, розміщено здебільше в різних сегментах офіційного сайту рад, що утруднює аналіз відповідності та повноти матеріалів,
- ✓ частина матеріалів розміщена фрагментарно,
- ✓ взагалі не можливо встановити повноту оприлюднення матеріалів постійних комісій рад: здебільше відсутня інформація по кількості таких засідань, відтак і відсутнє розуміння повноти виконання вимог Закону.

Оцінка зручності доступу до відеозаписів пленарних засідань (%)

САНКЦІЇ

Частина перша статті 3 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначає, що право на доступ до публічної інформації гарантується серед іншого юридичною відповідальністю за порушення законодавства про доступ до публічної інформації. Проте вже стаття 11 цього Закону визначає, що *«посадові та службові особи не підлягають юридичній відповідальності, незважаючи на порушення своїх обов'язків, за розголошення інформації про правопорушення або відомостей, що стосуються серйозної загрози здоров'ю чи безпеці громадян, довкіллю, якщо особа при цьому керувалася добрими намірами та мала обґрунтоване переконання, що інформація є достовірною, а також містить докази правопорушення або стосується істотної загрози здоров'ю чи безпеці громадян, довкіллю»*.

Стаття 24 цього Закону встановлює вичерпний перелік правопорушень законодавства про доступ до публічної інформації, серед іншого – неоприлюднення інформації відповідно до статті 15 цього Закону; надання або оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації; необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом.

При цьому відповідальність покладається на відповідальну особу з питань доступу до публічної інформації згідно із статтею 16 цього Закону.

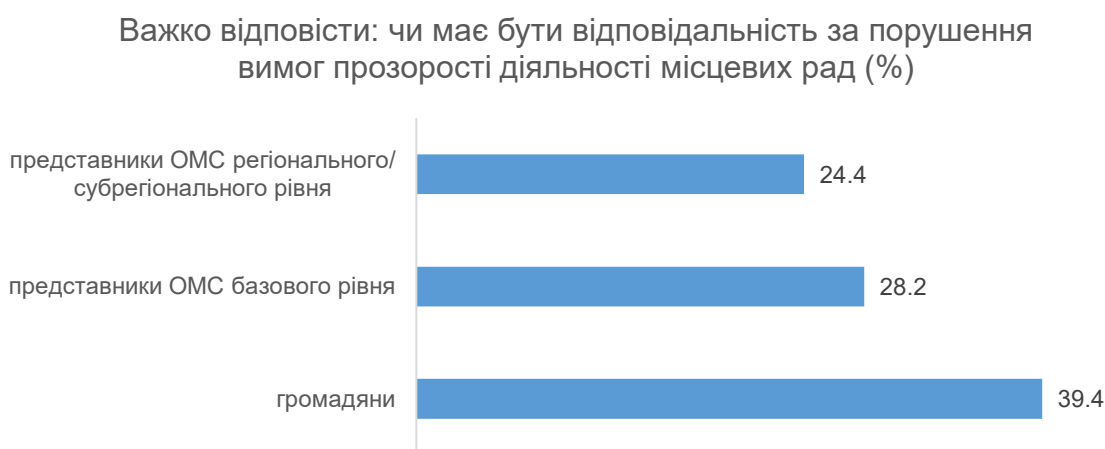
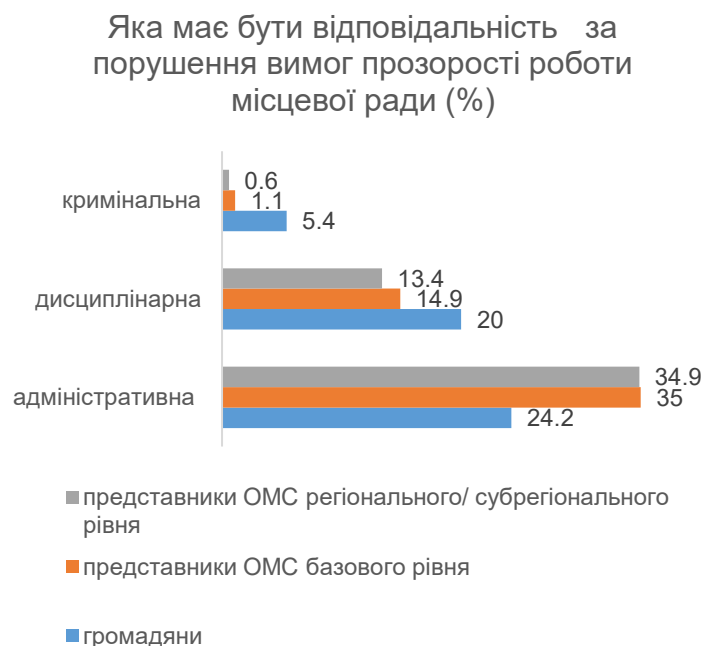
З огляду на це виникає питання відповідальності за неоприлюднення належних матеріалів постійних комісій місцевої ради у випадку, коли постійні комісії не надають відповідальній особі матеріали для належної процедури оприлюднення. Такі ситуації, за даними ОВА, є у наступних місцевих радах:

- Колківська селищна (Волинська область),
- Кам'янецька селищна (Кіровоградська область),
- Новомиргородська міська (Кіровоградська область),
- Дубовиківська сільська (Дніпропетровська область),
- Раївська сільська (Дніпропетровська область),
- Славгородська селищна (Дніпропетровська область),
- Миколаївська сільська (Дніпропетровська область),
- Визирська сільська (Одеська область),
- Чорноморська сільська (Миколаївська область),
- Бориспільська районна (Київська область),
- Миколаївська селищна (Сумська область).

Проблема у тому, що депутат місцевої ради не є у трудових відносинах (як правило) з відповідальним з питань доступу до публічної інформації, отже, не має персональної відповідальності за несприяття виконання відповідальною особою вимог щодо оприлюднення належної інформації.

Питання видається дискусійним і з огляду на те, що значна частина респондентів не знайшли відповіді на питання домірності покарання за

порушення вимог Закону щодо прозорості діяльності місцевих рад: 39,4% серед респондентів-громадян, серед представників ОМС базового та субрегіонального/регіонального рівня відповідно – 28,2% та 24,4%.

ВПЛИВ РЕЖИМУ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені. Однак відповідно до статті 64 Конституції України в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень, зокрема, право на участь в управлінні публічними справами, закріплені у статті 38 Конституції України, у тому числі право територіальних громад на здійснення місцевого самоврядування, закріплені у статті 140 Основного Закону. Таке обмеження випливає з потреб воєнного стану (пріоритету державних інтересів та необхідності забезпечення оперативності прийняття консолідованого рішення) і не означає відходу від принципів місцевого самоврядування, закладених Європейською

хартією місцевого самоврядування та не суперечить його функціонуванню. Ступінь обмеження таких прав є залежним від безпекових факторів (окупація території, територія бойових дій тощо). З огляду на це Закон України «Про правовий режим воєнного стану» є спеціальним законом, що встановлює правила регулювання серед іншого таких ймовірних обмежень.

Відповідно до частини десятої статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», у період дії воєнного стану на акти органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій та військових адміністрацій, а також їх посадових осіб **не поширюються вимоги:**

- ✓ пункту 3 частини першої (у частині оприлюднення проектів актів) (йдеться про **перелік та умови отримання послуг, що надаються цими органами, форми і зразки документів, правила їх заповнення**);
- ✓ частини четвертої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» (йдеться про вимогу оприлюднення відповідними розпорядниками **не пізніше як за 10 робочих днів** до дати розгляду прийняття проектів нормативно-правових актів, рішень органів місцевого самоврядування, розроблених відповідними розпорядниками). **У цьому випадку окремі місцеві ради трактують положення Закону як дозвіл на неоприлюднення відповідних матеріалів, а не право не дотримуватись чітких строків оприлюднення, як це передбачено законодавцем;**
- ✓ Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;
- ✓ Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

На практиці недотримання вимог законодавства щодо прозорості діяльності органів місцевого самоврядування в окремих випадках пояснюється саме впровадженням режиму воєнного стану, необхідністю дотримуватись безпекових заходів. Така позиція є дискусійною, особливо щодо діяльності ОМС умовно безпечних, далеких від зони бойових дій територіальних громад. За даними ОВА, неоприлюднення даних саме з підстав дії режиму воєнного стану обумовлено у наступних місцевих радах:

Область	Місцева рада
Вінницька	Жмеринська міська Северинівська сільська
Дніпропетровська	Новопільська сільська Нікопольська районна Грушівська сільська Нивотрудівська сільська
Житомирська	Березівська сільська Волицька сільська Корнинська селищна Березівська сільська Волицька сільська

	Корнинська селищна Любарська селищна Новоборівська селищна Оліївська сільська Потіївська сільська Олевська міська Народицька селищна Чоповицька селищна
Закарпатська	Королівська селищна Рахівська міська Солотвинська селищна Тересвянська селищна
Запорізька	Запорізька обласна рада Запорізька міська Кушугумська селищна Матвіївська сільська Михайло-Лукашівська сільська Новомиколаївська селищна Новоолександрівська сільська Петро-Михайлівська сільська Степненська сільська Таврійська сільська Тернуватська селищна Воздвижівська сільська
Івано- Франківська	Долинська міська Угринівська сільська Спаська сільська
Київська	Пристолична сільська Циблівська сільська Великодимерська селищна Березанська міська Борщагівська сільська Коцюбинська селищна Немішаївська селищна Пірнівська сільська Глевахівська селищна Кожанська селищна Чабанівська селищна Боярська міська
Миколаївська	Баштанська районна Снігурівська міська Софіївська сільська Широківська сільська Первомайська селищна Очаківська міська Куцурубська сільська Веснянська сільська Ольшанська селищна

Одеська	Дивізійська сільська Петропавлівська сільська Успенівська сільська Тузлівська сільська Сергіївська селищна Мологівська сільська Теплицька сільська Великодолинська селищна Балтська міська Долинська сільська Кодимська міська Любашівська селищна Окнянська селищна Слобідська селищна Великомихайлівська селищна Степанівська сільська
Полтавська	Лубенська районна Горішньоплавнівська міська Лубенська міська Шишацька селищна Новоржицька селищна Оболонська сільська Опішнянська селищна Ромоданівська селищна
Сумська	Андріяшівська сільська Боромлянська сільська Білопільська міська рада Великописарівська селищна Верхньосироватська сільська Ворожбянська міська Дружбівська міська Конотопська міська Липоводолинська селищна Миропільська сільська Недригайлівська селищна Нижньосироватська сільська Новослобідська сільська Річківська сільська Свеська селищна Середино-Будська міська Хотінська селищна Шалигинська селищна Юнаківська сільська Ямпільська селищна
Харківська	<u>3 питань безпеки:</u> Ізюмська районна Лозівська районна Харківська районна

	Чугуївська районна Барвінківська міська Олексіївська сільська Харківська міська Люботинська міська Мереф'янська міська Південна міська Нововодалазька селищна Солоницівська селищна Зміївська міська Новопокровська селищна
	<u>У зв'язку з утворенням ВА:</u> Куп'янська районна Наталинська сільська Золочівська селищна Балаклійська міська Ізюмська міська Борівська селищна Оскільська сільська Кузьмівська сільська Савинська селищна Куп'янська міська рада Великобурлуцька селищна Дворічанська селищна Шевченківська селищна Вільхуватська сільська Кіндрашівська сільська Курилівська сільська Петропавлівська сільська Дергачівська міська Роганська селищна Вільхівська сільська Липецька сільська Циркунівська сільська Чугуївська міська Вовчанська міська Малинівська селищна Печенізька селищна Старосалтівська селищна Пролісна селищна рада
Хмельницька	Ганопільська сільська Михайлюцька сільська
	Новодунаєвецька селищна
Черкаська	Стеблівська сільська Христинівська міська Бобрицька сільська Баштєчківська сільська
Чернігівська	Талалаївська селищна

	Козелецька селищна Іванівська сільська Ріпкинська селищна
--	---

Окремі пояснення причин неоприлюднення належних матеріалів (далі – пряма мова):

«Сесії та комісії Нікопольської районної ради записуються та запис зберігається в апараті районної ради. Онлайн трансляція та оприлюднення запису не відбувається враховуючи фактори безпеки. Нікополь знаходиться під постійними обстрілами та є зоною бойових дій. Також враховується фактор конфіденційності та безпеки родин та особистих даних депутатів, серед яких є – 5 військовослужбовців, працівник ТЦК та багато військових волонтерів. Записи будуть оприлюднені після завершення військового стану.

Нікопольська районна (Дніпропетровська область)

«Грушівська ТГ внесена в ПЕРЕЛІК територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією. В цілях безпеки відеофіксація не оприлюднювалась, так як на сесіях сільської ради розглядається багато питань пов'язані з допомогою ЗСУ»

Грушівська сільська (Дніпропетровська область)

«з міркувань безпеки (в складі депутатів є колишні та діючі військовослужбовці)»

Нивотрудівська сільська (Дніпропетровська область)

«згідно п.2 ч. 1 Прикінцевих положень ЗУ від 22.02.2024 № 3590-IX»

Рахівська міська (Закарпатська область)

«всі відеозаписи будуть оприлюднені після припинення чи скасування воєнного стану у в Україні. Відеозапис пленарного засідання оприлюднюється в частині, що транслюється відповідно до Закону Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування, (в частині проведення трансляцій) розділу I цього Закону, які набирають чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні».

Солотвинська селищна (Закарпатська область)

« у час воєнного стану, і не тільки, персональна інформація, що зазначена в проєктах рішень, є інформацією з обмеженим доступом. У відеозаписах складно обмежити доступ до цієї інформації. Водночас повідомляємо, що записи засідань сесій є на зберіганні у секретаря ради і надаватимуться за запитом»

Тересвянська селищна (Закарпатська область)

«Постановою Верховної Ради України від 21.03.2024 № 3625-IX «Про здійснення Запорізькою обласною військовою адміністрацією, начальником Запорізької обласної військової адміністрації повноважень, передбачених частиною третьою статті 10 та частиною третьою статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» повноваження Запорізької обласної ради передано Запорізькій обласній військовій адміністрації»

Запорізька обласна рада

«у зв'язку із військовою агресією з боку рф та введенням воєнного стану на території України, оприлюднення (оновлення) переліку нерухомого майна (будівель та споруд), які належать на праві комунальної власності Запорізькій міській територіальній громаді, не вбачається за можливе із міркувань безпеки, з метою запобігання використання даної інформації агресором. Оприлюднення (оновлення) наборів відкритих даних стане можливим після закінчення (припинення) воєнного стану».

Запорізька міська
Кушугумська селищна
Матвіївська сільськ
Михайло-Лукашівська сільська
Новомиколаївська селищна
Новоолександрівська сільська
Петро-Михайлівська сільська
Степненська сільська
Таврійська сільська
Тернуватська селищна
Воздвижівська сільська

«обмежений в розрізі адрес на період дії воєнного стану, тобто адреси дитячих садочків, об'єктів критичної інфраструктури та ін. в цілях безпеки. Також в кінці 2021 році прийнято рішення сесії щодо повторної інвентаризації майна комунальної власності після приєднання до громади колишньої Базар'янської сільської ради, але через бойові дії не було в повній мірі завершено, проте список всього приєднаного майна до громади був оприлюднений»

Тузлівська сільська

«Закон набирає чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні»

Новодунаєвецька селищна

Питання прозорості діяльності органів влади є проблемним щодо територій тимчасово окупованих чи активних бойових дій. Це стосується у більшій мірі Луганської області, інформація щодо якої взагалі відсутня, Донецької, Херсонської областей.

Так, за інформацією ОВА, Донецька обласна рада *«з 2015 року не виконує свої повноваження. Остання сесія Донецької обласної ради відбулася 24 вересня 2014 року. З 25 вересня 2014 року та по теперішній час сесії Донецької обласної ради не проводяться. Повноваження Донецької обласної ради з 2015 року виконувались Донецькою облдержадміністрацією, обласною військово-цивільною адміністрацією, утвореної Указом Президента України від 05 березня 2015 року № 123/2015 «Про утворення військово-цивільних адміністрацій». З 24 лютого 2022 року, на підставі Указа Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», повноваження обласної ради виконуються Донецькою обласною військовою адміністрацією згідно з частиною третьою статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».*

Тотожна ситуація і з іншими місцевими радами: в інформації ОВА указано, що лише Мангушська селищна, Нікольська селищна мали за звітний період практику пленарних засідань, проте процедур оприлюднення матеріалів не здійснено.

Але наразі «активні» сайти є у Маріупольської міської, Мангушської селищної, Старомлинівської сільської Хлібодарівської сільської рад.

У Херсонській області за звітний період не було пленарних засідань місцевих рад, за винятком Херсонської обласної ради, відтак немає предмету аналізу. Серед підстав неоприлюднення належних матеріалів органів місцевого самоврядування в цій області указано: *«тимчасово окупована територія», «частково тимчасово окупована територія», «територія можливих бойових дій», «внаслідок збройної агресії РФ проти України та тривалої окупації ... дані щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальної громади втрачено, невіправно пошкодженні російськими окупантами. На даний час проводиться робота щодо їх відновлення».*

КОМУНАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Щодо окремих місцевих рад серед причин неоприлюднення інформації у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад на офіційному веб-сайті ради було зазначено, що *«об'єкти права власності (спільної власності) відсутні»:*

Область	Місцева рада
Вінницька	Хмільницька районна
Волинська	Камінь-Каширська районна
Дніпропетровська	Кам'янська районна Новолатівська сільська Вербківська сільська Черкаська селищна
Запорізька	Запорізька міська
Івано-Франківська	Єзупільська селищна Верхнянська сільська
Кіровоградська	Знам'янська міська
Київської	Ковалівська сільська
Одеська	Раухівська селищна Стрюківська сільська Чогодарівська сільська
Полтавська область	Терешківська сільська Решетилівська міська Драбинівська сільська Карлівська міська Новосанжарська селищна Мартинівська сільська Мачухівська сільська
Сумська	Конотопська міська Роменська міська
Черкаська	Звенигородська районна Уманська районна

Окремої дискусії потребують **факти неоприлюднення даних щодо об'єктів права власності** (спільної власності) територіальних громад на офіційному веб-сайті ради, де як підстави указано правовий режим воєнного стану. Зачасту в таких випадках відбувається оприлюднення відеозаписів пленарних засідань, постійних комісій засідань, проектів порядку денного, висновків, рекомендацій, протоколів засідань постійних комісій, а саме:

Область	Місцева рада
Волинська	Рівненська сільська
Житомирська	Корнинська селищна Любарська селищна Новоборівська селищна
Кіровоградська	Первозванівська сільська Соколівська сільська Попельнастівська сільська Великосеверинівська сільська
Миколаївська	Первомайська селищна
Одеська	Болградська районна Ізмаїльська районна

	Подільська районна Сергіївська селищна Балтська міська Любашівська селищна Степанівська сільська
Полтавська	Білицька селищна Коломацька сільська Кременчуцька міська Нехворощанська сільська Новогалещинська селищна Омельницька сільська
Хмельницька	Ізяславська міська Гвардійська сільська
Харківська	Донецька селищна Харківська міська Мереф'янська міська Нововодалазька селищна Солоницівська селищна
Чернігівська	Менська міська Малодівицька селищна Ладанська селищна Любецька селищна Носівська міська Новгород-Сіверська міська
Черкаська	Березняківська сільська

Окремі місцеві ради зазначали, що **«об'єкти комунальної власності знаходяться на стадії реєстрації права комунальної власності»** (наприклад, Черкаська селищна рада Дніпропетровської області).

Аргументами неоприлюднення інформації у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад на офіційному веб-сайті ради були наступні:

«Згідно з рішенням виконкому від 11.12.2024 № 1201 інформація щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад не входить до прийнятого Переліку наборів даних Марганецької міської ради та її виконавчих органів, що підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних».

Марганецька міська

«багатоквартирні будинки відсутні, спільної власності не маємо».

Вербківська сільська

«у зв'язку із військовою агресією з боку рф та введенням воєнного стану на території України, оприлюднення (оновлення) переліку нерухомого майна (будівель та споруд), які належать на праві комунальної власності Запорізькій міській територіальній громаді, не вбачається за можливе із міркувань безпеки, з метою запобігання використання даної інформації агресором. Оприлюднення (оновлення) наборів відкритих даних стане можливим після закінчення (припинення) воєнного стану. Підстава: ч.10 ст. 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Запорізька міська

Переважна більшість причин неоприлюднення даних щодо об'єктів комунальної власності указана як потреба в проведенні інвентаризації.

Є випадки, коли причиною неоприлюднення таких даних є те, що це *«не передбачено регламентом сільської ради»* (Плисківська сільська рада, Чернігівська область).

ВИСНОВКИ

1. **Актуальність дослідження** практики застосування та ефективності законодавства з питань забезпечення прозорості місцевого самоврядування (Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування») зумовлена тим, що прозорість діяльності органів місцевого самоврядування є ключовим елементом для євроінтеграційних процесів, має на меті сприяння демократичному управлінню, зокрема раціональному використанню ресурсів територіальних громад, розвитку демократії участі.

2. **Участь у дослідженні** взяли 1854 представників органів місцевого самоврядування базового рівня (сільських, селищних, міських рад) з усіх областей України та з міста Києва, 269 представників органів місцевого самоврядування регіонального та субрегіонального рівнів (районних та обласних рад) з усіх областей України окрім Луганської області та з міста Києва, 1197 громадян (не представників органів місцевого самоврядування) з усіх областей України. Аналіз статистичної інформації, отриманої від ОВА, базувався на практиці застосування Закону: 22 обласними радами, 115 районними радами, 1 412 сільськими, селищними, міськими радами, Київською міською радою.

3. Попри те, що **законодавче забезпечення** прозорості діяльності органів місцевого самоврядування в Україні вбачається достатнім (Конституція України, Закони України «Про внесення змін до деяких законів України щодо народовладдя на рівні місцевого самоврядування», «Про публічні консультації», «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо забезпечення прозорості місцевого самоврядування»), локальна нормотворчість з цих питань не є повсюдною.

На практиці органи місцевого самоврядування не повсюдно використовують регламент роботи місцевої ради задля регулювання порядку проведення трансляції пленарних засідань в мережі Інтернет у режимі реального часу (64,3% рад регіонального, субрегіонального рівня та 57,8% базового рівня) та порядку проведення відеофіксації пленарних засідань з подальшим зберіганням відеозапису (84% рад регіонального, субрегіонального рівня та 77,9% базового рівня).

Також на практиці органи місцевого самоврядування не повсюдно використовують положення про постійні комісії відповідної ради задля регулювання порядку проведення трансляції засідань постійних комісій в мережі Інтернет у режимі реального часу (49,1% рад регіонального, субрегіонального рівня та 45,1% базового рівня) та порядку проведення відеофіксації пленарних засідань з подальшим

зберіганням відеозапису (64,7% рад регіонального, субрегіонального рівня та 56,1% базового рівня).

4. Частина вісімнадцята статті 46 Закону має імперативне положення щодо відеофіксації пленарних засідань ради, його невідкладного оприлюднення та трансляції в мережі Інтернет у режимі реального часу (остання вимога набирає чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні), крім випадків розгляду питань, що містять інформацію з обмеженим доступом відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Однак, у період з 15 серпня 2024 року по 1 квітня 2025 року підлягали відеофіксації 70,6% пленарних засідань аналізованих сільських, селищних, міських рад та 77,7% районних та обласних рад. Ці дані дещо менші за офіційні дані ОВА по оприлюдненню відеозаписів пленарних засідань місцевих рад (відповідно 74,1% оприлюднено відеозаписів пленарних засідань сільських, селищних, міських рад, 75,6% районних та 99,1% обласних рад).

Закон не вимагає наразі трансляції пленарних засідань місцевих рад в мережі Інтернет у режимі реального часу, але у зазначений період підлягали «прямій» трансляції 22,8% пленарних засідань сільських, селищних, міських рад та 20,4% обласних та районних рад.

5. Абзац другий частини вісімнадцятої статті 46 Закону регламентує, що відеозапис пленарного засідання ради оприлюднюється в частині, що транслюється відповідно до цього Закону, невідкладно після закінчення засідання, але не пізніше наступного дня після проведення засідання, на офіційному веб-сайті ради чи в інший спосіб із забезпеченням відкритого доступу до відеозапису.

На практиці відеозапис пленарного засідання ради оприлюднюється не пізніше наступного дня після проведення засідання у 37,9% сільських, селищних, міських радах та 42% - районних та обласних радах. А невідкладно після закінчення засідання – у 23,2 % сільських, селищних, міських радах та 25,4% - районних та обласних радах.

Відеозапис пленарного засідання сільської, селищної, міської ради оприлюднюється на офіційному веб-сайті ради за свідченнями 36% респондентів-громадян та 45,7% респондентів-представників ОМС. Щоправда, респонденти цих цільових груп зазначили, що це відбувається на офіційному веб-сайті ради та в інший спосіб (відповідно 16,4% та 20,2%). 44,2% опитаних серед представників ОМС регіонального субрегіонального рівня зазначили, що спосіб оприлюднення – веб-сайти їхніх обласних, районних рад, ще 24,2% - веб-сайти їхніх обласних, районних рад та інших спосіб.

6. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019)» (№№ 540-IX) передбачає серед іншого, що пленарні засідання місцевих рад, засідання виконавчих комітетів сільських, селищних, міських рад, постійних депутатських комісій можуть проводитися в режимі відеоконференції або аудіоконференцій (дистанційне засідання), крім питань, що потребують таємного голосування, але виключно у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019).

Актуальність забезпечення повноважності місцевих рад в умовах дії режиму воєнного стану є очевидною. **Проте доцільність законодавчого регулювання проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій місцевої ради в період воєнного стану не уповні підтримано респондентами:** лише 62,8% опитаних представників ОМС регіонального і субрегіонального та 47,5% опитаних представників ОМС базового рівня погоджуються з доцільністю такого регулювання. При цьому серед респондентів обох цільових груп високий відсоток тих, хто не визначився з позицією з цього питання (23% та 32,2% відповідно), що свідчить про його дискусійність.

7. Законом визначено, що засідання постійної комісії місцевої ради транслюється в мережі Інтернет у режимі реального часу та підлягає відеофіксації з подальшим зберіганням та оприлюдненням відеозапису засідання аналогічно до умов та порядку, визначеному Законом для пленарних засідань місцевої ради. Це положення в частині проведення трансляцій набирає чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

За свідченням респондентів, 54,7% територіальних громад мають практику відеофіксації засідань постійних комісій сільських, селищних, міських рад та 59,1% районних та обласних рад. За даними ОВА, практикують їхнє оприлюднення у 47,8% радах базового рівня, 43,9% райрадах, 75% облрадах. Вочевидь, що аномально більша цифра оприлюднених (дані ОВА) за тих, що були відеофіксованими (дані з опитувальників) свідчить про низьку поінформованість та незаінтересованість респондентів діяльністю обласних рад. І хоча Закон не вимагає наразі трансляції засідань постійних комісій місцевих рад в мережі Інтернет у режимі реального часу, практику «прямої» трансляції мають 15,2% сільських, селищних, міських рад та 13% обласних та районних рад.

Окремої уваги потребують випадки, коли неоприлюднення матеріалів постійних комісій виправдовуються відсутністю регулювання на місцевому рівні.

8. Частина десята статті 47 Закону встановлює, що проекти порядку денного засідань постійної комісії ради, висновки і рекомендації постійної комісії, протоколи її засідань

є відкритими та оприлюднюються і надаються на запит відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

На практиці, за даними ОВА, 48,4% сільських, селищних, міських рад, 61% районних та 75% обласних рад уповні оприлюднюють проекти порядку денного засідань постійної комісії ради, висновки і рекомендації постійної комісії. Ці дані дещо відмінні від результатів опитування. Це може свідчити про недостатню поінформованість респондентів щодо реального стану справ.

9. Відповідно до частини десятої статті 60 Закону публічна інформація у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єктів їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, оприлюднюється та регулярно оновлюється, в тому числі за результатами інвентаризації, що проводиться згідно із законодавством, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних та на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

На практиці є неналежним оприлюднення на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування інформації у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності територіальних громад, а також об'єктів їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад. **Лише 22,3% громадян та 38,6% представників ОМС відзначили про те, що таке оприлюднення відбувається на веб-сайтах сільських, селищних, міських рад. Дещо вищі такі показники щодо обласних та районних рад (51,3%). По-різному оцінили регулярність оприлюднення на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування інформації щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад: 28,7% громадян проти 56,7% представників ОМС упевнені у регулярності оновлення зазначених даних. Щодо субрегіонального/регіонального рівня показники є вищими – 88,9%.**

10. Частина дев'ятнадцята статті 46 Закону встановлює, що під час сесії ради депутати, посадові особи місцевого самоврядування, інші доповідачі зобов'язані використовувати державну мову відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

На практиці, за свідченнями 1,5% респондентів, в обласних та районних радах є факти невикористання державної мови під час сесії ради депутатами, посадовими особами місцевого самоврядування, іншими доповідачами. Проте таких фактів більше в сільських, селищних, міських радах: 2,4% респондентів – представників ОМС базового рівня визнають такі факти та 10,4% громадян мають ту саму думку.

11. Окремі місцеві ради виявили **неспроможність технічно забезпечити процеси відеофіксації та оприлюднення належних матеріалів.**

Виявлені випадки, коли рішенням місцевих рад відтерміновано виконання вимог щодо прозорості діяльності ОМС.

Брак фінансування та у зв'язку з цим неможливість забезпечення відеофіксації є поширеною причиною невиконання вимог Закону, особливо **нарікають на це представники органів місцевого самоврядування субрегіонального рівня.**

Ще одна із причин неспроможності – обмежені можливості хостингу місцевих рад та технічні характеристики сайтів, що не дозволяють здійснювати стабільне завантаження, зберігання та перегляд відеоматеріалів великого обсягу.

Поширеною підставою недотримання прозорості діяльності органів місцевого самоврядування є наслідки повномасштабної російської агресії, **особливо в територіальних громадах, що є не у близькості до лінії бойових дій.**

Перепоною виявились **кадровий голод і низька інформаційна освіта.** Окремі респонденти зазначили, що є **факти саботажу,** насамперед, це стосується прозорості роботи постійних комісій.

12. **Виявлено високі очікування громадян (73,9%),** що трансляція в мережі Інтернет у режимі реального часу пленарних засідань місцевої ради сприятиме підвищенню ефективності роботи відповідної ради (попри менший оптимізм представників ОМС (менше половини опитаних).

Відповідність результатів очікуванням є дискусійним питанням: попри те, що громадяни визнали, що здебільше забезпечено відкритий доступ до відеозаписів пленарних засідань сільських, селищних, міських рад, респонденти-громадяни **виявились неактивними у перегляді відеозаписів** пленарних засідань рад базового рівня: у повному обсязі переглядають лише 16,2% опитаних. Але 21,6% взагалі не переглядають, дуже рідко – 18,3%, ще близько чверті – вибірково, тільки з резонансних питань.

Однак формальна наявність відкритого доступу до відеозаписів пленарних **засідань не завжди забезпечена якісним звуком та відео,** що може заважати чи спотворювати сприйняття матеріалу. Доволі критично поставились до якості відеозаписів громадяни: лише 36,8% задоволені такою якістю (проти 23,3% незадоволених). При цьому представники ОМС менш вибагливі до цього (задоволення якістю відеозаписів райрад та облрад – 66,5%, сільських, селищних, міських – 63,3%).

13. Попри максимальні оцінки у «5» балів за **зручність доступу до відеозаписів** пленарних засідань місцевої ради від представників ОМС базового та регіонального/субрегіонального рівня (58,6% та 65,1% відповідно) громадяни виявились більш критичними: 34,3% поставили найнижчу оцінку і лише 29,3% - найвищий бал.

14. Виявлено, що здебільше **сайти місцевих рад є незручними для користувача** (ускладнений пошук матеріалів, частина відеозаписів пленарних засідань не є якісними, що ускладнює сприйняття матеріалу, частина матеріалів розміщена фрагментарно).

Здебільше не можливо встановити повноту оприлюднення матеріалів постійних комісій рад: часто відсутня інформація по кількості таких засідань, відтак і відсутнє розуміння повноти виконання вимог Закону.

Суттєва частина відеозаписів з огляду на технічну неспроможність офіційних сайтів розміщена на YouTube-каналах, але на самому офіційному сайті ради відсутні посилання на них. При цьому основна мета - забезпечення якісного і зручного доступу до таких матеріалів – не скрізь досягнута.

15. Частина перша статті 3 Закону України «Про доступ до публічної інформації» визначає, що право на доступ до публічної інформації гарантується серед іншого юридичною відповідальністю за порушення законодавства про доступ до публічної інформації. Стаття 24 цього Закону встановлює вичерпний перелік правопорушень законодавства про доступ до публічної інформації, серед іншого – неоприлюднення інформації відповідно до статті 15 цього Закону; надання або оприлюднення недостовірної, неточної або неповної інформації; необґрунтоване віднесення інформації до інформації з обмеженим доступом.

При цьому відповідальність покладається на відповідальну особу з питань доступу до публічної інформації згідно із статтею 16 цього Закону.

Проте ефективність такого регулювання потребує дискусії, наприклад, **питання відповідальності за неоприлюднення належних матеріалів постійних комісій місцевої ради у випадку, коли постійні комісії не надають відповідальній особі матеріали для належної процедури оприлюднення.**

Питання видається дискусійним також і з огляду на те, що значна частина респондентів не знайшли відповіді на питання домірності покарання за порушення вимог Закону щодо прозорості діяльності місцевих рад: 39,4% серед респондентів-громадян, серед представників ОМС базового та субрегіонального/регіонального рівня відповідно – 28,2% та 24,4%.

16. Недотримання вимог законодавства щодо прозорості діяльності органів місцевого самоврядування в окремих випадках пояснюється саме повномасштабною російською агресією, впровадженням режиму воєнного стану, необхідністю дотримуватись безпекових заходів (питання прозорості діяльності органів влади є проблемним щодо територій тимчасово окупованих чи активних бойових дій: Донецької, Луганської, Харківської, Херсонської областей). **Така**

позиція є дискусійною, особливо щодо діяльності ОМС умовно безпечних, далеких від зони бойових дій територіальних громад.

17. Щодо окремих місцевих рад серед причин неоприлюднення інформації у формі відкритих даних щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад на офіційному веб-сайті ради було зазначено, що *«об'єкти права власності (спільної власності) відсутні»*.

Окремої дискусії потребують **факти неоприлюднення даних щодо об'єктів права власності** (спільної власності) територіальних громад на офіційному веб-сайті ради, де як підстави указано правовий режим воєнного стану.

Окремі місцеві ради зазначали, що *«об'єкти комунальної власності знаходяться на стадії реєстрації права комунальної власності»*.

Переважає більшість причин неоприлюднення даних щодо об'єктів комунальної власності указана як потреба в проведенні інвентаризації.

Є випадки, коли причиною неоприлюднення таких даних є відсутність регламентації у локальних актах.

18. Отже, за результатами дослідження виявлено **неналежне виконання вимог Закону в частині забезпечення процесів прозорості діяльності органів місцевого самоврядування**, насамперед, через наступні фактори:

- ✓ недостатність правового регулювання процесів прозорості діяльності органів місцевого самоврядування у локальній нормотворчості,
- ✓ недостатня спроможність технічного забезпечення оприлюднення належних матеріалів, у першу чергу відеоматеріалів,
- ✓ повномасштабна російська агресія, її наслідки та потреби забезпечення безпекових заходів,
- ✓ незручність та неадаптивність пошукових систем офіційних веб-сайтів місцевих рад,
- ✓ відсутність ресурсного забезпечення для удосконалення технічної бази (відсутність фінансування, брак кадрів та їхня низька Е-грамотність),
- ✓ обмежені можливості хостингу місцевих рад,
- ✓ випадки залежності виконання вимог Закону від волі виконавців,
- ✓ недостатнє розуміння імперативу та зобов'язань щодо прозорості діяльності органів місцевого самоврядування,
- ✓ випадки виправдання невиконання вимог Закону режимом воєнного стану, подекуди безпідставного,
- ✓ недостатня санкційна політика за недотримання вимог Закону в частині прозорості діяльності органів місцевого самоврядування,

- ✓ випадки неналежності управління об'єктами комунальної власності (спільної власності) територіальних громад та небажання оприлюднення переліку таких об'єктів.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

I. Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування регіонального розвитку та містобудування:

- 1.1. Взяти інформацію до відома та використання в роботі.
- 1.2. Розглянути доцільність регіональних обговорень висновків та рекомендацій дослідження прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.
- 1.3. Сприяти законодавчому регулюванню проведення дистанційних пленарних засідань і засідань постійних комісій місцевої ради в період воєнного стану.
- 1.4. Розглянути можливість законодавчого регулювання санкцій за недотримання Закону в частині забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.
- 1.5. Визначитись з домірністю вимог забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування у залежності від безпекових факторів, що можуть унеможлилювати виконання приписів Закону.
- 1.6. Розглянути можливість окремого дослідження практичної реалізації вимог Закону в частині прозорості управління об'єктами права власності (спільної власності) територіальних громад та повноти законодавчого регулювання відповідних процесів.

II. Міністерству розвитку громад та територій

- 2.1. Взяти інформацію до відома та використання в роботі.
- 2.2. Надати пропозиції та рекомендації щодо нівелювання факторів неналежного виконання вимог Закону в частині забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.
- 2.3. Надати рекомендації органам місцевого самоврядування щодо використання інструментів локальної нормотворчості в частині забезпечення прозорості їхньої діяльності.
- 2.4. Надати методичні рекомендації органам місцевого самоврядування в частині удосконалення офіційних веб-сайтів місцевих рад, технічної бази.
- 2.5. Сприяти підвищенню Е-грамотності посадових осіб органів місцевого самоврядування.
- 2.6. Сприяти популяризації кращих практик прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

2.7. Надати органам місцевого самоврядування роз'яснення та рекомендації щодо імперативу прозорості їхньої діяльності.

III. Органам місцевого самоврядування

3.1. Взяти інформацію до відома та використання в роботі.

3.2. Неухильно дотримуватись вимог Закону в частині прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

3.3. Активно використовувати інструменти локальної нормотворчості у питаннях прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

3.4. Здійснити організаційно-технічні заходи щодо забезпечення оприлюднення на офіційному сайті місцевої ради належних матеріалів з метою забезпечення прозорості діяльності ОМС з належною якістю та зручністю пошукових систем.

3.5. Здійснити організаційно-правові заходи щодо підготовки до забезпечення трансляції пленарних засідань та засідань постійних комісій місцевих рад в мережі Інтернет у режимі реального часу та їхньої відеофіксації з подальшим зберіганням та оприлюдненням відеозапису засідання аналогічно до умов та порядку, визначеному Законом для пленарних засідань місцевої ради. Взяти до відома, що положення в частині проведення трансляцій набирає чинності через 30 днів з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

3.6. Активувати роботу щодо оприлюднення та регулярного оновлення інформації, в тому числі за результатами інвентаризації, що проводиться згідно із законодавством, щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад.

3.7. На регулярній основі забезпечувати вимоги Закону щодо використання депутатами, посадовими особами місцевого самоврядування, іншими доповідачами державної мови відповідно до вимог Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

3.8. Сприяти підвищенню кваліфікації та Е-грамотності посадових осіб органів місцевого самоврядування.

3.9. Розглянути можливість впровадження діалогових форм комунікацій з жителями територіальної громади задля забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

3.10. Сприяти популяризації кращих практик прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

IV. Всеукраїнським асоціаціям органів місцевого самоврядування

4.1. Взяти інформацію до відома та використання в роботі.

4.2. Надати пропозиції та рекомендації щодо удосконалення організаційно-правового механізму виконання вимог Закону в частині забезпечення процесів прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

4.3. Сприяти підвищенню Е-грамотності посадових осіб органів місцевого самоврядування.

4.4. Сприяти популяризації кращих практик прозорості діяльності органів місцевого самоврядування.

V. Окремим місцевим радам:

5.1. Привести у відповідність до вимог Закону власні нормативно-правові акти з метою забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування:

1. Лютенська сільська рада (Полтавська область),
2. Ковельська районна рада (Волинська область),
3. Омеляницька сільська рада (Полтавська область),
4. Таврійська сільська рада (Запорізька область),
5. Чорноострівська селищна рада (Хмельницька область),
6. Ізмаїльська районна рада (Одеська область),
7. Бориспільська міська рада (Київська область),
8. Верхньосироватська сільська рада (Сумська область),
9. Миколаївська селищна рада (Сумська область),
10. Тлумацька міська рада (Івано-Франківська область),
11. Березанська міська рада (Київська область),
12. Орининська сільська рада (Хмельницька область),
13. Плисківська сільська рада (Чернігівська область).

5.2. Здійснити організаційно-правові заходи забезпечення прозорості діяльності постійних комісій відповідних місцевих рад:

1. Колківська селищна рада (Волинська область),
2. Кам'янецька селищна рада (Кіровоградська область),
3. Новомиргородська міська рада (Кіровоградська область),
4. Дубовиківська сільська рада (Дніпропетровська область),
5. Раївська сільська рада (Дніпропетровська область),
6. Славгородська селищна рада (Дніпропетровська область),
7. Миколаївська сільська рада (Дніпропетровська область),
8. Визирська сільська рада (Одеська область),
9. Чорноморська сільська рада (Миколаївська область),
10. Бориспільська районна рада (Київська область),
11. Миколаївська селищна рада (Сумська область).

5.3. Розглянути шляхи реалізації вимог Закону в частині забезпечення прозорості діяльності місцевих рад з урахуванням особливостей (якщо такі є) дотримання безпекових факторів в умовах дії режиму воєнного стану:

1. Жмеринська міська рада (Вінницька область),
2. Северинівська сільська рада (Вінницька область),
3. Новопільська сільська рада (Дніпропетровська область),
4. Нікопольська районна рада (Дніпропетровська область),
5. Грушівська сільська рада (Дніпропетровська область),
6. Нивотрудівська сільська рада (Дніпропетровська область),
7. Березівська сільська рада (Житомирська область),
8. Волицька сільська рада (Житомирська область),
9. Корнинська селищна рада (Житомирська область),
10. Березівська сільська рада (Житомирська область),
11. Волицька сільська рада (Житомирська область),
12. Корнинська селищна рада (Житомирська область),
13. Любарська селищна рада (Житомирська область),
14. Новоборівська селищна рада (Житомирська область),
15. Оліївська сільська рада (Житомирська область),
16. Потіївська сільська рада (Житомирська область),
17. Олевська міська рада (Житомирська область),
18. Народицька селищна рада (Житомирська область),
19. Чоповицька селищна рада (Житомирська область),
20. Королівська селищна рада (Закарпатська область),
21. Рахівська міська рада (Закарпатська область),
22. Солотвинська селищна рада (Закарпатська область),
23. Тересвянська селищна рада (Закарпатська область),
24. Запорізька обласна рада (Запорізька область),
25. Запорізька міська рада (Запорізька область),
26. Кушугумська селищна рада (Запорізька область),
27. Матвіївська сільська рада (Запорізька область),
28. Михайло-Лукашівська сільська рада (Запорізька область),
29. Новомиколаївська селищна рада (Запорізька область),
30. Новоолександрівська сільська рада (Запорізька область),
31. Петро-Михайлівська сільська рада (Запорізька область),
32. Степненська сільська рада (Запорізька область),
33. Таврійська сільська рада (Запорізька область),
34. Тернуватська селищна рада (Запорізька область),
35. Воздвижівська сільська рада (Запорізька область),
36. Долинська міська рада (Івано-Франківська область),
37. Угринівська сільська рада (Івано-Франківська область),
38. Спаська сільська рада (Івано-Франківська область),
39. Пристолична сільська рада (Київська область),
40. Циблівська сільська рада (Київська область),
41. Великодимерська селищна рада (Київська область),

42. Березанська міська рада (Київська область),
43. Борщагівська сільська рада (Київська область),
44. Коцюбинська селищна рада (Київська область),
45. Немішаївська селищна рада (Київська область),
46. Пірнівська сільська рада (Київська область),
47. Глевахівська селищна рада (Київська область),
48. Кожанська селищна рада (Київська область),
49. Чабанівська селищна рада (Київська область),
50. Боярська міська рада (Київська область),
51. Баштанська районна рада (Миколаївська область),
52. Снігурівська міська рада (Миколаївська область),
53. Софіївська сільська рада (Миколаївська область),
54. Широківська сільська рада (Миколаївська область),
55. Первомайська селищна рада (Миколаївська область),
56. Очаківська міська рада (Миколаївська область),
57. Куцурубська сільська рада (Миколаївська область),
58. Веснянська сільська рада (Миколаївська область),
59. Ольшанська селищна рада (Миколаївська область),
60. Дивізійська сільська рада (Одеська область),
61. Петропавлівська сільська рада (Одеська область),
62. Успенівська сільська рада (Одеська область),
63. Тузлівська сільська рада (Одеська область),
64. Сергіївська селищна рада (Одеська область),
65. Мологівська сільська рада (Одеська область),
66. Теплицька сільська рада (Одеська область),
67. Великодолинська селищна рада (Одеська область),
68. Балтська міська рада (Одеська область),
69. Долинська сільська рада (Одеська область),
70. Кодимська міська рада (Одеська область),
71. Любашівська селищна рада (Одеська область),
72. Окнянська селищна рада (Одеська область),
73. Слобідська селищна рада (Одеська область),
74. Великомихайлівська селищна рада (Одеська область),
75. Степанівська сільська рада (Одеська область),
76. Лубенська районна рада (Полтавська область),
77. Горішньоплавнівська міська рада (Полтавська область),
78. Лубенська міська рада (Полтавська область),
79. Шишацька селищна рада (Полтавська область),
80. Новоржицька селищна рада (Полтавська область),
81. Оболонська сільська рада (Полтавська область),
82. Опішнянська селищна рада (Полтавська область),
83. Ромоданівська селищна рада (Полтавська область),
84. Андріяшівська сільська рада (Сумська область),
85. Боромлянська сільська рада (Сумська область),

86. Білопільська міська рада (Сумська область),
87. Великописарівська селищна рада (Сумська область),
88. Верхньосироватська сільська рада (Сумська область),
89. Ворожбянська міська рада (Сумська область),
90. Дружбівська міська рада (Сумська область),
91. Конотопська міська рада (Сумська область),
92. Липоводолинська селищна рада (Сумська область),
93. Миропільська сільська рада (Сумська область),
94. Недригайлівська селищна рада (Сумська область),
95. Нижньосироватська сільська рада (Сумська область),
96. Новослобідська сільська рада (Сумська область),
97. Річківська сільська рада (Сумська область),
98. Свеська селищна рада (Сумська область),
99. Середино-Будська міська рада (Сумська область),
100. Хотінська селищна рада (Сумська область),
101. Шалигинська селищна рада (Сумська область),
102. Юнаківська сільська рада (Сумська область),
103. Ямпільська селищна рада (Сумська область),
104. Ізюмська районна рада (Харківська область),
105. Лозівська районна рада (Харківська область),
106. Харківська районна рада (Харківська область),
107. Чугуївська районна рада (Харківська область),
108. Барвінківська міська рада (Харківська область),
109. Олексіївська сільська рада (Харківська область),
110. Харківська міська рада (Харківська область),
111. Люботинська міська рада (Харківська область),
112. Мереф'янська міська рада (Харківська область),
113. Південна міська рада (Харківська область),
114. Нововодалазька селищна рада (Харківська область),
115. Солоницівська селищна рада (Харківська область),
116. Зміївська міська рада (Харківська область),
117. Новопокровська селищна рада (Харківська область),
118. Куп'янська районна рада (Харківська область),
119. Наталинська сільська рада (Харківська область),
120. Золочівська селищна рада (Харківська область),
121. Балаклійська міська рада (Харківська область),
122. Ізюмська міська рада (Харківська область),
123. Борівська селищна рада (Харківська область),
124. Оскільська сільська рада (Харківська область),
125. Куньєвська сільська рада (Харківська область),
126. Савинська селищна рада (Харківська область),
127. Куп'янська міська рада (Харківська область),
128. Великобурлуцька селищна рада (Харківська область),
129. Дворічанська селищна рада (Харківська область),

130. Шевченківська селищна рада (Харківська область),
131. Вільхуватська сільська рада (Харківська область),
132. Кіндрашівська сільська рада (Харківська область),
133. Курилівська сільська рада (Харківська область),
134. Петропавлівська сільська рада (Харківська область),
135. Дергачівська міська рада (Харківська область),
136. Роганська селищна рада (Харківська область),
137. Вільхівська сільська рада (Харківська область),
138. Липецька сільська рада (Харківська область),
139. Циркунівська сільська рада (Харківська область),
140. Чугуївська міська рада (Харківська область),
141. Вовчанська міська рада (Харківська область),
142. Малинівська селищна рада (Харківська область),
143. Печенізька селищна рада (Харківська область),
144. Старосалтівська селищна рада (Харківська область),
145. Пролісна селищна рада (Харківська область),
146. Ганопільська сільська рада (Хмельницька область),
147. Михайлюцька сільська рада (Хмельницька область),
148. Новодунаєвецька селищна рада (Хмельницька область),
149. Стеблівська сільська рада (Черкаська область),
150. Христинівська міська рада (Черкаська область),
151. Бобрицька сільська рада (Черкаська область),
152. Баштєчківська сільська рада (Черкаська область),
153. Талалаївська селищна рада (Чернігівська область),
154. Козелецька селищна рада (Чернігівська область),
155. Іванівська сільська рада (Чернігівська область),
156. Ріпкинська селищна рада (Чернігівська область).

5.4. Уточнити питання (провести інвентаризацію) наявності об'єктів права власності (спільної власності):

1. Хмельницька районна рада (Вінницька область),
2. Камінь-Каширська районна рада (Волинська область),
3. Кам'янська районна рада (Дніпропетровська область),
4. Новолатівська сільська рада (Дніпропетровська область),
5. Вербківська сільська рада (Дніпропетровська область),
6. Черкаська селищна рада (Дніпропетровська область),
7. Запорізька міська рада (Запорізька область),
8. Єзупільська селищна рада (Івано-Франківська область),
9. Верхнянська сільська рада (Івано-Франківська область),
10. Знам'янська міська рада (Кіровоградська область),
11. Ковалівська сільська рада (Київська область),
12. Раухівська селищна рада (Одеська область),
13. Стрюківська сільська рада (Одеська область),

14. Чогодарівська сільська рада (Одеська область),
15. Терешківська сільська рада (Полтавська область),
16. Решетилівська міська рада (Полтавська область),
17. Драбинівська сільська рада (Полтавська область),
18. Карлівська міська рада (Полтавська область),
19. Новосанжарська селищна рада (Полтавська область),
20. Мартинівська сільська рада (Полтавська область),
21. Мачухівська сільська рада (Полтавська область),
22. Конотопська міська рада (Сумська область),
23. Роменська міська рада (Сумська область),
24. Звенигородська районна рада (Черкаська область),
25. Уманська районна рада (Черкаська область),
26. Плисківська сільська рада (Чернігівська область).

5.6. Взяти до відома, що режим воєнного стану не є підставою невиконання вимог Закону в частині забезпечення прозорості діяльності органів місцевого самоврядування, та здійснити організаційно-правові заходи з метою оприлюднення даних щодо об'єктів права власності (спільної власності) територіальних громад на офіційному веб-сайті ради:

1. Рівненська сільська рада (Волинська область),
2. Черкаська селищна рада (Дніпропетровська область),
3. Корнинська селищна рада (Житомирська область),
4. Любарська селищна рада (Житомирська область),
5. Новоборівська селищна рада (Житомирська область),
6. Первозванівська сільська рада (Кіровоградська область),
7. Соколівська сільська рада (Кіровоградська область),
8. Попельнастівська сільська рада (Кіровоградська область),
9. Великосеверинівська сільська рада (Кіровоградська область),
10. Первомайська селищна рада (Миколаївська область),
11. Болградська районна рада (Одеська область),
12. Ізмаїльська районна рада (Одеська область),
13. Подільська районна рада (Одеська область),
14. Сергіївська селищна рада (Одеська область),
15. Балтська міська рада (Одеська область),
16. Любашівська селищна рада (Одеська область),
17. Степанівська сільська рада (Одеська область),
18. Білицька селищна рада (Полтавська область),
19. Коломацька сільська рада (Полтавська область),
20. Кременчуцька міська рада (Полтавська область),
21. Нехворощанська сільська рада (Полтавська область),
22. Новогалещинська селищна рада (Полтавська область),
23. Омельницька сільська рада (Полтавська область),
24. Ізяславська міська рада (Хмельницька область),
25. Гвардійська сільська рада (Хмельницька область),

26. Донецька селищна рада (Харківська область),
27. Харківська міська рада (Харківська область),
28. Мереф'янська міська рада (Харківська область),
29. Нововодалазька селищна рада (Харківська область),
30. Солоницівська селищна рада (Харківська область),
31. Менська міська рада (Чернігівська область),
32. Малодівицька селищна рада (Чернігівська область),
33. Ладанська селищна рада (Чернігівська область),
34. Любецька селищна рада (Чернігівська область),
35. Носівська міська рада (Чернігівська область),
36. Новгород-Сіверська міська рада (Чернігівська область),
37. Березняківська сільська рада (Черкаська область).

КИЇВ, 2025

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

France

SLOVENIA
AID & PARTNERSHIPS

Міністерство розвитку
громад та територій
України